

T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI

COVID-19 PANDEMİSİ NEDENİYLE UZAKTAN EĞİTİM İLE DEVAM EDEN İLK
OKUMA YAZMA SÜRECİNE İLİŞKİN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gülşah TEKE

0000 0002 6249 4101

BURSA
2022

T.C.

**BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**COVID-19 PANDEMİSİ NEDENİYLE UZAKTAN EĞİTİM İLE DEVAM EDEN İLK
OKUMA YAZMA SÜRECİNE İLİŞKİN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gülşah TEKE

0000 0002 6249 4101

Danışman: Doç. Dr. Ömür SADIOĞLU

BURSA

2022

BİLİMSEL ETİŐE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim.

Gülşah Teke

.././2022

YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI

“Covid-19 Pandemisi Nedeniyle Uzaktan Eğitim ile Devam Eden İlk Okuma Yazma Sürecine İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri” adlı yüksek lisans tezi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Danışman

Gülşah TEKE

Doç. Dr. Ömür SADIOĞLU

Temel Eğitim Anabilim Dalı Başkanı

Prof. Dr. Handan Asude BAŞAL

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Temel Eğitim Ana Bilim Dalı'nda 801881012 numara ile kayıtlı Gülşah TEKE' nin hazırladığı 'Covid-19 Pandemisi Nedeniyle Uzaktan Eğitim İle Devam Eden İlk Okuma Yazma Sürecine İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri' konulu Yüksek Lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı, ../../2022 günü saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin/çalışmasının **(başarılı/başarısız)** olduğuna **(oybirliği/oy çokluğu)** ile karar verilmiştir.

Üye (Tez Danışmanı ve Sınav Komisyonu Başkanı)

.....

Üye

Doç. Dr. Ömür SADIOĞLU

Üye

Doç. Dr. Gönül ONUR SEZER

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk TAVŞANLI

ÖZET

Yazar : Gülşah TEKE
Üniversite : Bursa Uludağ Üniversitesi
Ana Bilim Dalı : İlköğretim Anabilim Dalı
Tezin Niteliği : Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı :
Mezuniyet Tarihi :
Tez : Covid-19 Pandemisi Nedeniyle Uzaktan Eğitim ile Devam Eden İlk Okuma Yazma Sürecine İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri
Tez Danışmanı : Doç. Dr. Ömür SADIOĞLU

COVID-19 PANDEMİSİ NEDENİYLE UZAKTAN EĞİTİM İLE DEVAM EDEN İLK OKUMA YAZMA SÜRECİNE İLİŞKİN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ *

2019 yılında Çin’de ortaya çıkan ve bulaşıcılığı yüksek olan COVID-19 pandemisi dünyada bir panik ve tedirginlik oluşturmuş, uzmanların “evde kalın” çağrısını desteklemek üzere ülkeler eğitim süreçlerine geçici süre ara vererek, öğrencilerin uzaktan eğitim almaları sağlamıştır (Üstün ve Özçiftçi, 2020). Bu durum Türkiye’de de benzer şekilde gerçekleşmiş ve Covid -19 pandemisi nedeniyle okullarda eğitim-öğretim faaliyetleri 23 Mart 2020 tarihi itibarıyla uzaktan eğitim ile gerçekleştirilmeye başlamıştır. Özellikle birinci sınıfta olan öğrenciler olan ve okuma yazma öğrenme sürecinde olan öğrenciler için bu durum daha kritik

bir hal almıştır. Nitekim okuma yazma, bireyin hem sosyal hem de okul yaşamındaki başarısında oldukça önemli bir beceridir. Bu becerinin gerektiği gibi kazanılması ilkokul birinci sınıfta başlamakta; becerinin kullanılması ve geliştirilmesi ise yaşam boyu devam etmektedir. Babayiğit ve Erkuş (2017) bu aşamada yapılacak yanlışlığın öğrencinin hem okuma yazma becerileri hem de okuma yazmaya karşı tutumunu olumsuz etkileyebileceğini belirtmektedir. Yüz yüze gerçekleştirilen ilk okuma yazma öğretimi süreci için bile büyük hassasiyet gösterilmesi gerekirken yaşanan pandemi nedeniyle ilk okuma yazma öğretiminin de belli dönemlerinin uzaktan devam ettirilmek durumunda kalınması öğretim sürecinin verimliliği ile ilgili çeşitli kaygıları da beraberinde getirmektedir. Dolayısıyla sürecin nasıl ilerlediği, verimliliği, çıktıları, veli, öğretmen ve öğrenci gözüyle değerlendirilmesine yönelik çeşitli araştırmaların yapılması hem alana hem de yapılan uygulamaların niteliğine, yaşanan sorunların tespit edilip bu sorunların giderilmesine yönelik öneriler geliştirip uygulamaya konulması açısından son derece önemlidir. Bu önemden hareketle bu araştırmada Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitim ile devam eden ilk okuma yazma sürecine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar sözcükler: sınıf öğretmeni, ilk okuma yazma, uzaktan eğitim, pandemi, covid-19

ABSTRACT

Author	: Gülşah TEKE
University	: Bursa Uludag University
Institute	: Education Sciences Institute
Field	: Primary Education
Degree Awarded	: Master Thesis
Page Number	:
Degree Date	:

OPINIONS OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS ON THE INITIAL LITERACY PROCESS CONTINUING WITH DISTANCE EDUCATION DUE TO THE COVID-19 PANDEMIC

The COVID-19 pandemic, which emerged in China in 2019 and was highly contagious, created a panic and uneasiness in the world. In order to support the experts' call to "stay at home", countries temporarily suspended their education processes and students were provided with distance education (Üstün ve Özçiftçi, 2020). This situation has occurred in Turkey in a similar way and due to the Covid -19 pandemic, education activities in schools have started to be carried out with distance education as of March 23, 2020. This situation has become more critical especially for students who are in the first grade and who are in the process of learning to read and write. As a matter of fact, literacy is a very important skill in the success of the individual in both social and school life. Acquiring this skill properly begins in the first grade

of primary school, and the use and development of the skill continues throughout life. Babayiğit and Erkuş (2017) state that a mistake to be made at this stage may negatively affect both the literacy skills of the student and their attitude towards literacy. While great sensitivity should be shown even for the first face-to-face literacy teaching process, the fact that certain periods of the initial literacy teaching have to be continued remotely due to the pandemic brings along various concerns about the efficiency of the teaching process. Therefore, it is extremely important to carry out various researches on how the process progresses, its efficiency, outputs, and evaluation from the perspective of parents, teachers and students, both in terms of the field and the quality of the practices, identifying the problems experienced and developing suggestions for solving these problems and putting them into practice. Based on this importance, in this study, it is aimed to determine the opinions of primary school teachers about the initial literacy process that continues with distance education due to the Covid-19 pandemic.

Key words: primary school teacher, initial literacy, distance education, pandemic, covid-19.

İçindekiler

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK.....	i
YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI.....	ii
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	vi
İçindekiler.....	viii
Tablolar Listesi	xiv
Kısaltmalar Listesi	xvi
1.Bölüm: GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	1
1.3 Araştırma Soruları.....	1
1.4. Araştırmanın Önemi.....	2
1.5. Varsayımlar.....	2
1.6. Sınırlılıklar	2
1.7. Tanımlar	2
2.Bölüm: KURAMSAL ÇERÇEVE VE LİTERATÜR	3
2.1.Okuma Yazma Süreci.....	3
2.2.Covid-19 Pandemi Süreci ve Eğitim-Öğretim.....	5
2.3.Uzaktan Eğitim.....	8
2.5.Uzaktan Eğitim Sürecinde Yaşanan Sorunlar.....	11
3.Bölüm: YÖNTEM	15
3.1.Araştırmanın Deseni.	15
3.2.Katılımcılar	15
3.3.Veri Toplama Araçları	18
3.4. Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi.....	18
3.5. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi	19
3.6. Görüşme İlkeleri.....	21

3.7 Veri Analizi.....	22
3.8. Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması.....	23
3.8.1 İç Geçerlik.....	23
3.8.2. Dış Geçerlik.....	23
3.8.3. İç Güvenirlik.....	23
3.8.4. Dış Güvenirlik.....	23
4.Bölüm: BULGULAR.....	25
4.1. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecine İlişkin Görüşleri.....	30
4.1.1. Olumlu Görüş Bildiren.....	30
4.1.2. Olumsuz Görüş Bildiren.....	31
4.1.3. Diğer.....	32
4.2. Uzaktan Eğitime Geçiş Döneminde Birinci Sınıf Öğrencilerinin İlk Okuma Yazma Becerilerinin Düzeyleri.....	33
4.2.1. Birinci Grup Harflerin İçerisinde Olanlar.....	33
4.2.2. Birinci Grup Harfleri Bitirenler.....	34
4.2.3. Harflerin Çoğunluğunu Bitirenler.....	34
4.3. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimine Yönelik Hazırlık Süreçleri	34
4.3.1. İnternet ve Sosyal Medya Aracılığıyla Hazırlananlar.....	35
4.3.2. Teknolojik Yeterlik ve Okur Yazarlık Seviyesine Ulaşarak Hazırlananlar	36
4.3.3. Ders Plan ve Etkinliklerini Uzaktan Eğitime Uyarlayarak Hazırlananlar	36
4.4. Öğrencilerin Uzaktan Eğitimle İlk Okuma Yazma Öğretimine Öğrencilerin Uyum Sağlama Durumları.....	37
4.4.1. Uyum Sağlayan Öğrenciler.....	38
4.4.2. Uyum Sağlayamayan Öğrenciler.....	39
4.5. Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Veliler.....	39
4.5.1 Süreç İçinde Uyum Sağlayan Veliler	40
4.5.2. Uyum Sağlayamayan Veliler.....	41

4.5.3. Velilerle İş Birliği	42
4.6. Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Yöntemleri.....	44
4.6.1. Yaşanan Sorunlar.....	44
4.6.1.1. Alt Yapıdan Kaynaklı Sorunlar.....	45
4.6.1.2. Dönüt ve Düzeltme Verememekten Kaynaklı Sorunlar.....	46
4.6.1.3. Velilerden Kaynaklı Sorunlar.....	46
4.6.1.4. Teknolojik Araç Gereç Eksikliğinden Kaynaklı Sorunlar.....	47
4.6.1.5. Diğer.....	48
4.6.2. Çözüm Yöntemleri.....	49
4.6.2.1. Kendi Çabaları İle Süreci Aşan Öğretmenler.....	50
4.6.2.2. Velileri Sürece Katarak Sorunları Aşan Öğretmenler.....	50
4.6.2.3. Ek Araç-Gereç Desteği İle Süreci Aşan Öğretmenler.....	51
4.6.2.4. Diğer.....	51
4.7. Uzaktan Eğitimle İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Öğrencilerin Okuma Yazma Gelişimlerini Takip Etme Şekilleri.....	52
4.7.1. Hem Ders İçi Hem Ders Sonrası Etkinliklerle Okuma Yazma Gelişimlerini Takip Etme.....	53
4.7.2. Ders Sonrası Etkinliklerle Okuma Yazma Gelişimlerini Takip Etme.....	54
4.7.3. Ders İçi Etkinliklerle Okuma Yazma Gelişimlerini Takip Etme.....	54
4.8. Uzaktan Eğitimle Devam Edilen İlk Okuma Yazma Öğretimine İlişkin Yapılan Çalışmalara Öğrencilerin Katılım Durumları.....	55
4.8.1. İnternet Erişimi Olmadığı İçin Katılım Sağlayamayan Öğrenciler.....	55
4.8.2. İnternet Erişimi Olduğu Halde Katılım Göstermeyen Öğrenciler.....	56
4.8.3. Katılım Sağlayan Öğrenciler.....	56
4.9. Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Sürecinde Süreci Takip Edemeyen Öğrenciler İçin Yapılan Çalışmalar.....	57
4.9.1. Ek Ödevlerle Destek Sağlayan Öğretmenler.....	57
4.9.2. Bireysel Destek Sağlayan Öğretmenler.....	58
4.9.3. Velilerle İletişim Kurarak Destek Sağlayan Öğretmenler.....	58
4.9.4. Araç-Gereç Desteği Sağlayan Öğretmenler.....	59

4.10. Uzaktan Eğitimle Devam Edilen İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Sosyal Ağları Kullanma Durumu.....	59
4.10.1. Haberleşme Ağı Olarak Kullanan Öğretmenler	60
4.10.2. Eğitim Öğretim Hizmetlerinin Sürekliliğini Sağlamak İçin Kullanan Öğretmenler.....	61
4.10.3. Kontrol Mekanizması Olarak Kullanan Öğretmenler.....	61
4.11. Uzaktan Eğitimle Devam Edilen İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Zoom Platformu ile İlgili Görüşler.....	62
4.11.1. Zoom Programının Dezavantajları.....	62
4.11.1.1. Programın Yazılımsal Eksiklikleri.....	63
4.11.1.2. Donanım ve Altyapıdaki Aksaklıklar.....	63
4.11.2. Zoom Programının Avantajları.....	64
4.11.2.1. Sınıf Ortamının Eve Gelmesi.....	64
4.11.2.2. Zoom'un Pratikliği.....	65
4.11.2.3. Zoom'un Sağladığı Özgürlüğün Ders Ortamına Yansıması...65	
4.12. Uzaktan Eğitimde MEB'in TRT ve EBA'dan Sağlamış Olduğu İlk Okuma Yazmaya Yönelik Eğitim Videolarına İlişkin Görüşler	66
4.12.1. TRT ve EBA'daki Video İçeriklerini Faydalı Bulanlar.....	67
4.12.2. TRT ve EBA'daki Video İçeriklerini Olumsuz Değerlendirenler.....	68
4.12.3. Diğer.....	69
4.13. Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırmaya Yönelik Görüşler.....	69
4.13.1. Fırsat Eşitliği Sağlanarak İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma.....	70
4.13.2. Disiplinler Arası Yaklaşımla İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma.....	71
4.13.3. Eğitim Yöntem ve Tekniklerinin Çeşitlendirilerek İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma.....	71
4.13.4. Oyun Temelli İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma.....	72
4.13.5. Canlı Derslere Tam Katılım Sağlanarak İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma.....	72

4.13.6. Eğitim Sitelerinin Artırılması ve Geliştirilmesiyle İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma.....	73
4.13.7. Diğer.....	72
5.Bölüm: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	76
5.1. Sonuç.....	76
5.1.1. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Sürecine Yönelik Görüşleri.....	76
5.1.2. Birinci Sınıf Öğrencilerinin Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Becerilerinin Hangi Düzeyde Olduğuna İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	77
5.1.3. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimine Yönelik Hazırlık Süreçleri.....	77
5.1.4. Öğrencilerin Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimine Uyum Sağlama Durumları	78
5.1.5. Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Veliler.....	78
5.1.6. Uzaktan Eğitimde Öğrencilerin İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Yöntemleri.....	79
5.1.7. Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Öğrencilerin Okuma Yazma Gelişimlerini Takip Etmeye Yönelik Öğretmen Görüşleri....	80
5.1.8. Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretiminde Yapılan Çalışmalara Öğrencilerin Katılım Durumları	81
5.1.9. Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Sürecinde Süreci Takip Edemeyen Öğrenciler İçin Yapılan Çalışmalar.....	81
5.1.10. Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Sosyal Ağlar.....	82
5.1.11. Uzaktan Eğitimde Devam Edilen İlk Okuma Yazma Sürecinde Zoom Kullanımına Yönelik Görüşler.....	82

5.1.12. Uzaktan Eğitimde MEB'in TRT ve EBA'dan Sağlamış Olduğu Eğitim Videolarına Yönelik Görüşler.....	83
5.1.13. Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırmaya Yönelik Görüşler.....	83
5.2. Tartışma	84
5.3. Öneriler	91
5.3.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler.....	91
5.3.2. İleri Araştırmalara Yönelik Öneriler.....	92
6.Bölüm: KAYNAKÇA.....	93
ÖZ GEÇMİŞ.....	102
EKLER.....	104

Tablolar Listesi

1.	Unesco verilerine göre okulların durumu (TEDMEM, 2021)	8
2.	Uzaktan eğitimin bileşenleri (Demir, 2014)	10
3.	Araştırmayan katılan sınıf öğretmenlerinin özellikleri	17
4.	Görüşme takvimi.	20
5.	Öğretmenlerin uzaktan eğitimde ilk okuma yazma sürecine ilişkin görüşlerine yönelik oluşturulan alt temalar	30
6.	Uzaktan eğitimde geçiş döneminde birinci sınıf öğrencilerinin ilk okuma yazma becerilerinin düzeylerine ilişkin alt temalar	33
7.	Öğretmenlerin uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi sürecine yönelik hazırlık süreçleriyle ilgili oluşturulan alt temalar	35
8.	Öğrencilerin uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimine uyum sağlama durumlarına yönelik oluşturulan alt temalar	37
9.	Uzaktan eğitimde ilk okuma yazma sürecinde velilere ilişkin alt temalar	39
10.	Uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi sürecinde yaşanan sorunlar ve çözüm yöntemlerine ilişkin tema ve alt temalar	44
11.	Uzaktan eğitimle ilk okuma yazma öğretimi sürecinde yaşanan sorunlara yönelik oluşturulan kategoriler	45
12.	Uzaktan eğitimde devam edilen ilk okuma yazma öğretimi sürecinde yaşanan sorunlara yönelik bulunan çözüm yöntemlerine ilişkin oluşturulan kategoriler	49
13.	Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin okuma yazma gelişimlerini takip etme şekillerine yönelik oluşturulan alt	

temalar	52
14. Uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma yazma öğretimine ilişkin yapılan çalışmalara öğrencilerin katılım durumlarına yönelik oluşturulan alt temalar	55
15. Uzaktan eğitimde ilk okuma yazma sürecini takip edemeyen öğrenciler için yapılan çalışmalara ilişkin oluşturulan alt temalar	57
16. Uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma yazma öğretimi sürecinde sosyal ağları kullanma durumuna ilişkin alt temalar	60
17. Uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma yazma öğretimi sürecinde Zoom platformu ile ilgili görüşler	62
18. Uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma yazma öğretimi sürecinde Zoom programının dezavantajlarına yönelik kategoriler	62
19. Uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma yazma öğretimi sürecinde Zoom programının avantajlarına yönelik kategoriler	64
20. Uzaktan eğitimde MEB'in TRT ve EBA'dan sağlamış olduğu ilk okuma yazmaya yönelik eğitim videolarına yönelik görüşlere ilişkin alt temalar	66
21. Uzaktan eğitimde ilk okuma yazma sürecinin etkililiğini artırmaya yönelik önerilere ilişkin oluşturulan alt temalar	70

Kısaltmalar Listesi

EBA: Eğitim Bilişim Ağı

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

MEB YEGİTEK: Milli Eğitim Bakanlığı Bünyesindeki Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü

TEDMEM: Türk Eğitim Derneği Düşünce Kuruluşu

UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

1.Bölüm

Giriş

1.1.Problem Durumu

2019 yılının aralık ayında ilk defa Çin’de ortaya çıkan, bulaş riski yüksek olan Covid-19 pandemisi sürecinde dünya çapında panik oluşturmuş ve tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de ilk vakanın görülmesiyle birlikte sosyal hayat da dâhil olmak üzere pek çok alanda temel değişiklikler olmuştur. Devletin “Evde Kal” çağrısı üzerine önce eğitime ara verilip ardından 23 Mart 2020 tarihi itibariyle uzaktan eğitime geçilmiştir. Bu süreç 2020-2021 yılında da devam etmiştir. 2020-2021 eğitim öğretim yılında eğitime zaman zaman yüz yüze zaman zaman uzaktan eğitimle devam edilmiştir. Ancak okuma yazma sürecinin önemli bir kısmı uzaktan eğitim ile yürütülmüştür. Bu süreçte sınıf öğretmenlerinin yaşadığı sorunlar ve sorunlara yönelik görüşleri sürece ilişkin bilgi sağlamada önemli kaynaklar olarak görülmektedir.

1.2.Araştırmanın Amacı

Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam edilen temel akademik becerilerin edinildiği ve sosyal ilişkilerin geliştirildiği 1. sınıf eğitimi, eğitim öğretimin devamlılığı için ilk okuma yazma becerileri oldukça önemlidir. Bu araştırma Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle sürdürülen ilk okuma yazma sürecinin öğrencilerin ilkokuma yazma öğrenimine etkisini, süreci yöneten sınıf öğretmenlerinin görüşleri yardımıyla incelemek amacıyla yapılmıştır.

1.3.Araştırma Soruları

Covid-19 pandemisi nedeniyle ilk okuma yazma öğretiminin bir bölümünü uzaktan eğitim ile gerçekleştiren sınıf öğretmenlerinin süreçle ilgili görüşleri nelerdir?

Covid-19 pandemisi nedeniyle ilk okuma yazma öğretiminin bir bölümünü uzaktan eğitim ile gerçekleştiren sınıf öğretmenlerinin süreçte karşılaştıkları sorunlar ve zorluklar nelerdir?

Covid-19 pandemisi nedeniyle ilk okuma yazma öğretiminin bir bölümünü uzaktan eğitimle gerçekleştiren sınıf öğretmenlerinin süreçle ilgili önerileri nelerdir?

1.4. Araştırmanın Önemi

Covid-19 pandemisiyle Dünya’da hem ekonomik hem sağlık hem de eğitim alanında krizler yaşanmakla birlikte, geçici çözümlerle süreç yürütülmeye çalışılmaktadır. Fakat eğitim tahmin ve öngörülere bırakılmayacak kadar ciddi bir meseledir. Ülkemizde pandemi nedeniyle ortaya çıkabilecek aksaklıkların önüne geçebilmek adına pek çok önlem alınmaya çalışılmıştır. Öğrenci kayıplarını en aza indirmek amacıyla uzaktan eğitim platformları ve Türkiye Radyo Televizyon Eğitim Bilişim Ağı (TRT EBA) aracılığıyla eğitimlere başlanmıştır. Bu çalışmada pandemi nedeniyle alınan uzaktan eğitim kararının ilk okuma yazma öğretimine yansımaları öğretmen görüşleri ile incelenecektir.

1.5. Varsayımlar

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin görüşme sorularına içtenlikle yanıtladıkları varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

Bu tez çalışması Gaziantep ve Bursa’da görev yapan 20 (13 kadın, 7 erkek) birinci sınıf öğretmeniyle sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Fenomenoloji: Olgu bilimi, gerçek algısının değişkenliği üzerinde duran bilim dalı.

2.Bölüm

Kuramsal Çerçeve ve Literatür

2.1. Okuma Yazma Süreci

Okuma yazma öğretimi, bireyin hayata hazırlanması, kendini gerçekleştirmesi, sosyal bir varlık olarak toplumla iletişime geçebilmesi, var olan yazılı ve görsel materyalleri anlaması, kendini yazılı ve sözlü olarak etkili bir şekilde ifade edebilmesine imkân sağlayacak olan en temel ihtiyaçtır (Bay, 2010). Bu süreç; bireyin dil ve zihinsel becerilerini geliştiren; Güneş'e göre (2007, s.21), uzmanlık isteyen, planlı, programlı ve titizlikle yürütülmesi gereken, hataya yerin olmadığı önemli bir süreçtir (akt. Cemiloğlu, 2001). Göçer (2000) ilk okuma yazma öğretiminin hem ilkokulda hem de daha sonraki öğrenim hayatında öğrenciye gerekli olan, öğrencinin Türkçe dersi ve diğer derslerindeki başarısına yön veren bir eğitim etkinliği olduğunu vurgulamaktadır. Çocuk okuma yazma öğretimi sürecinde tüm hayatında kullanabileceği düşünme, anlama, karar verme gibi zihinsel becerileri kazanır (Demirel, 1999). Ünalın (2011) okuduğunu çabuk, doğru ve tam olarak anlayabilen; duygu, düşünce, gözlemlerini ve hayallerini belli bir amaca yönelik olarak açık ve anlaşılır biçimde ifade edebilen öğrencinin neredeyse her derste başarılı olma ihtimalinin yüksek olduğunu belirtmektedir.

İnsan doğduğu andan itibaren öncelikle hayatta kalmaya ikinci olarak ise topluma uyum sağlamaya çalışmaktadır. Toplumda var olabilmek için iletişim becerilerine sahip olması gereken insan, sözlü iletişimin yanı sıra yazılı iletişim becerilerine de hâkim olmalıdır. Bilginin hızlı bir şekilde üretildiği ve tüketildiği günümüzde, ülkelerin gelişmeleri ve ilerlemeleri, bilgi ile teknoloji üretimine ve nitelikli insan gücüne bağlıdır. Nitelikli insan gücü de ancak nitelikli bir eğitimle mümkündür (Saban ve Yiğit, 2011). Hayatta kalma becerisini geliştirebilmek için insanların eğitime ihtiyacı vardır. Eğitim sayesinde insan ekonomik özgürlüğe kavuşur, iş bulur ve hayatına devam ettirebilmek için para kazanır.

Sadece eğitim, sosyal statüyü arttırmak için bile yeterlidir. İlk okuma yazma öğretimi, bireyin hayata hazırlanması, kendini gerçekleştirme, sosyal bir varlık olarak toplumla iletişime geçebilmesi, var olan yazılı ve görsel materyalleri anlaması, kendini yazılı ve sözlü olarak etkili bir şekilde ifade edebilmesine imkân sağlayan en temel ihtiyaçtır (Bay, 2008). Bu nedenle ilk okuma yazma öğretiminde hedef; okuma yazma becerisini kazanmış olan çocuğun, hızlı, doğru, akıcı, anlayarak okuması, okumayı sevmesi ve işlevsel bir yazma yeteneği geliştirmesidir (Çelenk, 2002). İlköğretim birinci sınıftan itibaren etkili bir okuma-yazma öğretimini gerçekleştirerek düşünen, anlayan, sorgulayan, öğrenmeyi öğrenen, bilgiyi kullanabilen ve sorun çözebilen bireyler yetiştirmek amaçlanmıştır (Saban ve Yiğit, 2011). Okuduğunu çabuk, doğru ve tam olarak anlayabilen; duygu, düşünce, izlenim ve tasarımlarını belli bir amaca yönelik olarak açık ve anlaşılır biçimde ifade edebilen öğrencinin hemen her derste başarılı olma ihtimali yüksektir (Ünalın, 2011). Okuma yazma, bireyin okulundaki ve sosyal hayatındaki başarısına ek olarak sahip olduğu potansiyelini geliştirmesini sağlayan son derece önemli bir alandır (Yıldırım ve Demirtaş, 2008;). Dolayısıyla okuma yazma becerisini yeterli düzeyde kazanamayan öğrenciler diğer alanlarda da zorluklar yaşamaktadırlar. Bu nedenle okuma yazma becerilerinin etkili bir şekilde kazandırılması son derece önemli görülmektedir (Akar, 2008).

Okula başladıktan sonra çocukların iki önemli görevi vardır: Birincisi okula uyum sağlamak, ikincisi ise okuma yazma becerisini kazanmak. Bu görevlerden en önemlisi okuma yazma öğrenmektir. Okuma yazma becerisini kazanmak, çocuğun ileride karşılaşacağı akademik görevleri başarıyla yerine getirebilmesi için önkoşuldur (Gündüz ve Çalışkan, 2013). Bunun için de okuma-yazma becerileri öğrenmenin devamlılığı için gereklidir.

Okuma yazma becerilerinin etkili bir şekilde kazandırılmasında öğretmenin önemli bir rolü vardır (Cerit, 2008; Kızılaslan Tuncer, 2013). Öğretmenler ilk okuma yazma öğretimi için belirlenen amaçlar doğrultusunda etkili bir eğitim öğretim ortamı hazırlamalıdır.

Öğretmenlerin, okuma yazma öğretim yöntemlerini iyi bilmeleri ve etkili bir şekilde uygulamaları ilk okuma yazma sürecinin verimli olması açısından önemlidir (Güneş, Uysal ve Taç, 2016).

2.2. Covid 19 Pandemi Süreci ve Eğitim-Öğretim

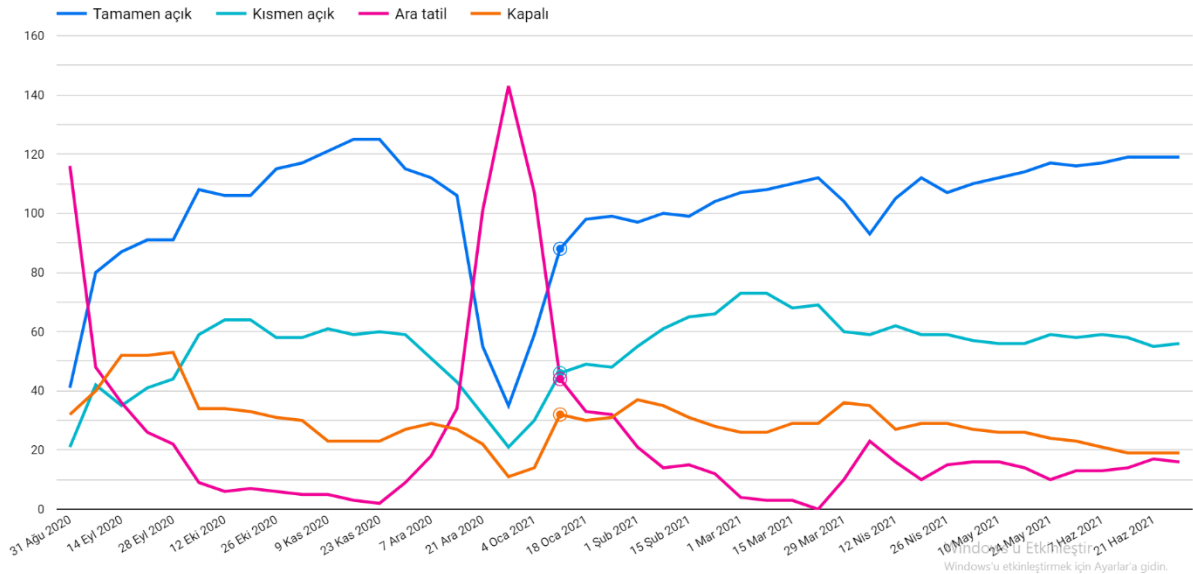
2019 yılında Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan ve bulaşıcılığı yüksek olan Covid-19 pandemisi dünyada bir panik ve tedirginlik oluşturmuştur (Üstün ve Özçiftçi, 2020). Ocak 2020'de Covid-19 enfeksiyonu, birkaç haftada 150'den fazla ülkeyi etkileyen bir pandemi boyutunu aldı (Karadağ ve Yücel, 2020). Covid-19'un Avrupa'da ilk vakaları 24 Ocak'ta Fransa'da, 27 Ocak'ta Almanya, 29 Ocak'ta Finlandiya'da ve 31 Ocak'ta İtalya'da bildirildi. O zamandan beri, Avrupa'da görülen vakaların sayısı, özellikle İspanya, İtalya, Fransa, Almanya, İngiltere ve Türkiye'de hızla arttı (Karadağ ve Yücel, 2020). Şu an hala etkisi görülen virüsün farklı varyantlarının etkileri devam etmektedir. Pandemi süreci birçok ülkeyi ve alanı etkilemiştir. Bunlardan biri de eğitim alanıdır (Çoruk, 2021; Moran, 2021). "Evde kalın" çağrısını desteklemek üzere ülkeler eğitim süreçlerine geçici süre ara vererek, öğrencilerin uzaktan eğitim almaları sağlamıştır (Üstün ve Özçiftçi, 2020). Birçok hükümet, kurumlara öğrencilerin çoğu için yüz yüze eğitimi durdurmalarını ve neredeyse bir gece de çevrimiçi öğrenme ve sanal eğitime geçmelerini emretti (Daniel, 2020). 180'den fazla ülke, okulların geçici olarak kapanmasını zorunlu kıldı ve 1,6 milyara yakın çocuk ve genç okuldan ayrıldı (Azevedo, Hasan, Goldemberg, Iqbal, Geven, 2020). Türkiye'de de vaka sayısının hızla artması üzerine MEB 23 Mart 2020 tarihinde üç haftalık süreyle okulları kapatma kararı aldı. Başta eğitim- öğretime sadece üç haftalık bir ara verileceği düşünülse de pandemideki hızla artan vaka sayıları, henüz tedavi yönteminin olmaması, hastalık sürecinin kişiden kişiye farklılar göstermesi, yan etkilerinin bilmemesi, hastanelerin yatak kapasitelerinin dolması gibi önlenemez sonuçlar doğurmasından dolayı Türkiye de dâhil olmak üzere devletlerin uzaktan eğitime geçmesi mecburi olmuştur (Emin, 2020). Koronavirüs salgını boyunca ülkelerin temel

hedeflerinden birisi de eğitim alanının kesintiye uğramadan sürdürülmesi olmuştur (Can, 2021). Koronavirüsün yüksek bulaşıcılık oranına karşı insanların sağlığını riske atmadan eğitim faaliyetlerini sürdürmek için akla gelen ilk seçenek ise teknolojik imkânlardan yararlanmak olmuştur (Emin, 2020; Can, 2021).

Temel eğitimde öğrencilerin yaşlarının küçük olması sebebiyle eğitim sürecinin nasıl ilerleyeceği konusunda bazı belirsizlikler olmuş bu belirsizlik bütün kademelerde yaşanmıştır (MEB, 2020b). Zaman zaman okullarda yüz yüze eğitimlere geçişler olmuş fakat vaka sayılarının artmasıyla okullar tekrar kapanmıştır. 2020-2021 eğitim-öğretim döneminde okullar bazen uzaktan bazen yüz yüze eğitimle yürütülmüştür. MEB'in 2020 faaliyet raporunda 23 Mart-19 Haziran tarihleri arasında 140 TRT EBA TV İlkokul, TRT EBA TV Ortaokul ve TRT EBA TV Lise kanallarından toplam 2 bin 516 saat yayın yapıldığı belirtilmiştir. Temel eğitim olan ilkököl için EBA TV/İlkokul kanalları kullanılmıştır. 2019-2020 eğitim öğretim yılının uzaktan eğitim süreci 19 Haziran'da sona ermiştir. Yaz tatili sürecinde öğrencilerin farklı gelişim alanlarını desteklemek amacıyla "EBA TV YAZ OKULU" 29 Haziran – 28 Ağustos 2020 tarihleri arasında yayınlandığı belirtmiştir. Yaz döneminde de telafi programlarıyla birlikte salgın sürecinin olumsuz etkileri azaltmak ve öğrencilerin eksiklerini kapatmak için MEB eğlenceli içeriklerle öğrencilere katkı sağlamıştır (MEB, 2021). Pandemi sürecinde dersler EBA'dan ödevlendirme ve farklı uzaktan eğitim araçlarından görüntülü olarak devam ettirilmiştir. Yüz yüze eğitim/uzaktan eğitim arasındaki geçişler Eylül 2022'de son bulup sadece yüz yüze eğitime geçerek pandemi öncesi eğitim sistemine dönmüştür (MEB, 2020b). MEB Yegitek'e göre (2021) EBA uzaktan eğitimin başladığı 23 Mart 2020-22 Ocak 2021 tarihleri arasında 17.145.097.999 kez ziyaret edilmiştir. EBA bu sayıyla dünyada 2020 yılında eğitim kategorisinde en çok ziyaret edilen birinci web sitesi olmuştur.

Okuma yazma eğitiminin önemi ve uzaktan eğitim ile okuma yazma öğretiminin verimliliği konusunda uzaktan eğitim faaliyetinin risklerinden dolayı sadece birinci sınıflar yüz yüze eğitim ile başlanmıştır. Ardından 12 Ekim’de ikinci, 3. ve 4. sınıflar yüz yüze eğitime geçilmiştir. 20 Kasım’da tekrar uzaktan eğitime geçilmiş ve sömestr tatiline kadar devam etmiştir. 2020-2021 eğitim öğretim yılı bahar dönemi 15 Şubat’ta kademeli olarak tekrar yüz yüze eğitime geçilmiştir. 31 Mayıs 2021 tarihinde yapılan basın açıklamasında 1 Haziran tarihinden itibaren tüm ilkokullarda ve okul bünyesindeki ana sınıflarında haftada iki gün, 7 Haziran Pazartesi gününden sonra ise tüm ortaokul ve lise kademelerinde haftada iki gün yüz yüze eğitime geçileceği duyurulmuştur (TEDMEM, 2021). Türkiye, aradan geçen bir yılı aşkın süre içerisinde vaka sayılarının artışına paralel olarak birçok kez belirli düzeylerde, sınıflarda ve yerleşim birimlerinde yüz yüze eğitime ara vererek uzaktan eğitime geçmiştir. Her ne kadar dünyada dört milyona yaklaşan vefat sayıları ülkemizde 50 binlerde kalsa da aşılma sürecinde yaşanan aksaklıklar da uzaktan eğitimi zorunlu kılan sebeplerden olmuştur (Susam, B., Gönül, A., Başar, B., ve Demir, M. K., 2021)

Şekil/Grafik 1. Unesco verilerine göre 31.08.2020-21.06.2021 tarihleri arasında okulların tamamen açık/kısmen açık/ara tatil/kapalı olma durumu (TEDMEM, 2021)

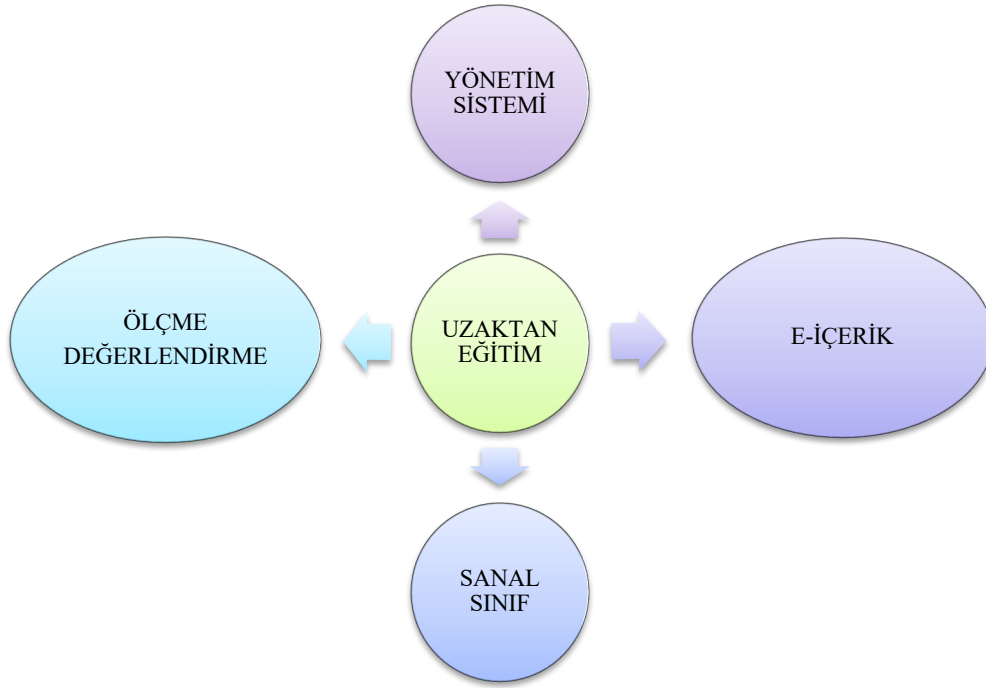
Şekil/Grafik 1’ de ülkelerin 31.08.2020-21.06.2021 tarihleri arasında yüz yüze ve uzaktan eğitime elzem durumlarda geçişler yaptığı ancak Ocak 2021’den sonra ülkelerde tamamen açık okulların sayısının, kısmen açık, ara tatil ve kapalı okul sayısından daha fazla olduğu görülmektedir.

2.3. Uzaktan Eğitim

Salgın sürecinde tüm ülkelerde süresiz bir “olağanüstü hal” oluşturması her alanda olduğu gibi eğitim alanında da bir kriz yönetimi ihtiyacını doğurmuştur. Bu nedenle ülkeler koronavirüs salgını nedeniyle kesintiye uğrayan eğitim faaliyetlerinin devamı için alternatif arayışlar içerisine girmek zorunda kalmıştır (Emin, 2020). Uzaktan eğitimin tarihi 1728 yılına dayanmaktadır. 1728 yılında bir gazetede verilen ilanda mektupla öğretim verilebileceği belirtilmiştir (Demirat ve İşman, 2001). Uzaktan eğitim, öğrenenlerin ve öğretenlerin farklı mekanlarda bulunduğu, eş zamanlı veya eş zamansız olarak bir arada oldukları, materyal paylaşılan, öğrenci destek hizmetleriyle genişleyen iletişim ve etkileşimin sağladığı özenli, sistemli bir eğitim biçimidir (Özer, 1990; İzmirli, 2021; Şahin İzmirli, 2021). Uzaktan eğitim bir öğrenme grubuna kurumlar aracılığıyla, öğretene ve öğrenen arasında uzaklık bulunarak, eş zamanlı veya eş zamansız olarak, etkileşimin iletişim araçlarıyla sağlanmasıdır. Covid-19 pandemisi sürecinde “acil uzaktan eğitim” ve “harmanlaşmış/hibrit öğrenme” olarak ikiye ayrılmaktadır. Pandemi sürecinden dolayı zorunlu bir nedenden dolayı yapılan uzaktan eğitime “acil uzaktan eğitim” adı verilmiştir. Acil uzaktan eğitim süreci zorunlu, öğrenenlerle eğitimi devam ettirmeye yönelik planlı bir şekilde gerçekleştirilmektedir. Yüz yüze ve uzaktan eğitimin birleştirilmesine ise “harmanlaşmış/hibrit öğrenme” adı verilmiştir. Eğitim sürecinin bir kısmı yüz yüze bir kısmı ise uzaktan yapılıyorsa buna harmanlaşmış/hibrit öğrenme denir. Pandemi sürecinde acil uzaktan eğitim ve acil uzaktan eğitimden uzaktan eğitime geçiş süreçleri yaşanmıştır (İzmirli, 2021; Şahin İzmirli, 2021).

İnternet üzerinden uzaktan eğitim amacı ile kullanılan sistemlere öğrenme idare (yönetim) sistemleri (Learning Management Systems) denmektedir. Bu sistemler üzerinde tanımlanmış kullanıcılara eğitici, öğrenci, ders açıcısı, sistem yöneticisi gibi roller atanarak canlı görüntü, sohbet odaları, mesaj tahtaları, ders içerikleri, ödevler, değerlendirmeler gibi araçlar vasıtası ile öğrenci-materyal-öğretmen etkileşimi internet üzerinden sağlanmaktadır (Akdemir, 2011).

İnternet üzerinden verilecek uzaktan eğitimde kullanılacak araçlara göre etkileşim hem yüz yüze verilen eğitim öğretimde gerçekleşen etkileşimin potansiyeline yaklaşmakta hem de zaman ve mekân özgürlüğü artılarını yanında getirmektedir (Akdemir, 2011). Teknoloji çağı olarak bilinen yaşadığımız yüzyıl her alana olduğu gibi eğitim alanına da imkanlar sağlamıştır. Bu imkânların başında gelen uzaktan eğitim, bilişim çağı ve ağ toplumu olmanın gerekliliklerini yerine getiren alternatif öğrenme süreci olarak ortaya çıkar. Hayat boyu öğrenme kavramı ile farklı bir boyut kazanan bu süreç “bireysellik”, “esneklik”, “etkileşim” ve “bağımsızlık” imkânlarıyla da alternatifsiz bir nitelik kazanır (Demir, 2014). Öğrenciye zamansal esneklik sunma bilgi çağının hızına erişilir özgürlük sunması uzaktan eğitimin yapılandırmacı anlayışa uygun olduğunu gösterir. Senkron ve asenkron olarak gerçekleşen uzaktan eğitim öğrenme yönetim sistemi, e-içerik, sanal sınıf, ölçme-değerlendirme bileşenlerinden oluşmaktadır. Bileşenlerin kendine özgü özellikleri olmasıyla birlikte sarmal bir yapıdadır. Uzaktan eğitimdeki başarı bu sarmal yapının iyi kurgulanmasına bağlıdır. Sistem ve ağ altyapısı çok güçlü olan bir kurgunun içerik tarafı ihmal edildiğinde eğitim süreci tam anlamıyla gerçekleşmez. Bununla birlikte uzaktan eğitimde idealize edilmiş öğrenme hedeflerine ulaşmak uzaktan eğitimde belirlenen rollerin tam olarak gerçekleşmesine bağlıdır (Demir,2014).

Şekil 2. Uzaktan eğitimin bileşenleri (Demir,2014).

Uzaktan eğitimin klasik yüz yüze eğitim benzerlikleri kadar farklılıkları bulunmaktadır. Uzaktan eğitim sürecinde öğretmen ve öğrenen birbirinden ayrı mekânlarda bulunmaktadır. Öğretmen ve öğreneni bir araya getirmede ve dersin içeriğinin sunumunda iletişim araçlarından ve bilgisayarlardan yararlanılmaktadır. Bu farklılıklar, uzaktan eğitimin bireylere kendi kendilerine öğrenme olanağı sağladığı, yüz yüze eğitime göre daha esnek ve bireyin koşullarına uyarlanabilir olduğunu ortaya koymaktadır (Demir ve Özdaş, 2020). Uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitimin farklılıklarını avantaja çevirebilince transaksiyonel uzaklığı da azalmış oluyor. Transaksiyon Michael G. Moore tarafından ortaya atılan ve geliştirilen bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Yanlış anlaşılmalara neden olan boşluklara yol açan uzaklık etmeninin psikolojik ve iletişimsel boyutları vardır. Transaksiyonel uzaklığın yapı ve diyolog olarak iki bileşeni vardır. Transaksiyonel uzaklığı azaltmanın temel yolları diyologu ve etkileşimi artırma, yapıyı azaltmadır (Horzum, 2010).

Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitimde öğretmenler oldukça kilit bir rol üstlenmiştir. Öğretmenler, kısa sürede uzaktan eğitim sistemine uyum sağlayarak aynı zamanda velileri de desteklemeye başlamıştır. Bu bakımdan uzaktan eğitim sürecinde, öğretmenlere önemli bir

görev düşmüştür. Süreci en yakından takip eden öğretmenlerin uzaktan eğitim ile gerçekleştirilen ilk okuma yazma öğretimine ilişkin görüşlerinin ortaya konulması, uzaktan eğitim ile gerçekleştirilen ilk okuma yazma çalışmalarının niteliğine önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir (Demir ve Özdaş, 2020).

MEB'in (2020) Hedef 1.4'te "Eğitim dijital arşivinin oluşturulması için gerekli altyapının sağlanması ve eğitim dijital içeriklerinin geliştirilmesi için ilgili personelin eğitimi sağlanmıştır." ifadesi doğrultusunda öğrenme süreçlerini destekleyen dijital içerik ve beceri destekli dönüşüm ile ülkemizin her yerinde yaşayan öğrenci ve öğretmenlerin eşit öğrenme ve öğretme fırsatlarını yakalamaları ve öğrenmenin sınıf duvarlarını aşması hedeflenmiştir. Planlarda yer alan ve benzer yaklaşımla belirlenen hedefler kapsamında yürütülen faaliyet ve projeler sayesinde eğitim ve öğretim alanında öngörülemezlik ihtiyaçlara karşı hazırlıklı olunmuş, gerektiğinde kullanılacak bir altyapı oluşturulmuştur. Öğretmenlerin kullanılacak olan uzaktan eğitim sistemlerinin eğitimin yapılması için hedefler belirlenmiş. Bu hedef kapsamında hizmet içi eğitim ve projeler gerçekleştirilmiştir. Yine MEB'e (2020) göre öğrenciye yönelik uzaktan eğitim alt yapısının oluşturulup TRT EBA TV İlkokul, TRT EBA TV Ortaokul ve TRT EBA TV Lise kanallarından toplamda 2 bin 516 saat yayın yapılmıştır. Öğretmenlerin mesleki ve alan gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla oluşturulan etkinlik ve uygulama temelli yeni mesleki gelişim modeli kapsamında çevrim içi eğitimlere ağırlık verilerek 2020 yılında merkezi ve mahalli olarak düzenlenen 7.080 hizmet içi eğitim faaliyetine 1.593.998 katılım sağlanmıştır.

2.4. Uzaktan Eğitim Sürecinde Yaşanan Sorunlar

Uzaktan eğitim fırsatları sunduğu kadar riskler de barındırmaktadır. En büyük risk mevcut eğitim sisteminde zaten var olan eşitsizliklerin pandemi süreciyle daha da derinleşmesidir. Özellikle düşük sosyoekonomik düzeydeki ailelerin çocukları diğer akranlarıyla aynı fırsatlara ve kaynaklara sahip değildir. Bu durum sadece teknolojiye sahip

olma veya erişme bakımından değil bu teknolojinin kullanılmasına rehberlik edecek kişilerden de olmaması eşitsizliği daha da derinleştirebilir (Emin, 2020). Bu eşitsizlikler sonucunda öğrenmede kayıplar yaşanmıştır ve yapılan araştırmalara göre en çok öğrenme kayıpları anaokulu ve ilkokul öğrencilerinde olduğu görülmektedir (TEDMEM, 2020). Yine Emin'e (2020) göre sosyoekonomik riskleri derinleştiren özel okul-devlet okulları arasındaki farklardır. Özel okulların uzaktan eğitimde birçok bakımdan teknolojik açıdan üstünlükleri dijital ayrımı ortaya çıkarabilir. Böylesi bir durumun hâlihazırda var olan özel okullar ile devlet okulları arasındaki farkı derinleştirmesi riski de söz konusudur.

Okulların uzun süre kapalı kalması eğitime erişim imkanlarını azaltmıştır. Uzaktan eğitimden faydalanacak teknolojik imkânları yeterli olmayan öğrenciler ya da imkânı olup da devamsızlığı olan öğrencilerin eğitim eksiklerinin artması, uzaktan eğitime ulaşabilen öğrencilerin eğitimden yararlanabilmesi eğitimde fırsat eşitliğini engellemektedir. TEDMEM'nin (2020) araştırmasında salgın öncesi dönemin verilerine yönelik yapılan hesaplamalar 6-17 yaş aralığında yaklaşık 710 bin çocuğun 2019-2020 eğitim öğretim yılında okul dışında kaldığını göstermekte ve uzaktan eğitim sürecinde 18 milyon öğrencinin yüzde 32'sinin EBA'yı kullanamadığı belirtilmiştir.

Uzaktan eğitimde öğrencilerin uzaktan eğitime alışık olmaması, tablet ve bilgisayar gibi teknolojik araçlara sahip olmaması, öğrencilerin ya da öğretmenlerin teknoloji alanında bilgi eksikliğinin bulunması gibi zorluklar yaşanmıştır (Telli Yamamoto ve Altun, 2020). Bunlarla birlikte sürece ilişkin ölçme ve değerlendirmenin tam olarak yapılamaması, ödevlerin takip edilememesi ve dönütlerinin sağlanamaması, yanlış öğrenmelerin oluşması ve bu öğrenmelerin düzeltilmesinde yaşanan sorunlar, internete erişim ve teknolojik imkânlardaki yetersizlikler, öğrencilerin arasında oluşan fırsat eşitsizlikleri ve bu süreçte bu eşitsizliklerin daha da artması, salgın süreciyle oluşan teknoloji bağımlılığı, odaklanmada yaşanan problemler ve iletişim sorunları, derslerdeki uygulama eksiklikleri, öğrencilerin

sosyal ve duygusal gelişimlerinde yaşadıkları problemler pandemi süreci boyunca yaşanan sorunlardan bazılarıdır (Çoruk, 2021; Moran, 2021).

Covid-19 pandemi sürecinde, uzaktan eğitim sistemi açısından teknolojik alt yapısı hazır olan ülkelerde eğitim daha sorunsuz ilerlerken, teknolojik alt yapısı hazır olmayan ya da ekonomik bakımdan güçsüz olan ülkelerde süreç zorluklarla sürmektedir. Türkiye’de 2012 yılında kurulan EBA uzaktan eğitimin temeli olmuştur. EBA bilişim ağına yapılan hızlı teknolojik müdahaleler ile uzaktan eğitime hızlı geçiş sağlanmış ve kolaylıklar sağlamıştır (Emin, 2020). Çeşitli araştırmalara göre Google Meet’in öğrenciler tarafından süreçte en iyi araç olarak görüldüğü belirlenmiştir. Ardından sırasıyla Zoom ve Microsoft Team programlar gelmektedir (Barman, 2022). Türkiye’de de EBA, Zoom’la birlikte kullanılmış ve süreç boyunca büyük kolaylık sağlamıştır.

Pandemi sürecinde uzaktan eğitimde yaşanan en önemli sorunlardan bir diğeri de kendi öğrenme sürecini yürütemeyen, zaman yönetimi konusunda sorun yaşayan öğrencilerdir. Sınıf ortamına alışkın öğrencilerde ders dinlemek, not almak, ders sonrasında tekrar etmeye yönelik yeterli motivasyonun sağlanamaması, sorun olarak gündeme gelmektedir (Eken, Ö., Tosun, N. & Tuzcu Eken, D. (2020). Bu da kendi motivasyonunu sağlama, öğrenme deneyimini kendi kendine gerçekleştirmedeki becerilerini henüz geliştiremeyen ilkökul öğrencilerinin uzaktan eğitimden olumsuz yönde etkilendiğini göstermektedir. Ayrıca çocukların duygusal boyutunda da etkilere neden olmuştur. Öğrencilerin pandemi sürecinde okuldan ayrı kalmaları kendini kötü ve üzgün hissetmelerine, yalnız kalma hissi ve arkadaşlarından ayrı kalma hissi duymalarına ve can sıkıntısı yaşamalarına sebep olmuştur (Sirem ve Baş, 2020). Uzaktan eğitimin diğer ögesi olan öğretmenler içinde sürecin başında ve sonrasında sıkıntılı süreçlerden geçmişlerdir. Bakioğlu ve Çevik’in (2020) araştırmasında uzaktan eğitimin başladığı dönemlerde öğretmenlerle yapılan çalışmalar incelendiğinde öğretmenlerin kendilerini uzaktan eğitim konusunda

yetersiz gördükleri bulgusuyla karşılaşmaktadır. Yine Metin, Gürbey, Çevik'in (2021) araştırmasına göre öğretmenlerin özellikle sınıf kontrolünü sağlama, öğrenciler ile etkili iletişime geçebilme, öğrencilerin derse yönelik isteklendirmeleri (motivasyon) artırma ve derse katılımlarını sağlama konularında sıkıntı yaşadıkları belirlenmiştir. Bunların yanı sıra uzaktan eğitim öğretmenlerin iş yükünü arttırmış, öğretmenlerin boş zaman kavramı ortadan kalkmıştır. Ayrıca hem öğrenci hem de öğretmenlerin uzaktan eğitimde kullanılan teknolojik aletleri ve programları kullanabilme becerisi açısından yetersiz oldukları, gerekli internet alt yapısının olmaması ve teknolojik aletlerin ortak kullanım zorunluluğundan dolayı sıkıntılar yaşanması ulaşılan sonuçlar arasındadır (Eken, Tosun, Tuzcu Eken, 2020).

3.Bölüm

Yöntem

Bu bölümde yapılan araştırmanın modeli, seçilen çalışma grubunun belirlenmesi, veri toplama süreci, verilerin analizinde yürütülen işlemler ve görüşme formunun uygulanması ile ilgili açıklamalar ele alınmıştır.

3.1. Araştırmanın Deseni

Nitel araştırma, araştırmacının olay ve olguları yakından izleyerek katılımcı bir tavır sergilediği bir araştırma yöntemidir. Derinlemesine bir betimleme yapabilmek için verilerin araştırmacı tarafından öznel bir bakış açısıyla analiz edilmesi gerekir. Bu çalışmanın amacına ve sorularına uygun olarak nitel araştırma modellerinden olgubilim (fenomenoloji) çalışma deseni kullanılacaktır. Fenomenoloji Franz Brentano tarafından kurulan fakat asıl temsilcisi Edmund Husserl tarafından geliştirilen bir kavramdır. 20.yüzyılda ortaya çıkmış ve halen etkisini gördüğümüz kavram, birçok araştırmada çalışmalarını fenomenolojik yaklaşım ile sıfatlandırılmıştır. Husserl'e göre temel bilim bilinç fenomenolojisidir. Aynı zamanda fenomenolojinin temel yönteminin “Fenomenolojik İndirgeme” olduğundan bahseder (Edmund, H., 2003). Bu yöntemi birbirleri ile kesişen iki temel ayırmadan açıklar: Olgu-öz ve gerçek. Bu nedenle her türlü bilgi sorgulanır, hazır bilgi ile çalışılmaz. Yine fenomenolojik bilgi kimi indirgemelere başvurarak, fenomenoloji için bir araştırma alanı yaratmaya çalışır (Tepe, 2003; 120). Fenomenoloji çalışmalarında genellikle belli bir olguya yönelik bireysel algıların veya perspektiflerin ortaya çıkarılması ve yorumlanması amaçlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

3.2. Katılımcılar

Araştırmanın çalışma grubunu Gaziantep ve Bursa'da öğretmenlik yapan, 2020-2021 eğitim öğretim yılında resmi ve özel okullarda 1.sınıf okutan ve uzaktan eğitim sürecine dâhil olan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme kartopu örnekleme yöntemi

ile oluşturulmuştur. Bu kapsamda 13 kadın, 7 erkek öğretmen olmak üzere toplam 20 öğretmen bulunmaktadır. Her katılımcıya araştırmanın amacı ve konusuna yönelik bilgi verilmiştir. Görüşmeyi kabul eden katılımcılara araştırma amacı hakkında bilgilendirme yapılmış ve gönüllü olarak katılmak isteyen katılımcılara onam formu imzalanmıştır. Bu form bir nüshası katılımcıda, diğer nüshası araştırmacıda kalacak şekilde iki nüsha olarak hazırlanmıştır. Araştırma bulguları açıklanırken katılımcıların korunması ve kimliklerinin gizlenmesi için her katılımcıya kod isimler verilmiştir.

Aşağıdaki tabloda araştırmaya katılan öğretmenlerin özellikleri yer almaktadır.

No	Kod	Görev Yeri	Çalışılan Kurum	Yaş	Mesleki Deneyim (Yıl)	Mezun Olunan Okul	1.Sınıf Okutma Deneyimleri
1	Mert	Gaziantep/Şahinbey	Devlet	30	6-10	Eğitim Fakültesi	3
2	Neriman	Gaziantep/Şahinbey	Devlet	29	6-10	Eğitim Fakültesi	3
3	Merve	Gaziantep/Şahinbey	Devlet	30	1-5	Eğitim Fakültesi	3
4	Simge	Gaziantep/Şahinbey	Devlet	30	6-10	Eğitim Fakültesi	+5
5	Bensu	Bursa/Mudanya	Özel	30	1-5	Eğitim Fakültesi	1
6	Ceren	Bursa/Mudanya	Özel	54	+25	Eğitim Fakültesi	+5
7	Mehmet	Bursa/Osmangazi	Devlet	42	16-20	Eğitim Fakültesi	4
8	Kadir	Bursa/Osmangazi	Devlet	39	16-20	Eğitim Fakültesi	+5
9	Zahide	Bursa/Osmangazi	Devlet	44	21-24	Eğitim Fakültesi	4
10	Melis	Bursa/Osmangazi	Devlet	48	21-24	Eğitim Fakültesi	+5
11	Emir	Gaziantep/Şahinbey	Devlet	35	6-10	Eğitim Fakültesi	+5
12	Hasan	Bursa/Osmangazi	Devlet	50	+25	Siyasal Bilimler Fakültesi	+5
13	Hilal	Bursa/Nilüfer	Özel	25	1-5	Eğitim Fakültesi	1
14	Ayşenur	Gaziantep/Şehitkamil	Devlet	37	16-20	Eğitim Fakültesi	+5
15	Neslihan	Gaziantep/Şehitkamil	Devlet	39	16-20	Eğitim Fakültesi	3
16	Gökhan	Gaziantep/Şahinbey	Devlet	30	6-10	Eğitim Fakültesi	4
17	Ömer	Gaziantep/Şehitkamil	Devlet	39	11-15	Eğitim Fakültesi	4
18	Didem	Gaziantep/Şehitkamil	Devlet	25	1-5	Eğitim Fakültesi	1
19	Ecenur	Gaziantep/Şehitkamil	Devlet	48	+25	Eğitim Fakültesi	+5
20	Neslişah	Gaziantep/Şahinbey	Devlet	28	1-5	Eğitim Fakültesi	1

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Özellikleri

Tablo 1’de araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri yedisi Gaziantep’e bağlı Şahinbey ilçesinde, beşi Gaziantep’e bağlı Şehitkâmil ilçesinde, beşi Bursa’ya bağlı Osmangazi ilçesinde, ikisi Bursa’ya bağlı Mudanya ilçesinde ve biri de Bursa’ya bağlı Nilüfer ilçesinde

olmak üzere yedi farklı okulda görev yapmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin dokuzu 25-30 yaş arasında, beşi 31-35 yaş arasında, beşi 40-50 yaş arasında ve bir kişi ise 50 yaşın üzerindedir.

Öğretmenlerin mesleki deneyimlerine bakıldığında beş sınıf öğretmenin 1-5 yıl arası, beş sınıf öğretmenin 6-10 yıl arası, bir sınıf öğretmenin 11-15 yıl arası, dört sınıf öğretmenin 16-20 yıl arası, iki sınıf öğretmenin 21-24 yıl arası ve üç sınıf öğretmenin ise 25 yılın üzerinde deneyime sahip olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin 19'u Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği mezunudur. Yalnızca biri Siyasal Bilimler Fakültesi'nden mezun olmuştur. Öğretmenlerin dördünün bir kere, dördünün üç kere, dördünün dört kere ve sekizinin beşin üzerinde 1.sınıf okutma deneyimi bulunmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Nitel araştırmalarda veriler; görüşme, gözlem ve doküman analizi biçimlerinde toplanır. Bu araştırmada ise veri toplama tekniği olarak görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşme sayesinde görüşülen kişilerin bakış açıları hakkında derinlemesine bilgi toplanabilir. Görüşmeler yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış olarak üçe ayrılır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler araştırmacı tarafından önceden belirlenmiş olan sorularla katılımcının istediği derinlikte soruları cevaplamasına olanak sağlar (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

3.4. Veri Toplama Aracını Geliştirilmesi

Görüşmeler, yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış olarak üç şekilde yapılabilir. Yapılan bu araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından alanyazın taraması yapılarak ve uzman görüşü alınarak oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunda, sınıf öğretmenlerinin Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma yazma öğretimi sürecine ilişkin görüşlerini almak amacıyla açık uçlu sorular sorulmuştur. Bu amaç doğrultusunda hazırlanan görüşme sorularına, öğretmenlerin kişisel bilgilerini de almak amacıyla demografik bilgi

formu da eklenmiştir. Demografik bilgiler birinci bölümde alınmış olup ikinci bölümde ise sürece ilişkin sorular yöneltilmiştir.

Konuya ilişkin olarak Bursa Uludağ Üniversitesi Temel Eğitim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı öğretim üyesi ve tez danışmanı soruların açık ve anlaşılabilir olup olmaması, araştırılan konuyu kapsayıp kapsamaması açısından kontrol etmesi istenmiştir. Danışman onayından sonra nitel araştırma yöntemleri ve ilk okuma yazma öğretimi konularında alan uzmanlığı olan iki öğretim üyesinin de görüşleri alınmıştır. Alan uzmanları tarafından soru maddelerinin geçerliliği yeterli görülmüştür. Görüşme sorularını sınamak amacıyla 1-5 yıl arası meslek deneyimi olan ve devlet okulunda çalışan bir sınıf öğretmeni ile pilot görüşme gerçekleştirilmiştir. Pilot görüşme sonrasında görüşme yapılan sınıf öğretmeninde soru maddelerinin anlaşılabilirliği ile ilgili görüş alınmış, sınıf öğretmeninden gelen öneriler dikkate alınmıştır. Pilot görüşme; araştırmacının danışmanı tarafından dinlenmiş olup görüşme soruları önerilerle yeniden düzenlenmiştir. Örneğin; *“Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma yazma öğretimi sürecinde yoğun olarak yaşadığımız sorunlar nelerdi?”* sorusuna pilot görüşmede genel olarak süreçte yaşanan sorunlara yönelik olarak cevaplar verildiğinden görüşme esnasında soruya görüşmeci tarafından *“ilk okuma yazma öğretimine”* yönelik cevaplar verilmediyse, *“Özellikle ilk okuma yazma öğretimi ile ilgili ne tür sorunlar yaşadınız?”* olarak tekrar sorulmasına karar verilmiştir.

3.5. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme sorularıyla 11 Ocak-30 Mart 2021 tarihleri arasında toplanmıştır. Fenomenolojik araştırmalarda genelde yüz yüze görüşme tercih edilir. Ancak katılımcı ile yüz yüze görüşmenin mümkün olmadığı durumlarda telefonla, elektronik posta ile ya da sosyal medya üzerinden görüşme yapmak da mümkündür (Güler, Halıcıoğlu ve Taşgın 2013). Yapılan görüşmelerin bir kısmı pandemi sürecinden dolayı çoğu

Zoom üzerinden yapılmıştır. Bir kısmı ise sınıf öğretmenlerinin haftada bir okula gittikleri dönemde öğretmenlerin sınıflarında yapılmıştır. Zoom aracılığı ile yapılan görüşmeler katılımcıların da izniyle görüntü ve ses kaydı olarak, yüz yüze yapılanlar ise yine katılımcıların izniyle ses kaydına alınmıştır. Video ve ses kayıtları ile görüşme dökümleri muhafaza edilmektedir ve herhangi şekilde ihtiyaç duyulduğunda teslim edilmeye hazırdır. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin her birine bir kod isim verilerek görüşmeler yapılmıştır. Her öğretmene önceden hazırlanmış 19 soru sorulmuştur. Yapılan görüşmeler 14 dakika ile 39 dakika arasında sürmüş ve görüşmelerden 104 sayfalık ve veril elde edilmiştir. Aşağıda yer alan tabloda sınıf öğretmenleriyle yapılan görüşmelerin tarihleri, süreleri ve yerleri bulunmaktadır.

No	Kod	Görüşme Tarihi	Görüşme Süresi	Görüşme Yeri
1	Mert	11.01.2021	13 dakika 46 saniye	Sınıf
2	Neriman	13.01.2021	22 dakika 14 saniye	Sınıf
3	Merve	14.01.2021	15 dakika 19 saniye	Sınıf
4	Simge	07.02.2021	29 dakika 49 saniye	Zoom
5	Bensu	13.02.2021	17 dakika 28 saniye	Zoom
6	Ceren	17.02.2021	17 dakika 53 saniye	Zoom
7	Mehmet	18.02.2021	18 dakika 37 saniye	Zoom
8	Kadir	24.02.2021	22 dakika 14 saniye	Zoom
9	Zahide	27.02.2021	23 dakika 59 saniye	Zoom
10	Melis	28.02.2021	18 dakika 45 saniye	Zoom
11	Emir	28.02.2021	19 dakika 59 saniye	Zoom
12	Hasan	15.03.2021	22 dakika 47 saniye	Zoom
13	Hilal	24.03.2021	20 dakika 38 saniye	Zoom
14	Ayşenur	24.03.2021	26 dakika 21 saniye	Zoom
15	Neslihan	03.04.2021	38 dakika 50 saniye	Zoom
16	Gökhan	04.04.2021	16 dakika 54 saniye	Zoom
17	Ömer	04.04.2021	26 dakika 26 saniye	Zoom
18	Didem	19.04.2021	17 dakika 28 saniye	Zoom
19	Ecenur	21.04.2021	14 dakika 57 saniye	Zoom
20	Neslişah	30.04.2021	14 dakika 57 saniye	Sınıf

Tablo 2. *Görüşme Takvimi*

Araştırmacı, görüşmenin öncesinden kendisini tanıtırken Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi yüksek lisans öğrencisi olduğunu ve araştırmayı yüksek lisans tezi için yaptığını belirtmiştir. Katılımcılara Covid-19 pandemisi

nedeniyle uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma yazma öğretimi sürecine yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşlerini almak istendiği ve yapılan görüşmelerin de araştırmanın verilerini oluşturacağı, araştırmada toplanan verilerin yalnızca araştırma amacıyla kullanılacağı ve bu amaç dışında başka bir yerde hiçbir şekilde kullanılmayacağı belirtilmiştir.

Görüşmelerin hepsi araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Her görüşme öncesinde hazırlanmış olan bilgilendirilmiş onam formu karşılıklı olarak imzalanmış ve bir nüshası katılımcıya bir nüshası da araştırmacıya verildikten sonra görüşmeler yapılmıştır. Bu form sayesinde katılımcılar, araştırmanın hangi koşullar altında gerçekleşeceğine dair bilgi sahibi olmuş ve bu koşulları kabul etmişlerdir. Araştırmada katılımcıların isimleri yerine kendileri için belirlenen kod isimlerin kullanılacağı da ifade edilmiştir. Katılımcılara araştırma sorularının araştırmacı tarafından sorulacağı, istenirse soruların tekrar okunacağı ve soruların yeterince açık olmaması durumunda açıklama yapılabileceği açıklanmış, görüşme sonrasında ihtiyaç duyulduğunda tekrar görüşebilmek için de onay alınmıştır. Araştırmanın herhangi bir yerinde sebep belirtmeden çalışmadan ayrılacakları ve bunun için bir yaptırım uygulanmayacağı belirtilmiştir. Görüşme sırasında katılımcılara sorulan sorular önceden hazırlanmış olup Ek-1’de verilmiştir.

3.6. Görüşme İlkeleri

Görüşmelerde katılımcıların araştırmaya gönüllü olarak katılmalarına dikkat edilmiştir. Katılımcılara verdikleri bilgilerin gizli kalacağı ve yalnızca araştırma amacıyla kullanılacağı ifade edilmiştir.

Görüşme soruları belli bir sıraya konmuş ve belirlenen sıra ile sorular sorulmuştur. Soruların cevaplanması sırasında sorulan soru ile birlikte başka bir sorunun yanıtı da yeterli ölçüde verildiyse, o sorunun tekrar sorulmasına karar verilmiştir.

Görüşme esnasında soruları cevaplayan katılımcılara hiçbir şekilde müdahale edilmemiş ve katılımcıların rahat bir şekilde görüşlerini ifade etmelerine fırsat sağlanmıştır.

Katılımcının soruyu yanlış anlama ya da anlaşılmama durumunda araştırmacının aynı soruyu başka bir ifadeyle tekrar sormasına ve soruyu açmasına karar verilmiştir. Ancak katılımcı aynı soruya tekrar konu dışı cevaplaması durumunda herhangi bir müdahale edilmemesine ve katılımcının düşüncelerini özgürce ifade etmesine izin verilmesi uygun bulunmuştur. Bu durumların dışında, katılımcılar görüşme esnasında sorulara açıklık getirilmesini isterlerse araştırmacı katılımcıları yönlendirmeyecek şekilde önceden belirlenen açıklamaları yapmasına izin verilmiştir. Son olarak görüşmeler sırasında soruların olabildiğince konuşma tarzında sorulmasına ve araştırmacının tarafsız, empatik ve teşvik edici omaya özen göstermesine karar verilmiştir.

3.7. Veri Analizi

Nitel çalışmalarda verilerin çözümlenme sürecinde, nicel veri analizindeki gibi verilerin sayısallaştırması tercih edilmez. Bu sayısallaştırmanın verilerin zenginliğini kaybetmesine sebep olabileceğii düşünölmektedir. Bu nedenle verilerin kavramsal analizinin yapılması tercih edilmektedir. Bu kavramsal analizlere göre elde edilen verilere önce kavramsal kodlama yapılır ve bu kodlamalara göre belirli temalara ve sonuçlara ulaşılmaya çalışılır (Yıldırım ve şimşek, 2006).

Araştırma verileri öncelikle ses kayıtları deşifre edilmiştir. Bu deşifreler her kişiye bir Word belgesi olacak şekilde kaydedilmiştir. Her katılımcının bir dosyası oluşturulmuş ve bu dosyanın içerisinde; bilgilendirilmiş onam formu, demografik bilgiler, görüşmenin ses kaydı, görüşmenin ses kaydının yedeğii, eğer Zoom üzerinden görüşme yapıldıysa görüşmenin görüntü kaydı ve görüşmenin Word dosyasındaki deşifresi bulunmaktadır. Bu verilerin analizi içerik analiziyle çözümlenerek temalar ve kodlar oluşturulmuş ve doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Verilerin analizine demografik bilgilerle başlanmış olup daha sonra ikinci bölümde sürece ilişkin soruların analiziyle devam edilmiştir.

Analize başlamadan önce bir kod listesi oluşturulmuştur. Verilerin analiz edilmesiyle sonradan ortaya çıkan kodlar da kod listesine eklenmiştir. Yapılan analiz sonucunda 16 tema altında 51 alt tema oluşturulmuştur.

3.8. Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenilirliği sağlamanın çeşitli yolları vardır. Detaylı bir şekilde rapor edilen veriler, katılımcılardan doğrudan yapılan alıntılar ve bunlara uygun yapılan açıklamalar nitel bir araştırmada geçerliğin sağlanması yönünden önemlidir (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Bu araştırmada geçerlik ve güvenilirliği sağlamak amacıyla yapılan çalışmalar aşağıda belirtilmiştir.

3.8.1 İç geçerlik. Araştırmanın iç geçerliğini sağlamak için görüşme soruları geliştirilirken konuyla ilgili literatür incelemesi sonrası konuyla ilgili kavramsal bir çerçeve oluşturulmuştur. Yapılan içerik analizinde temaların ilgili kavramları kapsamında dikkat edilmiş ve alt temalarla olan ilişkisi kontrol edilerek bütünlük sağlanmaya çalışılmıştır.

3.8.2 Dış geçerlik. Yapılan araştırmanın dış geçerliğini sağlamak için araştırma süreci detaylarıyla açıklanmaya çalışılmış ve araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin analizi ve yorumlanması detaylı bir şekilde açıklanmıştır.

3.8.3 İç güvenilirlik. Araştırmanın iç güvenilirliğini sağlamak için araştırmacı araştırma sorularını açıkça ifade etmiş, verileri detaylı ve amaca uygun bir şekilde belirtmiştir. Bulgular doğrudan alıntılara yer vererek ve yorum yapmadan ifade edilmiştir. Görüşmeler sonucunda elde edilmiş olan veriler hem araştırmacı hem de deneyimli bir öğretim üyesi tarafından kodlanmış ve kodlamalar karşılaştırılarak tutarlılık karşılaştırılmıştır. Miles ve Huberman'ın $(\text{Güvenirlik} = \text{Görüş Birliği} / (\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı}))$ güvenilirlik formülüne göre araştırmanın güvenilirliği %80 olarak hesaplanmıştır.

3.8.4 Dış güvenilirlik. Araştırmanın dış güvenilirliğini sağlamak adına araştırmacı süreç boyunca yapılanları ayrıntılarıyla tanımlamış ve araştırma süresince elde edilmiş olan verileri

araştırmacı gnlgne not etmiştir. Talep edilme durumlarında bu kaynaklar talep edilen kişilere verilecektir.

4.Bölüm

Bulgular

Çalışmanın bu bölümde araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitim ile devam eden ilk okuma yazma sürecine ilişkin görüşlerinden yola çıkılarak 20 öğretmenden alınan veriler doğrultusunda 16 tema ve 48 alt tema oluşturulmuştur. Belirlenen tema ve alt temalar katılımcılardan sağlanan alıntılarla aktarılmaya çalışılmıştır. Araştırmanın bulgularını oluşturan bu temalar aşağıda sıralanmıştır.

4.1. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecine İlişkin Görüşleri

4.1.1. Olumlu Görüş Bildiren

4.1.2. Olumsuz Görüş Bildiren

4.1.3. Diğer

4.2. Uzaktan Eğitime Geçiş Döneminde Birinci Sınıf Öğrencilerinin İlk Okuma Yazma Becerilerinin Düzeyi

4.2.1. Birinci Grup Harflerin İçerisinde Olanlar

4.2.2. Birinci Grup Harfleri Bitirenler

4.2.3. Harflerin Çoğunluğunu Bitirenler

4.3. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimine Yönelik Hazırlık Süreçleri

4.3.1. İnternet ve Sosyal Medya Aracılığıyla Hazırlananlar

4.3.2. Teknolojik Yeterlik ve Okur Yazarlık Seviyesine Ulaşarak Hazırlananlar

4.3.3. Ders Plan ve Etkinliklerini Uzaktan Eğitime Uyarlayarak Hazırlananlar

4.4. Öğrencilerin Uzaktan Eğitimle İlk Okuma Yazma Öğretimine Uyum Sağlama Durumları

4.4.1. Uyum Sağlayan Öğrenciler

4.4.2. Uyum Sağlayamayan Öğrenciler

4.5. Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Veliler

4.5.1. Süreç İçinde Uyum Sağlayan Veliler

4.5.2. Uyum Sağlayamayan Veliler

4.5.3. Velilerle İş Birliği

4.6. Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Yöntemleri

4.6.1. Yaşanan Sorunlar

4.6.1.1. Alt Yapıdan Kaynaklı Sorunlar

4.6.1.2. Dönüt ve Düzeltme Verememekten Kaynaklanan Sorunlar

4.6.1.3. Velilerden Kaynaklı Sorunlar

4.6.1.4. Teknoloji Araç Gereç Eksikliğinden Kaynaklı Sorunlar

4.6.1.5. Diğer

4.6.2. Çözüm Yöntemleri

4.6.2.1. Kendi Çabaları ile Sorunları Aşan Öğretmenler

4.6.2.2. Velileri Sürece Katarak Sorunları Aşan Öğretmenler

4.6.2.3. Ek Araç-Gereç Desteği ile Süreci Aşan Öğretmenler

4.6.2.4. Diğer

4.7. Uzaktan Eğitimle İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Öğrencilerin Okuma Yazma Gelişimlerini Takip Etme Şekilleri

4.7.1. Hem Ders İçi Hem Ders Sonrası Etkinliklerle Okuma Yazma Gelişimlerini Takip Etme

4.7.2. Ders Sonrası Etkinliklerle Okuma Yazma Gelişimlerini Takip Etme

4.7.3. Ders İçi Etkinliklerle Okuma Yazma Gelişimlerini Takip Etme

4.8. Uzaktan Eğitimle Devam Edilen İlk Okuma Yazma Öğretimine İlişkin Çalışmalara Öğrencilerin Katılım Durumları

4.8.1. İnternet Erişimi Olmadığı İçin Katılım Sağlayamayan Öğrenciler

4.8.2. İnternet Erişimi Olduğu Halde Katılım Sağlamayan Öğrenciler

4.8.3. Katılım Sağlayan Öğrenciler

4.9. Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Sürecinde Süreci Takip Edemeyen Öğrenciler İçin Yapılan Çalışmalar

4.9.1. Ek Ödevlerle Destek Sağlayan Öğretmenler

4.9.2. Bireysel Destek Sağlayan Öğretmenler

4.9.3. Velilerle İletişim Kurarak Destek Sağlayan Öğretmenler

4.9.4. Araç-Gereç Desteği Sağlayan Öğretmenler

4.10. Uzaktan Eğitimle Devam Edilen İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Sosyal Ağları Kullanma Durumu

4.10.1. Eğitim Öğretim Hizmetlerinin Sürekliliğini Sağlamak İçin Kullanan Öğretmenler

4.10.2. Haberleşme Ağı Olarak Kullanan Öğretmenler

4.10.3. Kontrol Mekanizması Olarak Kullanan Öğretmenler

4.11. Uzaktan Eğitimle Devam Edilen İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Zoom Platformu ile İlgili Görüşler

4.11.1. Zoom Programının Dezavantajları

4.11.1.1. Programın Yazılımsal Eksiklikleri

4.11.1.2. Donanım ve Altyapıdaki Aksaklıklar

4.11.2. Zoom Programının Avantajları

4.11.2.1. Sınıf Ortamının Eve Gelmesi

4.11.2.2. Zoom'un Pratikliği

4.11.2.3. Zoom'un Sağladığı Özgürlüğün Ders Ortamına Yansıması

4.12. Uzaktan Eğitimde MEB'in TRT ve EBA'dan Sağlamış Olduğu İlk Okuma Yazmaya Yönelik Eğitim Videolarına İlişkin Görüşler

4.12.1. TRT ve EBA'daki Video İçeriklerini Faydalı Bulanlar

4.12.2. TRT ve EBA'daki Video İçeriklerini Olumsuz Değerlendirenler

4.12.3. Diğer

4.13. Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırmaya Yönelik Görüşler

4.13.1. Fırsat Eşitliği Sağlanarak İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma

4.13.2. Disiplinler Arası Yaklaşımla İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma

4.13.3. Eğitim Yöntem ve Tekniklerinin Çeşitlendirilerek İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma

4.13.4. Oyun Temelli Etkinliklerle İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma

4.13.5. Canlı Derslere Tam Katılım Sağlanarak İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma

4.13.6. Eğitim Sitelerinin Artırılması ve Geliştirilmesiyle İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma

4.13.7. Diğer

4.1. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecine İlişkin Görüşleri

Sınıf öğretmenlerine uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi sürecini genel olarak nasıl değerlendirdiklerine yönelik görüşleri ortak özellikleri ve kullanım nedenlerine göre incelendiğinde üç alt tema oluşturulmuştur. Bu alt temalar Tablo 3'te gösterilmiştir.

Alt Temalar

Olumlu Görüş Bildiren

Olumsuz Görüş Bildiren

Diğer

Tablo 3. *Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Sürecine İlişkin Görüşlerine Yönelik Oluşturulan Alt Temalar*

Uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi sürecine yönelik olumlu görüş bildiren (15), olumsuz görüş bildiren (9), diğer (4) sınıf öğretmeni bulunmaktadır.

4.1.1. Olumlu Görüş Bildiren

Araştırmaya katılan 15 sınıf öğretmeni (Mert, Merve, Simge, Bensu, Ceren, Kadir, Zahide, Melis, Emir, Hasan, Ayşenur, Neslihan, Didem, Ecenur, Neslişah,) Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle giden ilk okuma yazma öğretimi sürecini olumlu bir süreç olarak değerlendirmişlerdir. Zahide Öğretmen sürece ilişkin olarak “*Yüz yüze eğitim kadar başarılı bulmasam da örneğin ben kendi adıma %80 başarılı buluyorum. İu katılımımla alakalı, katılım olduğu sürece başarıyı da yakaladık. Yani okuma yazmaya geçtik genelde...*” ifadesi ile süreci olumlu değerlendirmiş ve uzaktan eğitimle verilen ilk okuma yazma sürecinin başarılı olmasının katılımımla doğru orantılı olduğunu vurgulamıştır.

Emir, Neslihan, Hasan ve Neslişah Öğretmen ise uzaktan eğitimle ilk okuma yazma sürecinin “*velilerin desteğiyle*” olumlu geçtiğini belirtmişlerdir. Emir öğretmen sürecin “*velilerin desteğiyle*” verimli geçtiğini belirtmiş ancak sürecin zor olduğunu da vurgulamıştır.

Uzaktan eğitimle ilk okuma yazma sürecini olumlu olarak değerlendiren Mert, Merve, Zahide ve Hasan Öğretmen süreci olumlu olarak değerlendirirler de yüz yüze eğitim kadar verimli ve başarılı bulmadıklarını da ifade etmişlerdir. Merve Öğretmen *“Yani yüz yüze eğitim kadar verim alamazsak da ben memnundum. Katılan öğrenciler için en azından öyle söyleyeyim. Okuma yazmaya çoğunluk olarak geçtik. %70 geçtik...”* ifadesiyle belirtirken Zahide öğretmen *“Yüz yüze eğitim kadar başarılı bulmasam da örneğin ben kendi adıma %80 başarılı buluyorum. İu katılımımla alakalı, katılım olduğu sürece başarıyı da yakaladık. Yani okuma yazmaya geçtik genelde...”* ifadesiyle belirtmiştir.

4.1.2. Olumsuz Görüş Bildiren

Araştırmaya katılan dokuz sınıf öğretmeni (Neriman, Mehmet, Melis, Hilal, Ayşenur, Neslihan, Gökhan, Neslişah, Ömer) Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle giden ilk okuma yazma öğretimi sürecini olumsuz olarak değerlendirmiştir. Yapılan uygulamada Mehmet Öğretmen *“Ya ilk okuma yazma anlamında sıkıntılar oldu. Genel anlamda teknoloji kullanıldı ama hedefe tam olarak ulaşıldığını düşünmüyorum. Yani çocuklar ilköğretim 1.sınıf olduğu için uzaktan eğitimde harfin yönünden, rakamın yönünden, nasıl yazılacağından ondan sonra okuma kısmında sıkıntılar yaşadık. Ama bu sıkıntıları ailelerinden, aile büyüklerinden, ebeveynlerinden yardım alarak aşmaya çalıştık...Yani çocuklarla temas kurmayınca, göz teması kurmayınca çok sağlıklı olmuyor. Yani ben yine de uzaktan eğitimin genel anlamda başarılı olduğunu fakat yüz yüzenin yerini asla tutmayacağını düşünüyorum.”* sözleriyle uzaktan eğitimle ilk okuma yazma sürecinin hedeflerinin tamamlanabileceğini düşünmediğini ifade etmiştir. Gökhan Öğretmen ise *“Gerçekten yüz yüze eğitim gibi olmadı. Yani aksaklıklar meydana geldi. Ben köy yerinde olduğum için biraz daha zorlandım yani. Hani gerçekten tablet sıkıntımız çok oldu bizim köy yeri olduğu için. Çocuklarda erişim... Bir de internet erişimi de zor bizim köyde. İnternet erişimi olan öğrenciler bile katılmadılar*

diyebilirim yani. O yüzden zorlandım. Zor bir süreçti yani.” sözleri ile öğrencilerin köyde yaşamaları sebebiyle internete erişimlerinin olmaması ve tablet eksikliğine vurgu yapmıştır.

4.1.3. Diğer

Dört sınıf öğretmeni (Neriman, Melis, Hasan, Ayşenur) konu hakkında iki farklı görüş belirtilmiştir. Neriman öğretmen uzaktan eğitimle devam eden ilk okuma yazma süreciyle ilgili görüşlerini *“Genel olarak olması gereken bir uygulamaydı. Ancak çocuklar için faydalı mı oldu? Yoksa yerimizde mi saydık? Çocuklardan bir şey götürdü mü? Orası tartışılır.”* ifadesiyle süreci belirsiz olarak tanımlamıştır. Uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma yazma sürecini diğer sorulara verdiği cevaplar ve görüşmenin yapıldığı 13 Ocak 2021 tarihli araştırmacı günlüğünden de faydalanarak pek de olumlu değerlendirilmediği görülmektedir. Araştırmacı günlüğüne göre Neriman öğretmenin soruya yönelik ifadeyi söylerken memnuniyetsizliğini belli eden yüz ifadesi araştırmacı günlüğüne not edilerek olumlu değerlendirilmediğine ulaşılmıştır. Melis Öğretmen ise *“İu ben aslında olumlu buluyorum. Yani uzaktan eğitimde çok yol kat ettiğimizi düşünüyorum. Şu açıdan avantajlı oldu bizim için; yani bizim okulumuz küçük bir okul biliyorsunuz. İnternet biraz sıkıntı yaşıyorduk sınıflarda. Akıllı tahtalarımız yok. İu ekran paylaşımı hani birçok materyale çok anında hemen ulaşamıyorduk. O yüzden burada hani birçok sosyal medyadan, birçok gruplardan faydalanarak birçok kaynağa elimizin altında ulaşıp çocuklarla paylaşma imkânı bulduk aslında. Bu yüzden olumlu olduğunu düşünüyorum.”* ifadesiyle uzaktan eğitimle ilk okuma yazma öğretme sürecini çoklu ortamın avantajlarını kullanmak açısından olumlu olarak değerlendirirken teknolojiye erişim imkânı olmayan çocuklar için olumsuz olarak değerlendirmiştir. Hasan öğretmen süreci *“velilerin desteğiyle”* olumlu değerlendirmiş ancak bazı velilerin çocuklarıyla yeteri kadar ilgilenmediği için, bazı velilerin ise teknolojiye erişimde yaşadığı zorluklardan dolayı yaşanan olumsuzluklar olduğunu da belirtmiştir. Ayşenur öğretmen ise uzaktan eğitimle verilen ilk okuma yazma sürecini öğrencilerin

teknoloji ile erken tanışmaları ve tecrübe etmeleri açısından olumlu değerlendirmiş ancak dikte konusunda büyük kayıplar olabileceğini vurgulamıştır.

4.2. Uzaktan Eğitime Geçiş Döneminde Birinci Sınıf Öğrencilerinin İlk Okuma Yazma Becerilerinin Düzeyleri

Sınıf öğretmenlerinin Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitime geçiş döneminde birinci sınıf öğrencilerinin ilk okuma yazma becerilerinin hangi düzeyde olduğuna yönelik görüşleri üç alt tema altında ele alınmıştır. Bu alt temalar Tablo 4’te gösterilmiştir:

Alt Temalar

Birinci Grup Harflerin İçerisinde Olanlar

Birinci Grup Harfleri Bitirenler

Harflerin Çoğunluğunu Bitirenler

Tablo 4. *Uzaktan Eğitime Geçiş Döneminde Birinci Sınıf Öğrencilerinin İlk Okuma Yazma Becerilerinin Düzeylerine İlişkin Alt Temalar*

Tablo 4’te görüldüğü gibi söz konusu tema altında birinci grup harflerin içerisinde olanlar (5), birinci grup harfleri bitirenler (13), harflerin çoğunluğunu bitirenler (2) olmak üzere üç alt tema oluşturulmuştur.

4.2.1. Birinci Grup Harflerin İçerisinde Olanlar

Katılımcıların beşi (Mert, Merve, Gökhan, Zahide, Didem) birinci grup harfleri olan e, l, a, k, i, n grubunda olduklarını ifade etmişlerdir. Zahide Öğretmen “*İu çizgi çalışmaları bitmişti. İlk harf ‘e, l, a, k, i, n uu e, l, a, k’ kısmını vermiştik. Son ‘i’ ve ‘n’ harfi biraz havada kalmıştı. Yani ilk grubun sonundaydık. İu yani o harflerle okuyup, yazabiliyorlardı. Onun haricinde uu okuyup, yazabilen yoktu.*” ifadesiyle birinci grubun dört harfini verdiğini söylemiştir.

4.2.2. Birinci Grup Harfleri Bitirenler

Katılımcıların neredeyse yarısından fazlası (Neriman, Simge, Mehmet, Kadir, Melis, Emir, Hasan, Hilal, Ayeşnur, Ayeşnur, Neslihan, Ecenur, Neslişah, Ömer) üç haftalık yüz yüze eğitim sürecinde birinci grup sesleri bitirdiğini söylemiştir. Bunu destekler nitelikte Melis Öğretmen, *“1.grup sesleri bitirmiştik. Çocuklardan bazıları birleştirme olayını kavramışlardı. İu bazıları kavrayamamıştı henüz. O şekilde ayrıldık. Uzaktan eğitime geçmiş bulunduk.”* ifadesini kullanmıştır.

4.2.3. Harflerin Çoğunluğunu Bitirenler

Yüz yüze eğitim sürecinde harflerin çoğunluğunu bitiren yalnızca iki öğretmen (Bensu, Ceren) vardır. Bu öğretmenler ise özel okul çalışanı öğretmenler olup okuma yazma programlarının MEB’den farklı gitmekte olduğunu belirtmişlerdir. Ceren Öğretmen *“İu şimdi harflerden. İu yani ne diyebilirim size? Üçte ikisini vermiş durumdaydık. İu tabii ki bu bize çok kolaylık sağladı. Çünkü dediğim gibi biz erken de başlamıştık okula normal devlet okullarından. O yüzden bayağı yol kat etmiş durumdaydık kapandığında. Çocuklar artık temel bilgileri aldıktan sonra, sistemi kavradıktan sonra tabii ki yeni harfleri verdiğimizde rahatlıkla okuyup yazabildiler. Herhangi bir sorun biz yaşamadık kendi adıma.”* sözleriyle belirtmiştir.

4.3. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimine Yönelik Hazırlık

Süreçleri

Sınıf öğretmenlerine uzaktan eğitimde ilk okuma yazma sürecine nasıl hazırlandıkları sorusuna verdikleri yanıtlar üç alt temada toplanmıştır. Oluşturulan alt temalar Tablo 5’te gösterilmiştir.

Alt Temalar

İnternet ve Sosyal Medya Aracılığıyla Hazırlananlar

Teknolojik Yeterlik ve Okur Yazarlık Seviyesine Ulaşarak Hazırlananlar

Ders Plan ve Etkinliklerini Uzaktan Eğitime Uyarlayarak Hazırlananlar

Tablo 5. *Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecine Yönelik Hazırlık Süreçleriyle İlgili Oluşturulan Alt Temalar*

Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitimde ilk okuma yazma sürecine nasıl hazırlandığına yönelik oluşturulan alt temalar sırasıyla şunlardır; internet ve sosyal medya aracılığıyla hazırlananlar (13), teknolojik yeterlik okuryazarlık seviyesine ulaşarak uyum sağlayanlar (5) ve ders plan ve etkinliklerini uzaktan eğitime uyarlayarak hazırlananlardır (4).

4.3.1. İnternet ve Sosyal Medya Aracılığıyla Hazırlananlar

Katılımcıların büyük çoğunluğunu oluşturan on üç kişilik bir kısmı (Mert, Merve, Benu, Ceren, Kadir, Melis, Emir, Hasan, Gökhan, Didem, Ecenur, Neslişah, Ömer) sürece internet ve sosyal medya aracılığıyla hazırlandığını belirtmiştir. Mert Öğretmen, “İlk okuma yazma sürecine online programlarla, aktivitelerle, kapsayıcı eğitim programlarıyla uzaktan eğitimde çocuklara hem videolu hem aktif bir şekilde katılarak hem işitsel olarak hem görsel olarak videolarla ve gerekli görüşmelerle görüntülü olarak canlı eğitimlerle çocuklarla velilerle güzel bir süreç sağladık. Bunda da tabii ki Milli Eğitim’in hazırladığı destek katılım etkinlikleri işte; Öğretmen Yetiştirme Mevzuatlarındaki videolarla süreci daha da kolay bir şekilde hallettik.” sürece internet üzerinden olan eğitimlerden faydalanarak kendisini geliştirerek hazırlandığını ifade ederken Ecenur Öğretmen ise “Okulistik’ten çok faydalandım. Morpa Kampüs’ten faydalandım. Ayrıca biz kendi öğrencilerimize aldığımız 11 kitap setlerimiz vardı birinci sınıf. Onları mesela masaüstüne indirdik linklerinden. İt onlar işte ekrandan izlerken hem kendi kitaplarından takip ettiler. Süreci bu şekilde geçirdik.”

ifadesiyle süreçte öğrencilere yönelik eğitim sitelerinden faydalanarak öğrencilere yönelik hazırlıkları yaptığını belirtmiştir. Melis, Kadir ve Merve Öğretmen ise sosyal medyada açılan öğretmen gruplarından faydalandıklarını belirtmişlerdir.

4.3.2. Teknolojik Yeterlik ve Okur Yazarlık Seviyesine Ulaşarak Hazırlananlar

Sınıf öğretmenlerinin beşi (Simgе, Mehmet, Zahide, Ayşenur, Didem) ise sürece hazırlanırken kendilerinin teknoloji anlamındaki eksikliklerini kapamaya yönelik çalışmalarla desteklediklerini belirtmişlerdir. Mehmet Öğretmen *“Bir kere teknoloji konusunda çok yeterli olmadığım için teknoloji konusunda öncelikle kendimi geliştirmeye çalıştım. Geçen yılki pandemi sürecinde de ben 4.sınıf okutuyordum. O zaman da EBA üzerinden ve Zoom üzerinden eğitim yapmıştım. Az çok alıştım ama bu kadar tabii yoğun değildi. İki ve bu kadar da kendimi geliştiremedim. Bir kere onu iki o konuda eğitim aldım...”* ifadesiyle teknoloji anlamında eğitim aldığını vurgulamıştır.

4.3.3. Ders Plan ve Etkinliklerini Uzaktan Eğitime Uyarlayarak Hazırlananlar

Araştırmaya katılan dört sınıf öğretmeni (Neriman, Kadir, Hilal, Neslihan) ise sürece ders plan ve etkinliklerini uzaktan eğitim sürecine uyarlayarak hazırlanmışlardır. Neriman Öğretmen, *“Hımm. İki. Şimdi ben bir not defteri tuttum. Bu defterim eylülünden beri her gün. Okula götürüp hem yoklama alıyordum. Hem o gün yaptığım şeyleri yazıyordum. Çünkü öğrencilere bireysel çok fazla yaklaştım. Her öğrencinin ne düzeyde olduğunu tek tek o deftere yazıyordum. Hem de bir sonraki güne bana aslında otomatik bir planlayıcı oluyordu. Çünkü ben bir geriye dönüp bakıyordum. Dün ne yapmışım? Bugün ne yapayım diye. Dolayısıyla uzaktan eğitime geçince o deftere bu sefer bugün güne bakmaktansa bu sefer yarınla ilgili planlamalar yaptım.”* ifadesiyle sürece hazırlanırken uzaktan eğitimde ilk okuma yazma sürecini takip edebilmek adına yaptığı uygulamadan bahsetmiş ve öğrencilerin durumuna göre planlamasını düzenlediğini ifade etmiştir. Hilal Öğretmen ise *“Yazın işte planlarımızı hazırladık. O ilk zaman biraz açık olması bizim için iyi oldu. ‘Şimdi ne yapabilir? Uzaktana*

geçtiğimizde ne yapabilir?’ diye. Tanımış olduk çocukları. Bu sayede uzaktan eğitime geçtiğimizde onların nabzına göre şerbet verebildik. Bunun dışında planlarımızı hemen değiştirdik. İşte genişlettik. Daha da uzattık falan. Onun içerisine biraz etkinlik aldık. Biz normalde özel okul olduğumuz için 9 saat ders oluyor günde ee altı saat derse düştü uzaktan eğitimde. Ders saatimiz azaldığı için programda eksiltmeler yaptık. Hani oynayacağımız oyunlardan azaltmak zorunda kaldık. Daha verimlilerini eklemek zorunda kaldık.” sözleriyle planlarını uzaktan eğitime uyarladıklarını belirtmiştir.

4.4. Öğrencilerin Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimine Öğrencilerin Uyum

Sağlama Durumları

Araştırmaya katılan 20 sınıf öğretmenin uzaktan eğitimde ilk okuma yazma sürecinde öğrencilerin nasıl uyum sağladığına yönelik görüşleri iki alt temada ele alınmıştır. Bu alt temalar Tablo 6’da gösterilmiştir.

Alt Temalar

Uyum Sağlayan Öğrenciler

Uyum Sağlayamayan Öğrenciler

Tablo 6. Öğrencilerin Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimine Uyum Sağlama Durumlarına Yönelik Oluşturulan Alt Temalar

Sınıf öğretmenleri uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi sürecinde ilk okuma yazma sürecinde öğrencilerin nasıl uyum sağladığına yönelik oluşturulan alt temalar uyum sağlayan öğrenciler (16) ve uyum sağlamayan öğrenciler (3) olmak üzere iki alt tema altında toplanmıştır.

4.4.1. Uyum Sağlayan Öğrenciler

Sınıf öğretmenlerinin 17’si (Mert, Neriman, Merve, Simge, Bensu, Ceren, Mehmet, Kadir, Zahide, Melis, Hasan, Hilal, Ayşenur, Neslihan, Gökhan, Ecenur, Neslişah) Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimde yapılan ilk okuma yazma öğretimi sürecinde

öğrencilerin sürece uyum sağladığını belirtmişlerdir. Katılımcılardan on üçü öğrencilerinin süreç içinde uyum sağladığını, beşi öğrencilerin yaşları gereği hemen uyum sağladığını belirtmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin 13'ü (Mert, Neriman, Merve, Simge, Ceren, Mehmet, Kadir, Zahide, Melis, Hasan, Ayşenur, Gökhan, Neslişah) öğrencilerinin uzaktan eğitimle yapılan ilk okuma yazma öğretimine süreç içinde uyum sağladığını belirtmiştir. Süreç içinde uyum sağladığını belirten öğretmenlerden 6'sı (Simge, Mehmet, Kadir, Melis, Hasan, Neslişah) öğrencilerin uyum sağlama sürecinde “veli desteği” vurgusu yapmışlardır. Melis Öğretmen *“Şimdi bizim 1.sınıf olmaları nedeniyle biraz uu o şeyi kullanma..Zoom’ dan derse girme, derse katılma biraz sıkıntılı oldu. Bir de 1.sınıf çocuğu biraz daha hareketli olduğu için mecburen biz velilerle ders işlemek zorunda kaldık. Hani veli hep başındaydı. Aynı zamanda o harflerin yazılış yönünü göstermede veliler çok büyük rol oynadı. Öğrenciler kendi başlarına giremedi hani bilgisayarı açma, kapama. Daha ilerleyen süreçte bunları öğrendiler. Tek başına girenler oldu ama hâlihazırda daha hala tek başlarına giremiyorlar. Velilerle beraber ders işliyoruz. Onların yardımıyla ilerledi bu süreç.”* ifadesiyle velilerin süreçte aktif rol oynadığını ve öğrencilerin uyum sağlama sürecinde başlarında bulunarak yardımcı olduklarını belirtmiştir. Simge, Emir ve Mert öğretmenlere göre de Melis Öğretmenin görüşleri desteklenerek öğrencilerin “*velilerin/ailelerin desteğiyle*” uyum sağladığı düşünüldüğü belirtilmiştir.

Ceren Öğretmenin *“Nasıl uyum sağladı? Tabii ki baştan biraz uzaktan eğitimde birinci sınıf olduğu için uu kurallara uyma konusunda tabii biraz zorluk yaşadık. İı çocukların hepsi işte söz hakkı almak istiyorlar, hepsi konuşmak istiyorlar. Kırk dakikalar bize yetmiyor tabii ki. Fakat sonradan yavaş yavaş bu sistemi kavradılar. Biz kuralları oturttukça artık o eski hani çok heyecanlı devremizi atlattık. Öğrenciler de bunu kabullendi gibi artık...”*

ifadesine göre öğrenciler uzaktan eğitim sürecinde kurallara uydukça uyum sağladığını düşünmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin dördü (Bensu, Hilal, Neslihan, Ecenur) öğrencilerin sürece yaşlarından dolayı hızlı adapte olduklarını ifade etmişlerdir. Hilal Öğretmen, “*Öğrencilerin aslında uyum sağlayamayacağını düşündük. Çocuklar inanılmaz her şeye çok kolay adapte olabiliyorlar bence yaşları gereği. Büyüdükçe birazcık daha hani kalıplarımız oluyor sanırım. O yüzden zorluk çıkabiliyor ama çocuklar çok kolay adapte oldular. Geliyorsun diyorlar geliyorlar, gidiyorsun diyorlar gittiler. Sadece kural anlamında biraz zorlandık...*” sözleriyle belirtmiştir. Ecenur Öğretmen “*...İlk beş altı haftayı zaten tanıştık yüz yüze. Birbirimizi tanıdık. İt uzaktan eğitime geçince de pek zorluk yaşamadılar...*” ifadesiyle konuya ilişkin görüşünü belirtmiştir.

4.4.2. Uyum Sağlayamayan Öğrenciler

Sınıf öğretmenlerinin ikisi (Emir, Didem, Ömer) uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin uyum sağlayamadığını ifade etmişlerdir. Ömer Öğretmen’e göre “*Yani ut çok uyum sağlayamadılar. Yani genelde olarak söylersek. Tabii ki hani birkaçı dışında diyebiliriz...*” ifadesiyle öğrencilerin sürece uyum sağlayamadığı belirtilmiştir.

4.5. Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Veliler

Sınıf öğretmenleri görüşleri doğrultusunda ilk okuma yazma sürecinde velilere yönelik üç alt tema belirlenmiştir. Bu alt temalar Tablo 7’de gösterilmiştir.

Alt Temalar

Süreç İçinde Uyum Sağlayan Veliler

Uyum Sağlayamayan Veliler

Velilerle İş Birliği

Tablo 7. *Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Sürecinde Velilere İlişkin Alt Temalar*

Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitimde ilk okuma yazma sürecinde veliler ile ilgili görüşleri; süreç içinde uyum sağlayan veliler (18), uyum sağlayamayan veliler (2) ve velilerle iş birliği (24) olmak üzere üç alt temada ele alınmıştır.

4.5.1. Süreç İçinde Uyum Sağlayan Veliler

Sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğu (Mert, Neriman, Merve, Simge, Bensu, Mehmet, Kadir, Zahide, Melis, Emir, Hasan, Hilal, Ayşenur, Neslihan, Gökhan, Didem, Ecenur, Neslişah) Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi sürecinde velilerin süreç içinde uyum sağladığını belirtmişlerdir. Simge Öğretmen *“İlk yani şey..Hı veliler ilk süreçte de yani hani okula geldikleri süreçte de çok tedirginlerdi. Canlı derslere geçtiğimiz zaman “Ne yapacağız? Ne yapacağız?”. Küçük bir toplantı yaptık. İlk olarak velilerimle toplantı yaptım. Hani süreci onların görmesini, nasıl ilerleyeceğimizi çünkü hani uzun bir süreçti. Yani canlı dersler hani iki hafta yapılacak ondan sonra okula döneceğiz gibi bir olay yok. Yani hani bunu biz okuma yazma eğitimini velilerle birlikte uı yönetmek zorundayız. Yani eskiden şimdi uı eğitimin üç sacayağı vardı. Şimdi okul işte öğretmen, veli, öğrenci vs. idi. Şimdi şey oldu böyle veli, öğretmen, bilgisayar gibi bir şey oldu yani hani o boyutun üç sacayağı var, bu şekilde oldu. Ya da onlara anlattım süreci nasıl yöneteceklerini, eğitimin nasıl olması gerektiğini işte harflerin nasıl verilmesi gerektiğini, birleştirmenin nasıl olması gerektiğini. Bu şekilde onları dile getirdik sonrasında gerçekten velilerde buna uı uyum sağladı...”* ifadesiyle veli toplantısı yaparak velileri bilgilendirdiğini ve sürece uyum sağlamalarına destek olduğunu belirtmiştir. Bu görüşü destekler nitelikte Kadir Öğretmen de *“Zoom üzerinden veli toplantısı”* yaptığını ifade etmiştir.

Mehmet Öğretmenin *“Veliler kendi özel yöntemi üzerinde... Değerli hissettirdim velilere ben. Hani siz öğretmensiniz. Bu cümleyi ben hemen hemen her gün derslerimde söyledim. Biz öğretmenlik falan yapmıyoruz. Biz sadece rehberlik yapıyoruz bu süreçte öğretmen sizsiniz deyip onları o havaya sokunca velilerimizde daha istekli, daha iştahlı*

oldular. İu ve açıkçası şimdi belli gelir grubuna dahil oldukları için yani kendilerini değerli hissetmeleri, çocuklarının da değerli olduğunu, çocuklarının da bu süreci onlarla birlikte daha rahat aşacağını söyleyip; o şekilde uygulatarak onların da o heveslendirerek, heyecandırarak o azimle yaptık. Başarılı olduğumu da olduğumuzu da düşünüyorum kişisel olarak.” şeklindeki ifadesi velilerini motive ederek sürece uyum sağlamalarını kolaylaştırmaya çalıştığını göstermektedir. Mert, Merve ve Neslihan öğretmenlerin görüşlerine bakıldığında velilerin uzaktan eğitimle ilk okuma yazma sürecine başta “tepkisel” ve “endişeli” yaklaştıkları fakat daha sonra sürece uyum sağladıklarını belirlenmiştir. Melis Didem, Kadir ve Simge Öğretmenlerin ifadeleri incelendiğinde uzaktan eğitimde verilen ilk okuma yazma öğretimi sürecinde velilerin “çocuklarının yanında olarak” sürece uyum sağladıkları ve öğrencilere destek oldukları anlaşılmıştır.

Özel okulda çalışan Hilal Öğretmen “*Veliler bence özel okul olmasından kaynaklı özellikle hani parasını veriyoruz kafasında oldukları için ve çoğu haklı. Bu konuda haklı olduklarını düşünüyorum. Haklı sebeplerle. Çalışıyorum. Çocuğumu nereye bırakacağım? .... Özellikle bazı okulların bu süreçte prosedüre uygun hareket etmemesi. Mesela biz okul olarak Milli Eğitim ne diyorsa o şekilde açtık veya kapadık ama bazı okullar yasa dışı şeyler yaptığı için veliler bunları da duydu. “Ee şu okul açılmış. Siz niye değilsiniz?” falan gibi tepkiler oldu. Bunlar da bizim işimizi zorlaştırdı tabii ki. Çocuklardan çok bu anlamda velilerle uğraşıldı diyebilirim. Ama onlar da okulun bu şekilde olduğunu, yapacak bir şey olmadığını neticede kavradılar yani.”* ifadesiyle özel okullardaki velilerin uyum sürecini ifade etmiştir.

4.5.2. Uyum Sağlayamayan Veliler

Sınıf öğretmenlerinin yalnızca ikisi (Ceren, Ömer) velilerin sürece uyum sağlamadığını belirtmiştir. Ceren Öğretmen “*Veliler biraz uyum sağlamakta güçlük çektiler (Güldü). Şöyle birinci sınıf olduğu için çocuklar tabii biraz desteğe veli desteğine de ihtiyaçları oldu. İşte yanlarına oturuyorlar. Ondan sonra çocuklara biz okutmaya çalıştıkça veliler hani sanki*

çocuğumuzun bir eksiği görünmesin gibi çaba sarf edip fısıldayanlar ıu çocuğa işte cevapları söylemek isteyenler. Ondan sonra sürekli işte çocuğu yedirmek içirmek isteyenlerimiz bile vardı daha doğrusu. İu çocuklar açısından ben pek sıkıntı çekmiyorum ama veliler açısından daha velilerimiz tam bir düzene oturamadı diyebilirim...” ifadesini kullanmıştır.

4.5.3. Velilerle İş Birliği

Uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi sürecinde velilerle nasıl iş birliği yapıldığına yönelik olarak; veliye rehberlik ederek iş birliği (12) ve ödev takibi yoluyla iş birliği (12) şeklinde iki alt tema belirlenmiştir. Bu alt tema altında yanıt veren öğretmenlerin hepsi süreçte velilerle sürekli iletişim halinde olduklarını belirtmişlerdir. Pandemi sürecinde öğretmenlerin velilerle iletişim amaçlı kullandıkları iletişim kanalı genellikle “WhatsApp” olmuştur. WhatsApp’ta kurulan veli grupları aracılığıyla ve birebir olarak iletişim sağlandığı ifade edilmiştir. WhatsApp uygulaması dışında da iletişim kanalları kullanan öğretmenler olmuştur.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin on ikisi (Merve, Simge, Mehmet, Kadir, Zahide, Melis, Emir, Hasan, Ayşenur, Neslihan, Didem, Ömer) veliye rehberlik ederek onlarla iş birliği yaptıklarını belirtmiştir. Altı öğretmen (Merve, Neslihan, Zahide, Simge, Mehmet, Hasan, Kadir) “*veli toplantısı*” yaparak velilere rehberlik etmiş ve yol göstermişlerdir. Zahide Öğretmen “*Şöyle ıu WhatsApp grubundan haberleşiyorduk. İu işte canlı derslerimizin saatlerini o şekilde duyurduk. Ondan sonra Zoom’a nasıl giriş yapacakları hakkında bilgilendirme videoları gönderdik. İu Zoom üzerinden veli toplantıları yaptık. Dönem ortasında, sonunda, dönem başında. Hatta canlı derslerimizin bazılarında, bir kısmında veli toplantısı da yapabildi bazı arkadaşlarımız. Velilerle ıu sürekli haberleşme halindeydik. Biraz da bu başarıyı getirdi. Takip halinde olmaları. Takipli velilerde başarı daha çok oldu. Biraz daha takip gevşek olduğunda hani geri dönüt açısından olumsuzluklar yaşadık.*” ifadesiyle velilerle WhatsApp ve veli toplantıları aracılığıyla iletişim kurduğunu,

bilgilendirme yaptığını ve rehberlik ettiğini belirtmiştir. Simge Öğretmen ise “WhatsApp’tan *uu iletişim sağladık özellikle. İşte aramalarımız falan da oldu tabii ki. Iu ilerleyen zamanlarda zaten bütün çocukların okumasını dinliyordum. Yani hani her gün en azından bir metin dahi olsun hepsinin okumasını görmek istiyordum. Dikte çalışmaları aynı şekilde. Iu onun dışında işte video, fotoğraf uu bu şekilde yani. Velilerle iletişim halindeydik. Eğer ki harfi veremediyse, birleştirme yapamadıysa işte ne şekilde yapılmalı? Ya da farklı hangi yöntemler kullanılmalı? Yani ben veliye anlattım. Veli uyguladı. Ben her zaman bu süreçte diyorum zaten. Biz hani tamam öğretmeniz ama biz şu anda yönlendirici uu ama onlar daha çok öğretmen pozisyonundalar.” sözleriyle öğrencilerin okuma ve dikte çalışmalarını takip etmek istediğini ve bu süreçte velilere rehberlik yaptığını ifade etmiştir.*

Araştırmaya katılan katılımcıların on ikisi (Mert, Neriman, Merve, Simge, Bensu, Ceren, Melis, Emir, Hilal, Didem, Ecenur, Neslişah) velilerle iş birliği sağlarken ödev takibi yoluyla bunu yaptıklarını söylemişlerdir. Merve Öğretmen “Ödev vermek zorunda kaldık bu süreçte. Ödevlerini eksiksiz yaptılar. Ödevleri bana WhatsApp yoluyla attılar. Ben dönüt verdim. Onların görevi daha çok çocukla bizim aramızda böyle ödev gönderme, ödev takibi yapmak. Çünkü ödev takibini ders esnasında yapamıyoruz. Bu yüzden velilerim genelde ödev takibi yaptılar. Bana dönüt attılar.” demiş, Neslişah Öğretmen ise “..İşbirliğimde şu şekildeydi: Iu ödev atıyorum. Ödevin geri dönüşünü mutlaka akşam saatleri ertesi gün olmadan geri dönüşünü yapacaklar. Kontrol amaçlı. Bir ilerleme kaydettik. Yani ben ödevini attım. Ödevi çocuklara yaptırdılar ve onun yapılmış halini bana resim olarak iletiler.” demiştir.

Hilal Öğretmen ise “Velilerle şöyle yaptık. İşte defter olayında özellikle. Mesela ben sonrasında çocukların defterlerinin resmini çekip göndermelerini istedim. Ödevleri aylık olarak işte okulumuzun girişine kutular bıraktık. Ödevleri çünkü çocuklar ödevler kontrol edilmediğinden; ne de olsa edilmiyor gibi rehavete kapılıyorlar. Edildiğini farkına varmaları

için aylık olarak ödevleri topladık. Bu ödevleri velilerin getirmesi gerektiği halinde bu konuda iş birliği yaptık. Ödevleri getirdikten sonra ben mesela dönüş olarak ses kaydı şeklinde bütün öde... mesela örnek veriyorum Ali ismindeki çocuğun ödevini kontrol ettim. Harf hatalarını gördüm. Her şeyi not aldım defterime. Sonrasında ses kaydı şeklinde veliye attım. Veli çocuğa dinletti...” şeklindeki ifadeleri onun veli ile ödev takibi konusunda nasıl bir iş birliği yaptığını göstermektedir.

4.6. Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Yöntemleri

Araştırmaya katılan 20 sınıf öğretmeni uzaktan eğitimde ilk okuma yazma sürecinde yaşanan sorunlara yönelik görüş belirtmişlerdir. Sınıf öğretmenlerinin görüşleri incelenerek iki alt tema oluşturulmuştur. Bu alt temalar Tablo 8’de gösterilmiştir.

Alt Temalar

Yaşanan Sorunlar

Çözüm Yöntemleri

Tablo 8. *Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Yöntemlerine İlişkin Oluşturulan Alt Temalar*

Tablo 8’de görüldüğü gibi sınıf öğretmenleri uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi sürecinde yaşanan sorunlara yönelik oluşturulan alt temalar süreçte sorun yaşayan öğretmenler (20) ve çözüm yöntemleri (17) olarak iki alt temada toplanmıştır.

4.6.1. Yaşanan Sorunlar

Araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamı uzaktan eğitimde ilk okuma yazma sürecinde sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Kategoriler

Alt Yapıdan Kaynaklı Sorunlar

Dönüt ve Düzeltme Verememekten Kaynaklı Sorunlar

Velilerden Kaynaklı Sorunlar

Teknolojik Araç Gereç Eksikliğinden Kaynaklı Sorunlar

Diğer

Tablo 9. *Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Yaşanan Sorunlara Yönelik Oluşturulan Kategoriler*

4.6.1.1. Alt Yapıdan Kaynaklı Sorunlar

Sorun yaşadığını belirten öğretmenlerden on ikisinin (Mert, Simge, Mehmet, Kadir, Emir, Hasan, Ayşenur, Gökhan, Didem, Neslişah, Ömer) uzaktan eğitimde ilk okuma yazma sürecinde yaşadığı sorunlar alt yapı eksikliğinden kaynaklanan sorunlardır. Bununla ilgili Neslişah Öğretmen “*Yoğun olarak en çok yaşadığım sorun internet sıkıntısı ve bulunduğumuz bölgede elektriğin sık sık kesilmesi. Elektrik kesildiği için de u kesilen elektriğin mesela ders anında gidiyor diyelim. Çocuğun o anki adaptasyon tam sağlanmışken kopuyor. Yani kopukluk yaşanıyor. Elektrik geliyor. Geldikten bir süre sonra internet geldiği için u orada kiminin evinden internet oluyor, kiminin olmuyor, kiminin bağlanabiliyor. En çok bağlanma sorunuymdu aslında...*” sözleriyle belirtmiştir. Mehmet Öğretmen alt yapı eksikliğinin öğrencilerin yanı sıra öğretmenleri de olumsuz etkilediğini “*U kendi çocuklarım da var. Benim evimde üç tane farklı eğitim kademelerinde öğrenim gören çocuk, kendi evlatlarım var. Aynı anda derslere girince bir kere en başta ben sorun yaşadım internet bağlantı, hız sorunu, kopma sorunu yaşadım. U az önce de belirttiğim gibi gelir grubundan dolayı, okulumuzun bulunduğu bölgeden dolayı interneti olmayan, ulaşamayan velilerimiz oldu*” ifadesiyle belirtmiştir.

4.6.1.2.Dönüt ve Düzeltme Verememekten Kaynaklanan Sorunlar

Sınıf öğretmenlerinden on biri (Neriman, Merve, Mehmet, Zahide, Melis, Hasan, Hilal, Neslihan, Didem, Neslişah, Ömer) ilk okuma yazma sürecinde yaşadığı sorunların dönüt ve düzeltme verememekten kaynaklandığını belirtmişlerdir. Bu süreçte ödevlerin takip edilememesi, yanlış öğrenmelerin düzeltilmesindeki zorluklar ve geri bildirim verilememesinden dolayı sorunlar yaşanmıştır. Hilal Öğretmen konuyla ilgili şu şekilde görüş belirtmiştir: *“...Çünkü yazılarını kontrol edemedik, anında dönüt veremedik. Anında düzeltemediğimiz için yanlış kalmış olabilecek şeyler oldu. Mesela rakamları ters yazmak, bazı harfleri ters yazma gibi şeyler olabildi. Bunları da düzeltemediğimiz için oldu açıkçası bu”* cümleleriyle ifade ederken Hasan Öğretmen ise *“İki ikincisi de yazma konusunda uı çok büyük sıkıntıyla aslında karşı karşıyayız. Bence belki de en büyük sorun bu. Çünkü biz uı hani harflerin yapılış şekli, gidiş yönü uı konusunda söylüyoruz, gösteriyoruz ama uı kendimiz takip edemediğimiz için o an müdahale edemediğimiz için uı şu anda yüz yüze geldiğimizde görüyoruz çok büyük hatayı. Yani harflerin birçoğunu ters yapıyorlar. İki ya da şeklini ters yapıyorlar. Yani bizim öğrettiğimiz normal yöntem uı birçok çocuk kullanmıyor maalesef.”* cümleleriyle ifade etmiştir.

4.6.1.3.Velilerden Kaynaklı Sorunlar

İlk okuma yazma sürecinde sorun yaşayan öğretmenlerin on biri (Neriman, Ceren, Benu, Mehmet, Kadir, Zahide, Melis, Hasan, Hilal, Ayşenur, Neslişah) yaşadığı sorunların velilerden kaynaklı olduğunu ifade etmiştir. Hilal Öğretmen velilerin süreçten yana memnuniyetsizliklerini *“Yoğun olarak aslında velilerin sorunları oldu bu süreçte. Evde artık çocuk evde kalmak istemiyor. Artık derse işte çok odaklanamıyor. Oyun oynamak istiyor. Çocuklarda böyle işte Zoom’u falan keşfettikçe arkadan bir şeyler açıp gizlemeyi falan öğrenmeye başladılar birazcık birazcık böyle. Dolayısıyla bunları kontrol etme anlamında velilerden şikayetler geldi. Bunların üzerinde durduk...”* sözleriyle ifade etmiştir. Velilerden

kaynaklı sorun yaşadığını belirten öğretmenlerden altısı (Ceren, Mehmet, Kadir, Zahide, Melis, Hasan) velilerin öğrencilere canlı ders esnasında kopya vermesinden rahatsızlıklarını dile getirmişlerdir. Bununla ilgili Ceren Öğretmen “...Çocuklara biz okutmaya çalıştıkça veliler hani sanki çocuğumuzun bir eksiği görünmesin gibi çaba sarf edip fısıldayanlar u çocuğa işte cevapları söylemek isteyenler... İu çünkü onlar hep böyle bir çocuklarını gözleme telaşındalar. Hani “Narıyor, Cevap verebiliyor mu? Cevap veremeyecek gibiyse işte demin de dediğim gibi fısıldayarak çocuğuna yardımcı olmaya çalışıyorlar. Hani biz bunların ne kadar yanlış olduğunu, yapmamaları gerektiğini söylesek de maalesef anne içgüdüleriyle veya işte anneanneler babaanneler oluyor bazen çocukların yanında. Hani bir koruma içgüdüü gibi bir şey var heralde insanlarda. Hani öğretmene karşı mahcup olmasın işte diğer veliler duyuyor. Diğer öğrenciler duyuyor eksik kalmasın çocuğum diyip de bir böyle çocuğa yardım etme telaşında veliler...” ifadesiyle süreçte öğrencilerden çok velilerle sorun yaşadığını belirtmiştir. Kadir Öğretmen “...Velinin söylemesi ve çocuğun okuması şeklinde gerçekleşti. Oysa ee gerçeklerle yüzleşme ya 15 Şubat'ta başlayacaktı ya da 1 Mart'ta. Bunu da velilere söyledim ve hiçbir öğrencinin birbiriyle yarıştırlmaması gerektiğini, her öğrencinin okuma düzeyinin farklı olacağını, hayatta da böyle olduğunu ee böyle bir sıkıntıyla karşılaştık birkaç velimizde. Söylemeyin öğrencimiz okusun ama benim çocuğum az okuyor ya da yavaş okuyor dedirtmemek için böyle bir davranış sergilendi...” şeklinde ifade ederken Zahide Öğretmen “Şöyle emin olamadık yani çocuklar okuyor mu? Acaba muş gibi mi yapıyor? Bazen yan taraftan fısıltılar duyuyorduk. Anneler söylüyor, çocuklar tekrar ediyor...” şeklinde ifade etmiştir.

4.6.1.4.Teknolojik Araç Gereç Eksikliğinden Kaynaklı Sorunlar

Sınıf öğretmenlerin beşi (Merve, Zahide, Hasan, Gökhan, Didem) teknolojik araç eksikliğinden dolayı ilk okuma yazma öğretimi sürecinde sorun yaşadığını belirtmiştir. Hasan Öğretmen “Yoğun olarak u yaşadığımız sorunlar u çocukların u birçoğunda tablet ya da

bilgisayar yok. Telefondan takip ettikleri için ekran küçük. Bizim ekrana verdiğimiz şeylerin çok küçük olması sorun yaşadı... En büyük sorun ama uı şey yani çocuklarda uı tablet ya da bilgisayar olmaması, küçük ekran üzerinde işlemek en büyük sorunumuzdu...” ifadesiyle bunu ifade etmiştir. Didem Öğretmen ise “...*Velilerim zorlandı. Çünkü genelde hepsinin üç dört tane çocuğu var genel olarak ve hepsi küçük. İı ortaokuldalar, lisedeler ya da ilkokuldalar ve hepsinin de canlı derse girmesi gerekiyor. Bir velim sürekli çocuktan çocuğa telefon, tablet, bilgisayar yetiştiriyordu. Bir onu sokuyor, bir diğerini sokuyor.*” sözleriyle bu durumun sebebinin evdeki çocuk sayısından kaynaklı olarak teknolojik araç eksikliği olduğunu belirtmiştir.

4.6.1.5. Diğer

Mehmet Öğretmen ise “*açık heceleri birleştirme*” konusunda sorun yaşadığını ifade ederken Simge Öğretmen sorulmuş olan diğer sorularda da soruya cevap vermiş olup “*Bir yıllık öğretmen ol ister on yıllık öğretmen ol hani bu yani ilk kez ülkemizde böyle bir şey hatta dünyada ilk kez böyle bir şeyle karşılaşmıştık ve yani uzaktan eğitimle okuma yazma öğretmek... Herhangi bir temel yok. Hiçbir şey yok. İu hani üst sınıflar için belki bu daha kolay olabilir ama yani hani bizim için gerçekten zordu. Hiç anasınıfına gitmemiş olan öğrencilerimiz vardı. Hiç hiç temeli olmayan öğrenciler vardı. Nasıl yönettik?*” sözleriyle okul öncesi eğitimi almamış çocuklarla sorun yaşadığını belirtirken aynı zamanda “*Yaşadığımız sorunlar... İu şimdi saat sorunumuz vardı özellikle bana göre. Yani işte bakanlığımızın belirlemiş olduğu işte bir gün sabah bir gün öğleden sonra. Yani çocukların hayatında biraz böyle düzensizlik olmasına sebep oldu. Yani velilere bile anlatamadık bunu. İşte pazartesi günü öğleden, sonra salı günü sabah, çarşamba öğleden sonra, perşembe sabah bunu veliye bile anlatmakta ilk başta güçlük çektik. Neyse veliye anlattık, ee bu sefer çocuğun düzeni bozuldu. Şimdi bir gün erken kalkıyor bir gün aman dersim yok diyor, geç kalkıyor. Ee bu şekilde sabah erken dersinin olduğu zaman mesela kalkmak istemiyor çocuk. Yani hani*

evet iki gün sabah dersimiz ama hani okul olsa mesela o düzene alışacak çocuk. Hani erken yatıp erken kalkacaktı. İster istemez salgın sürecinde olduğumuz için evden dışarıya çıkamıyorlar, enerjilerini atamıyorlar, gece geç yatıp sabah geç kalmak istiyorlar. Yani en önemlilerinden biri bence zaman problemiydi. Eğer ki hani yine mesela canlı derslere devam edince işte normal okul düzeninde saatler u ayarlanabilirdi derim ben. Çocuğunda hani hayatını düzene sokabilmesi için, planlayabilmesi için. İu birinci sorunumuz buydu.” sözleriyle ise MEB’in belirlemiş olduğu ders saatlerinden kaynaklı süreçte sorun yaşandığını belirtmiştir.

Neriman Öğretmen’e göre “Yoğun olarak şöyle bir sorun yaşadım. İu şimdi uzaktan eğitim diyoruz. Belki bilgisayar üzerinden ders veriyoruz. Bu aynı zamanda sınıf içerisindeki, sınıfın içinde olan mahremiyeti aslında velilerin gözler önüne sermiş olduk. Sınıfın içerisinde eğitim öğretimin bir parçası olan çocuğa kızma, işte kaşlarını çatma, yeri geldiğinde ses tonunu yükseltmek gibi bence eğitim öğretimin parçası olan unsurları uzaktan eğitimde canlı derslerde ister istemez yani farkında olduğumuz zamanlarda da olmadığımız zamanlarda da bu tarz şeyleri uyguladığımızda veliler genelde u şahıslarına yönelik algıladılar.” ifadesiyle süreçte sınıf içi mahremiyetin kalmamasını bir sorun olarak değerlendirmiştir.

4.6.2. Çözüm Yöntemleri

Kategoriler

Kendi Çabaları ile Süreci Aşma

Velileri Sürece Katarak Sorunları Aşma

Ek Araç-Gereç Desteği ile Sorunları Aşma

Diğer

Tablo 10. *Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Yaşanan Sorunlara Yönelik Bulunan Çözüm Yöntemlerine İlişkin Oluşturulan Kategoriler*

Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle verilen ilk okuma yazma öğretimi sürecinden yaşanan sorunları çözmeye yönelik olarak on yedi sınıf öğretmeni görüş bildirmiş,

bu görüşler ise dört kategori altında incelenmiştir. Bunlar; kendi çabaları ile sorunlarını aşma (11), velileri sürece katarak sorunları aşma (7), ek araç-gereç desteği ile süreci aşma (2) ve diğerler (2). Sınıf öğretmenleri alt yapıya ait sorunları ifade etseler de bu soruna yönelik olarak herhangi bir çözüm üretmemişlerdir.

4.6.2.1. Kendi Çabaları ile Sorunları Aşan Öğretmenler

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin on biri (Neriman, Bensus, Mehmet, Kadir, Zahide, Hilal, Neslihan, Gökhan, Neslişah, Ömer) uzaktan eğitimde ilk okuma yazmaya ilişkin yaşanan sorunları yine kendi çabalarıyla aşmaya çalıştıklarını belirtmişlerdir. Neriman Öğretmen, *“Video çektim. Yazım yönlerini hem Youtube’ dan videoların linklerini attım. Hem kendi yassı kartlarımız vardı. Onlara bir elimden telefon, bir elimde kalem hem yazım yönlerini göstererek videolar çektim. Sesleri örnek seslendirme yaptım. Örnek heceleri okudum, kelimeleri okudum, metin okuduğum bile oldu. Hani, böyle okuyacaksınız böyle seslendireceksiniz diye. Bir de şöyle bir şey yaptım; haftanın belirli günlerinde, belirli saatlerde çocukları WhatsApp’tan görüntülü aradım.”* ifadesiyle süreçte aktif rol oynadığı ve çeşitli şekillerde bu sorunları aşmaya çalıştığını belirtirken Gökhan Öğretmen ise *“..Ayrı bireysel görüştim öğrencilerle. WhatsApp’tan görüntülü görüşüyordum bireysel. Hani öyle olunca biraz daha kolaylaşıyordu işim. Hani kendi örnek kitaplarım vardı. İşte kendim çalışmalar hazırlıyordum evde. Sonra onlar görüntülü konuşurken biraz daha somutlaştırıp bir şeyler katmaya çalışıyorduk.”* şeklinde belirtmiştir.

4.6.2.2. Velileri Sürece Katarak Sorunları Aşan Öğretmenler

Araştırmaya katılan yedi öğretmen (Merve, Simge, Mehmet, Melis, Emir, Ayşenur, Neslihan) uzaktan eğitimde ilk okuma yazmada yaşanan sorunları aşmak için sürecin içerisine velileri kattıklarını belirtmişlerdir. Simge Öğretmen *“Yani veliyle sürekli iletişim halindeydim. (Yani eğer ki veli iletişim halinde oluyorsa yani aradığımda ulaşabiliyorsam, mesaj attığımda dönüş yapıyorsa işte veliye anlatıyorum. Veliden işte ona anlatmasını*

istiyorum. Birkaç işte şey program indirmesini istedim. Hani orada daha iyi görebilmesi için. Birkaç kaynaktan faydalanmasını istedim...” ifadeleriyle veliyi sürece nasıl dâhil ettiğine ilişkin açıklamalarda bulunmuştur. Ayşenur Öğretmen “Eee her hafta bir gün okula gidiyorduk. Mutlaka o dönem Suriye uyruklu bir velimi arıyordum. Tercümanımızla beraber neler yapması gerektiğini, eee eksikleri bir an önce tamamlamamız gerektiğini, bu şekilde bilgilendirmeye çalıştım sürekli. WhatsApp’tan Suriye uyruklu öğrencilerimle haberleştim. Zaten sınıf gurubundalar. Bir de ayrıca grup kurarak tercümanımızın eşliğinde. Eee çünkü onların ulaşmasını istedim...” sözleriyle Suriyeli öğrencilerinin velilerini sürece dâhil ederek sorunları aşmaya çalıştığını belirtmiştir.

4.6.2.3. Ek Araç-Gereç Desteği ile Süreci Aşan Öğretmenler

Katılımcılardan ikisi (Merve, Zahide) ise uzaktan eğitimde ilk okuma yazmada yaşanan sorunları aşmak için ekipman desteğinin gerekli olduğunu belirtmişlerdir. Merve Öğretmen “*Neler yaptık? Yazı tahtası aldık eşimle. Eşim de öğretmen zaten. Bir tane beyaz yazı tahtası aldık. Ben oradan gösterdim çocuklara. Aileleri harf yazımında ilk başta yanlarında oturdular. Çünkü o sırada takip edemiyorum çocukların nasıl yazdığını. Ben de bunda biraz takıntılıyım. Hangi çizgiler arasına yazdı? Nereden başladı? O harf yazımında ilk süreçlerde velilerim yanlarında oturdu. Onlara gösterdim. Onlar takip ettiler. Ben tahtada gösterdim o şekilde aşmaya çalıştık.*” ifadesiyle yazı tahtasını öğrencilere harf öğretiminde kullandığını belirtmiştir.

4.6.2.4. Diğer

Katılımcılardan ikisi (Hasan, Didem) konuyla ilgili farklı görüşler belirtmişlerdir. Hasan Öğretmen uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretiminde yaşanan sorunlara yönelik çözümlerden bahsederken uzaktan eğitim sürecinde değil yüz yüze eğitime başlandıktan sonra neler yapacağından bahsetmiştir. Hasan Öğretmen “*Ee şimdi uu bunu daha çok görebiliyoruz. Hani yazarken orada çocuğun elinden görebilmek mümkün değildi. İu şimdi bunları sürekli*

kontrol ediyoruz. Direkt müdahale ediyoruz, doğrusunu tekrar göstererek yapmaya çalışıyoruz ama artık süreçte baya uzadı. Harfler oturmuş. Yani çocuk o'yu ters yönde yapıyorsa bundan sonra değiştirmekte baya bir güç. Ama en azından yani yönlerde sıkıntı olsa bile en azından doğru yapma konusunda u sık sık müdahale ediyoruz. Bu şekilde düzeltebildiğimiz kadarını düzelteceğiz inşallah.” ifadesiyle açıklamıştır. Didem Öğretmen ise *“Neler yaptım? Yine tecrübeli hocalardan ya da diğer arkadaşlarımdan yardım almaya çalıştım. Danıştım onlara. Neler yapıyorsunuz? Nasıl oyalıyorsunuz? diye. O şekilde. Onun dışında yani yine gruplara üyeyim. Facebook'ta birinci sınıf gruplarına, Telegram'da birinci sınıf gruplarına falan üyeyim. Oralardaki hocalarla u oradaki hocalara danıştım ve yardımları da oldu sağolsun. Yani o şekilde.”* sözleriyle tecrübeli öğretmenlerden yardım aldığını söylemiştir.

4.7. Uzaktan Eğitimle İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Öğrencilerin Okuma Yazma Gelişimlerini Takip Etme Şekilleri

Sınıf öğretmenlerinin Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma yazma sürecinde öğrencilerin okuma ve yazma gelişimlerini takip etmeye yönelik görüşleri üç alt tema altında ele alınmıştır. Bunlar Tablo 11'de gösterilmiştir.

Alt Temalar

Hem Ders İçi Hem Ders Sonrası Etkinliklerle Okuma Yazma Gelişimlerini

Takip Etme

Ders Sonrası Etkinliklerle Okuma Yazma Gelişimlerini Takip Etme

Ders İçi Etkinliklerle Okuma Yazma Gelişimlerini Takip Etme

Tablo 11. *Sınıf Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Öğrencilerin Okuma Yazma Gelişimlerini Takip Etme Şekillerine Yönelik Alt Temalar*

Konuyla ilgili on dokuz sınıf öğretmeni görüş belirtmiştir. Bu görüşler doğrultusunda oluşturulan alt temalar sırasıyla; hem ders içi hem ders sonrası etkinliklerle okuma yazma

gelişimlerini takip etme (10), ders sonrası etkinliklerle okuma yazma gelişimlerini takip etme (7) ve ders içi etkinliklerle okuma yazma gelişimlerini takip etme (2) olarak belirlenmiştir.

4.7.1. Hem Ders İçi Hem Ders Sonrası Etkinliklerle Okuma Yazma Gelişimlerini Takip Etme

Araştırmaya katılan on sınıf öğretmeni (Mert, Merve, Simge, Bensu, Ceren, Hasan, Hilal, Ayşenur, Neslihan, Ecenur) uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin okuma ve yazma gelişimlerini hem ders içi hem ders sonrası etkinliklerle takip etmeye çalıştıklarını ifade etmiştir. Merve Öğretmen “*..Her gün mutlaka okuttum. Diktelerini yaptırdım ekran karşısında. Velilerimden aynı şekilde okuma videosunu, hızlı okuma metinleri olsun videolarını bana göndermelerini istedim. Dikte çalışmaları yaparken en azından bir iki dakika göndermelerini istedim. Gönderilen videoları her gün düzenli olarak takip ettim.*” sözleriyle ifade ederken Hilal Öğretmen “*..Okuma yazmayı öğrendikten sonra her ders mutlaka, her ders Türkçe dersinde mutlaka her çocuğa ilk etapta işte kelime okutmak, işte heceleri okutmaya başladık işte. Bir sayfa açtık, heceleri okuttuk. Ama her ders mutlaka okutmaya çalıştım. Birazcık daha hızlandığımız zaman kelime okutmaya başladık. Sonra cümleler okutmaya; artık hani bir derste hepsi yani üç dört tane cümle okusa bile süremiz yetecek düzeye geldik yani. Küçükten başladık, büyüğe doğru ilerledik. Her Türkçe dersinde dediğimi gibi hepsini dinlemeye çalıştım. Oldu ki birkaç kişiye sıra gelmedi. Mutlaka notumu aldım. Diğer derste dinledim. Ee takip ettim. Bazı çocukları, geriden gelen bazı çocuklarımız fark edip bireysel ilgilendim. Ailesine hani okuturken ses kaydı atmalarını istedim video şeklinde ve onları özel olarak ders aldım. Hani birebir çalıştık. Bu şekilde ilerledik onlarla da.” sözleriyle hem ders içinde hem de ders sonrasında süreci takip ettiğini ifade etmiştir.*

4.7.2. Ders Sonrası Etkinliklerle Okuma Yazma Gelişimlerini Takip Etme

Yedi sınıf öğretmeni (Neriman, Kadir, Zahide, Melis, Gökhan, Didem, Ömer) uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin okuma yazma gelişimlerini ders dışı etkinliklerle takip ettiklerini ifade etmiştir. Neriman Öğretmen *“Verdiğim ödevlerin fotoğraflarını istedim WhatsApp’tan dönüt olarak. Nasıl yaptılar, nasıl ettiler diye. Sonra bazı şüpheli bulduğum durumlarda; velileri aradım. Ödevi nasıl yaptınız diye, tuzak sorular sorup o şekilde cevap aldım. Yani mesela; dikte sorularında direk dedim ki: “Önüme koydunuz direkt baktırıp yazdınız değil mi?” diye sordum. “Evet, tabii hocam öyle yaptık” diyorlarsa, işte yanlış yapmışlar demek oluyor. Bu tarz sorularla ölçmeye çalıştım. Bilemiyorum tabii ne kadar yararlı oldu.”* şeklinde görüşünü belirtirken Bensu Öğretmen ise *“Genelde ailelerden şunu istedim; evet uzaktan eğitim sürecini biz ee çocuklarla birebir yanlarında bulunamıyorum ama benden okuma genelde okudukları kitapları okuma çizelgesi olarak bana göndermesini, daha sonra okuma yaparken video çekip bana göndermelerini istedim...”* şeklinde görüşünü belirtmiştir. Neriman Öğretmen ise velilere sorduğu sorularla verilmiş olan çalışmalarını doğru yapılıp yapılmadığını anlamaya çalıştığını belirtmiştir.

4.7.3. Ders İçi Etkinliklerle Okuma Yazma Gelişimlerini Takip Etme

İki öğretmen (Kadir, Neslişah) uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma yazma sürecini ders içi etkinliklerle takip ettiklerini söylemişlerdir. Neslişah Öğretmenin *“Okuma yazma gelişimlerini sürekli olarak ilk dersimiz bizim baştan öğrendiğimiz harfi tekrar etme, ardından harfler bittikten sonra u çocuğa o işre bir metin okutma ya da dikte çalışması yapma ya da ellerinde böyle hepsinin bir tahtası oluyordu şeffaf tahta. Tahtaya söylediğim kelimeleri yazıp ekrandan bana gösteriyorlardı. Diyordum ki velilere ‘Siz kesinlikle bu konuda yardım etmeyeceksiniz. Yazıp yazamadığını göreyim ben.’ İlk iki ders bütün etkinliğimiz bunun üzerineydi. Daha sonra kitaplara başladık. Başladıktan sonra da hani soruları yönergeleri kendileri artık okuyabileceklerini belirttiğimde okuduklarını gördüğümde*

dedim ki olmuş. Hani bir problem yok.” sözleri uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma yazma sürecini ders içi etkinliklerle takip ettiğini göstermektedir.

4.8. Uzaktan Eğitimle Devam Edilen İlk Okuma Yazma Öğretimine İlişkin Yapılan Çalışmalara Öğrencilerin Katılım Durumları

Araştırmaya katılan 20 sınıf öğretmeni Covid-19 pandemisi nedeniyle yapılan uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma yazma öğretimi sürecinde ilk okuma yazma öğretimine ilişkin yapılan çalışmalara öğrencilerin katılım durumlarına yönelik görüş belirtmiştir. Öğretmenlerin görüşleri üç alt temada incelenmiştir. Bu alt temalar Tablo 12’de gösterilmiştir.

Alt Temalar

İnternet Erişimi Olmadığı İçin Katılım Sağlayamayan Öğrenciler

İnternet Erişimi Olduğu Halde Katılım Sağlamayan Öğrenciler

Katılım Sağlayan Öğrenciler

Tablo 12. *Uzaktan Eğitimle Devam Edilen İlk Okuma Yazma Öğretimine İlişkin Yapılan Çalışmalara Öğrencilerin Katılım Durumlarına Yönelik Alt Temalar*

Oluşturulan alt temalar sırasıyla; internet erişimi olmadığı için katılım sağlamayan öğrenciler (11), internet erişimi olduğu halde katılım göstermeyen öğrenciler (6) ve katılım sağlayan öğrenciler (3) olarak belirlenmiştir.

4.8.1. İnternet Erişimi Olmadığı İçin Katılım Sağlayamayan Öğrenciler

On bir sınıf öğretmeni (Merve, Mehmet, Kadir, Melis, Emir, Hasan, Neslihan, Gökhan, Didem, Ecenur, Ömer) öğrencilerinden bazılarının internet erişimi olmadığı için derslere katılmadığını belirtmiştir. Mehmet Öğretmen “*20 öğrencimin 16’sı erişti. %80.*” ifadesiyle belirtirken Didem öğretmen ise “*Ne kadarı erişebildi? On yedi tanesi erişti. Otuz üç öğrencimden on yedi tanesi erişti.*” ifadesiyle belirtmiştir. Ecenur öğretmen “*...Yani sınıfın*

yüzde ellisi zaten yüz yüze u benimle devam etti. Yaklaşık yüzde yirmi beşi de diyeyim sadece WhatsApp üzerinden ödevlendirme yaptık. Biz canlı derslere giremeyeceğiz. İmkânımız yok denildi. Onlarla da o şekilde yürüttük süreci...” sözleriyle öğrencilerinden belli bir kısmının erişiminin olmadığını söylemiştir. Öğretmenlerden onu (Mert, Neriman, Merve, Mehmet, Kadir, Melis, Emir, Hasan, Ayşenur, Neslihan) öğrencilerin %70 ve üzerinin internet erişimi olduğunu belirtirken, beşi ise (Zahide, Gökhan, Didem, Ecenur, Ömer) öğrencilerin %50 ve daha azının internet erişimi olduğunu ifade etmişlerdir.

4.8.2. İnternet Erişimi Olduğu Halde Katılım Sağlamayan Öğrenciler

Sınıf öğretmenlerinin altısı (Mert, Neriman, Simge, Zahide, Ayşenur, Neslişah) öğrencilerinin tamamının internete erişiminin bulunduğunu ancak bir kısmının derslere katılmadıklarını ifade etmiştir. Neslişah Öğretmen “*Sınıfım yirmi yedi kişi. Normalde 27 kişi de erişebilir.*” ifadesiyle bütün öğrencilerinin çalışmalara erişimi olduğunu söylerken “*27 öğrencimden genelde 22 ya da 23 öğrenci süreci hep takip etti.*” ifadesiyle kalan 4-5 öğrencinin süreci takip etmediğini belirtmiştir.

4.8.3. Katılım Sağlayan Öğrenciler

Sınıf öğretmenlerinin üçü (Bensu, Ceren, Hilal) uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimine öğrencilerinin tamamının erişebildiğini ve tamamının katılım sağladığını ifade etmiştir. Hilal Öğretmen “*Tamamı erişebildi. Hepsi takip ediyor eksiksiz.*” sözleriyle belirtmiştir. Sınıftaki öğrencilerin tamamının internet erişiminin bulunduğunu ve derslere katılımın sınıfın tamamı tarafından sağlandığını söylenen üç öğretmen de özel okulda çalışmaktadır.

4.9. Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Sürecinde Süreci Takip Edemeyen Öğrenciler İçin Yapılan Çalışmalar

Araştırmaya katılan 20 sınıf öğretmeni Covid-19 pandemisi nedeniyle ilk okuma yazma sürecini belirli sebeplerle takip edemeyen öğrenciler için yapılan çalışmalara ilişkin görüş belirtmiştir. Öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda oluşturulan alt temalar Tablo 13'te gösterilmiştir.

Alt Temalar

Ek Ödevlerle Destek Sağlayan Öğretmenler

Bireysel Destek Sağlayan Öğretmenler

Velilerle İletişim Kurarak Destek Sağlayan Öğretmenler

Araç Gereç Desteği Sağlayan Öğretmenler

Tablo 13. *Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecini Takip Edemeyen Öğrenciler İçin Yapılan Çalışmalara İlişkin Oluşturulan Alt Temalar*

Oluşturulan alt temalar sırasıyla; ek ödevlerle destek sağlayan öğretmenler (9), bireysel destek sağlayan öğretmenler (7), velilerle iletişim kurarak destek sağlayan öğretmenler (6) ve araç gereç desteği sağlayan öğretmenler (1) olarak belirlenmiştir.

4.9.1. Ek Ödevlerle Destek Sağlayan Öğretmenler

Dokuz sınıf öğretmeni (Kadir, Zahide, Melis, Emir, Hilal, Gökhan, Didem, Ecenur, Ömer) süreci takip edemeyen öğrencilerini ek ödevlerle destekledikleri belirtmişlerdir. Kadir Öğretmen “*Şimdi süreci takip edemeyen öğrencilerim için ben ee bağlantı kuramayanlarla telefonla bağlantı kurmaya çalıştım.*” diyerek başlamış ve sözlerini şu şekilde tamamlamıştır: “*Ee okula ödevler bıraktım.*” Melis Öğretmen “*Onlara dediğim gibi WhatsApp’tan ödev gönderiyorum. Ders, konu anlatımları gönderiyorum...*” sözleriyle belirtirken Emir Öğretmen ise “*Süreci takip edemeyen öğrencilerimizle. Biz aynı zamanda müdür yetkili olduğumuz için köylere mecburen gitmek durumundaydık. Mecburen orada resmi işlerimiz vardı. O süreçte*

biz bu öğrencilerin evlerine ödev yolladık. Yani fotokopi çıkarttık internet ulaşımları olmadığı için bunlara. Fotokopiler çıkattık. Bu fotokopileri evlerine ulaştırdık.” sözleriyle belirtmiştir.

4.9.2. Bireysel Destek Sağlayan Öğretmenler

Yedi sınıf öğretmeni (Neriman, Bensu, Ceren, Mehmet, Melis, Hasan, Ayşenur, Neslihan) ise süreci takip edemeyen öğrenciler için bireysel destek vereceklerini ya da verdiklerini belirtmişlerdir. Neriman Öğretmen *“Onlarla ilgili şu an için geleceğe dönük planlarım arasında; eğer okul açılırsa, yüz yüze eğitim başlarsa, onları bir daha ayrı tutup sınıftan, bireysel eğitim yapmayı planlıyorum. Zaten iki haftalık bir sıkı çalışma ile diğerlerine yetişirler.”* ifadesiyle okullar açıldıktan sonra bireysel destekli çalışmalar sunacağını belirtmiştir. Ceren Öğretmen ise *“Biz de böyle çok nadir hastalık veya bir şehir dışına çıkma gibi durumlarda olanlar oldu. Onlarda da biz zaten etüt yapabiliyoruz biliyorsunuz. Saat verdik, zaman verdik. Zoom üzerinden tekrardan o eksiklerimizi tamamlayarak yola çıktık. Devam ettik.”* sözleriyle ihtiyaç durumunda Zoom’dan birebir ders yaptığını söylemiştir. Neslihan Öğretmen *“WhatsApp’tan ee ulaşamayanlara işte bir akşam mesela abisiyle ya da işte kardeşleriyle çakışanlar oluyordu ders sayıları. Onları WhatsApp’tan beş dakika on dakika ayıra ayıra harfleri verdim. Yani en azından okumalarına biraz katkı sağlamış oldu.”* ifadesiyle birebir ders imkanını WhatsApp’tan sunduğunu ifade etmiştir. Araştırmaya katılan katılımcılardan Melis Öğretmen sürece katılamayan öğrencileri için kendi ses kayıtlarını göndererek destek sağladığını *“..Bazen motivasyon olsun diye kendi sesimle mesajlar gönderiyorum sıkıntı yaşandığı zaman...”* sözleriyle ifade etmiştir.

4.9.3. Velilerle İletişim Kurarak Destek Sağlayan Öğretmenler

Katılımcı öğretmenlerden altısı (Mert, Neriman, Simge, Kadir, Hilal, Neslişah) süreci takip edemeyen öğrencilere velilerle iletişim kurarak destek sağladığını ifade etmiştir. Mert Öğretmen *“Süreci takip edemeyen öğrencilerimizin velileriyle iletişime geçip onların durumları hakkında dönütler alıp gerekirse telefon görüşmesi yapıp çocukla ilgili son*

durumu, ne halde? Okuma biliyor mu? Okuma durumunda hangi harflerde sorunlar yaşıadı? Velilerden bilgi alıyoruz. Bu süreci derse katılmayan öğrencilerimizin aileleriyle iletişimle bir şekilde sürdürdük.”, şeklinde belirtirken Kadir Öğretmen “Şimdi süreci takip edemeyen öğrencilerim için ben ee bağlantı kuramayanlarla telefonla bağlantı kurmaya çalıştım. Öğrenci velilerimize programı yolladığımı söyledim. Suriyeli öğrencilerim için de dil çeviriciden işte bu programı alın uygulayın ama anlamadıklarını fark ettik. Onlar için de bu şekilde uygulamaya çalıştım.” şeklinde ifade etmiştir.

4.9.4. Araç-Gereç Desteği Sağlayan Öğretmenler

Bir sınıf öğretmeni (Zahide) süreci takip edemeyen öğrenciler için araç-gereç desteği sunduğunu belirtmiştir. Zahide Öğretmen “*Abla, ağabeyleriyle dersleri çakışan öğrencilerim var 2 tane. Onlar o günlerde katılamıyorlar. Bir dönem bekledim. Hani borç harç alırlar mı? Bir de tam velileri tanımıyoruz. Durumları nedir ne değildir emin olamadık. İu baktım gördüm ki hala katılamamaya devam ediyor bunlar. Biz bir akraba grubumuzla aramızda para toplayıp onlara tablet aldık. Geçen cuma işte dün tabletlerini teslim ettim.”* sunmuş olduğu tablet desteğini bu ifadeyle belirtmiştir.

4.10. Uzaktan Eğitimle Devam Edilen İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Sosyal Ağları Kullanma Durumu

Araştırmaya katılan 20 sınıf öğretmeni uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi sürecinde sosyal ağlardan nasıl yararlandığına yönelik üç alt tema oluşturulmuştur. Tema ve alt temalar Tablo 14’te gösterilmiştir.

Alt Temalar

Haberleşme Ağı Olarak Kullanan Öğretmenler

Eğitim Öğretim Hizmetlerinin Sürekliliğini Sağlamak İçin Kullanan Öğretmenler

Kontrol Mekanizması Olarak Kullanan Öğretmenler

Tablo 14. *Uzaktan Eğitimle Devam Edilen İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Sosyal Ağları Kullanma Durumuna İlişkin Alt Temalar*

Tablo 14’te Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma sürecinde sınıf öğretmenlerinin sosyal ağlardan nasıl ve ne amaçla yararlandığına yönelik alt temalar bulunmaktadır. Oluşturulan alt temalar sırasıyla; haberleşme ağı olarak kullanan öğretmenler (16), eğitim öğretim hizmetlerinin sürekliliğini sağlamak için kullanan öğretmenler (13) ve kontrol mekanizması olarak kullanan öğretmenler (7) olmak üzere üç tanedir.

4.10.1. Haberleşme Ağı Olarak Kullanan Öğretmenler

Sınıf öğretmenlerinin on altısı (Merve, Simge, Bensus, Ceren, Mehmet, Kadir, Zahide, Melis, Emir, Hasan, Hilal, Ayşenur, Neslihan, Gökhan, Neslişah, Ömer) sosyal ağları haberleşme ağı olarak kullanmışlardır. Kadir Öğretmen sosyal ağları nasıl kullandığını; “*Eee WhatsApp’tan WhatsApp gurubu öğrenci veli guruplarına mesaj olarak yolladım. Şu an hala yolluyorum. Ödevleri yolladım oradan. Ee neler yapacaklarını yolladım. Canlı ders saatlerini defalarca yolladım. Hangi günde hangi saatte olduğunu öğrenmeleri için. Bilgilendirme amaçlı kullandım. Eee sadece WhatsApp tan o da ders saatlerini ve ödevleri mutlaka yolladım günlük, velilerimize.*” sözleriyle ifade ederken Hasan Öğretmen “*WhatsApp’tan genelde bilgilendirme uı konusunda yararlandık. Yapacağımız çalışmalar ve diğer konularda... Gene zümre arkadaşlarımız arasında paylaşımlarda kullandık. Yani WhatsApp’ı da bayağı kullandık bu konuda.*” şeklinde ifade etmiştir.

4.10.2. Eğitim Öğretim Hizmetlerinin Sürekliliğini Sağlamak İçin Kullanan Öğretmenler

Sınıf öğretmenlerinin on üçü (Mert, Neriman, Merve, Simge, Ceren, Zahide, Melis, Emir, Hilal, Neslihan, Didem, Ecenur, Neslişah) sosyal ağları eğitim ve öğretim hizmetlerinin sürekliliğini sağlamak adına kullandıklarını bildirmişlerdir. Neriman Öğretmen *“WhatsApp’tan video çektim, paylaştım. Zaten sınıf gruplarımız var...”* şeklinde belirtmiş, Didem Öğretmen de *“WhatsApp’tan dediğim gibi o velilere katılmayanlara video attım. Yine Youtube’dan videolar attım. Ödevlendirmeler vs. Onlara hep WhatsApp’tan yaptım. Yani en aktif kullandığım uygulama WhatsApp’tı. Her şeyi oradan attım.”* ifadesiyle sosyal ağları nasıl kullandığını açıklamıştır. Neslişah Öğretmen ise *“WhatsApp üzerinden zaten sınıf gruplarımız veli gruplarımız var. İu oradan sürekli ödevlerimi yolladım. Instagram grubundan da şu şekilde yararlandım. İstagram’da belli başlı popüler öğretmenler var. Zehra öğretmen, Bengü öğretmen gibi. Onların İu etkinliklerini İu dosyaları velilerime attım. Uygun gördüklerimi.”* sosyal ağlardan diğer öğretmenlerin tecrübelerine ulaştığını belirtmiştir.

4.10.3. Kontrol Mekanizması Olarak Kullanan Öğretmenler

Altı sınıf öğretmeni (Mert, Neriman, Bensu, Ceren, Mehmet, Hasan, Ömer) sosyal ağları kontrol mekanizması olarak kullanmayı tercih etmişlerdir. Mert Öğretmenin *“WhatsApp’tan çocukların ödevlerini kontrol ederek günlük yolladığımız ödevlerin dönütlerini sağlayarak videolarını izleyerek çalışmalarına bakarak çocukların gelişmelerini çocukların zorlandıkları alanlarla ilgili gözlemlerimizi yapıp eksiklerini tamamlayıp güzel bir süreç geçirdik.”* ifadesini Neriman Öğretmen *“...Onların üzerinden verdiğim ödevlerden dönütler istedim. Ee. Hem video dönütler istedim hem de fotoğraf şeklinde dönütler istedim. Bu şekilde kullandım.”* ifadesiyle desteklemiştir.

4.11. Uzaktan Eğitimle Devam Edilen İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Zoom Platformu ile İlgili Görüşler

Pandemi sürecinde verilen uzaktan eğitimde dersler EBA'dan Zoom platformuna bağlanılarak yapılmıştır. Araştırmaya katılan 20 sınıf öğretmenin görüşleri alındığında Zoom kullanımına yönelik görüşlerle ilgili iki alt tema oluşturulmuştur. Bu alt temalar Tablo 15'te gösterilmiştir.

Alt Temalar

Zoom Programının Dezavantajları

Zoom Programının Avantajları

Tablo 15. *Uzaktan Eğitimle Devam Edilen İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Zoom Platformu ile İlgili Görüşler*

Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma sürecinde sınıf öğretmenleri Zoom platformunun avantajları ve dezavantajlarına yönelik görüşlerini belirtmişlerdir. Zoom platformunun dezavantajları üç kategoride toplanmıştır.

4.11.1. Zoom Programının Dezavantajları

Sınıf öğretmenlerinin Zoom programının dezavantajlı yanlarına ilişkin iki kategoride incelenmiştir. Belirlenen kategoriler; programın yazılımsal eksiklikleri (9), donanım ve alt yapıdaki aksaklıklardır (9).

Kategoriler

Programın Yazılımsal Eksiklikleri

Donanım ve Altyapıdaki Aksaklıklar

Tablo 16. *Uzaktan Eğitimle Devam Edilen İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Zoom Programının Dezavantajlarına Yönelik Kategoriler*

4.11.1.1. Programın Yazılımsal Eksiklikleri

Dokuz sınıf öğretmeni (Mert, Bensus, Hilal, Ayşenur, Neslihan, Gökhan, Didem, Neslişah, Ömer) Zoom programının yazılımsal eksikliklerinden dolayı dezavantajlı görmüşlerdir. Gökhan Öğretmen bu dezavantajı; *“Zoom kullanırken çocukların kullanmayı öğrenmesi zaman aldı. İu böyle hepsi aynı anda konuşmaya çalışıyor. Ben gösteriyorum. Benim görüntümü sabitlemeyi çok öğrenemediler. Birisi konuşunca ekranda o görünüyor. Ben kapatıyorum sesini onlar açıyor falan. Böyle sorunlar yaşadık yani. O açıdan biraz zorlandık yani.”* ifadesi ile belirtirken Ayşenur Öğretmen ise *“Zoom’un İngilizce olması. Evet, Zoom’un İngilizce olması ee burada ciddi. Bir sıkıntı oldu bizler için. Ee bir sorunu çözmek için sorunun ne olduğunu anlamamız gerekiyor öncelikle. Orada sorun İngilizce yazıyor. Ee velimiz bilmiyor. Ben dahi çoğu zaman neden bağlanamadığımı anlamıyordum. Hemen çevirip, sorunu anlamaya çalışıyordum. Ee burada sıkıntı yaşadık. Ee sadece bence ee Zoom da yabancı dil olayında sorun yaşadık.”* şeklinde Zoom programı ile ilgili bir diğer dezavantajı dile getirmiştir.

4.11.1.2. Donanım ve Altyapıdaki Aksaklıkları

Sınıf öğretmenlerinin dokuzu (Neriman, Merve, Simge, Ceren, Mehmet, Kadir, Hilal, Neslihan, Ecenur) Zoom programında donanım ve altı yapıdan kaynaklı sorunlar nedeniyle aksaklık yaşandığını ifade etmiştir. Mert Öğretmen *“Zoom kullanırken internet altında, internetin çekim kuvvetinde bir sıkıntı olmamasına rağmen, internet koptu, bağlantılar zayıfladı, ee Zoom üzerinden çocukların tablettan giren de sıkıntı yaşadı, telefondan giren de sıkıntı yaşadı. Özellikle ses iletişimi konusunda sıkıntı yaşadık görüntüde çok bir şey olmuyordu belki ama sesler hem parçalanarak geliyordu ya da hiç gelmiyordu. Bu şekilde.”* şeklinde yaşadığı sorunları anlatırken, Merve öğretmen *“Zoom kullanırken. Yani genelde ne oldu? En büyük sıkıntımız bazen bu Zoom yüzünden olmuyor zaten internet yüzünden oluyor. Çekmiyor. Beni Zoom’dan kaç kere attı. Buranın altyapısı biraz sıkıntılı olduğu için. İnternet*

kısmında sıkıntı yaşadık.” şeklinde anlatmıştır. Neslihan öğretmen ise “Zoom kullanırken en çok şeyde sıkıntı çektik. Mesela internetten düştük çok fazla. Bazen yoğun oluyordu heralde. Onda sıkıntı çektim...” sözleriyle belirtmiştir.

4.11.2. Zoom Programının Avantajları

Sınıf öğretmenlerinin görüşleri analiz edildiğinde Zoom kullanmanın sağladığı kolaylıklara ilişkin üç kategori belirlenmiştir. Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma sürecinde Zoom platformunun sağladığı kolaylıklara yönelik oluşturulan kategoriler; sınıf ortamının eve gelmesi (11), Zoom’un pratikliği (10) ve Zoom’un sağladığı özgürlüğün ders ortamına yansımalarıdır (9).

Kategoriler

Sınıf Ortamının Eve Gelmesi

Zoom’un Pratikliği

Zoom’un Sağladığı Özgürlüğün Ders Ortamına Yansıması

Tablo 17. *Uzaktan Eğitimle Devam Edilen İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Zoom Programının Avantajlarına Yönelik Kategoriler*

4.11.2.1.Sınıf Ortamının Eve Gelmesi

Katılımcılardan on biri (Mert, Merve, Bensu, Ceren, Mehmet, Kadir, Zahide, Hasan, Hilal, Didem, Ecenur) Zoom’un sağladığı en büyük kolaylığın sınıf ortamının eve gelmesi olduğu ifade etmişlerdir. Mert Öğretmen *“Bizde bu süreçte çocuklara rehber olup bir sınıf ortamı yaratıp onlarla iletişime geçerek görsel işitsel olarak bir sınıf ortamı yaratmamızda Zoom çok etkili oldu. Sonuçta çocukların öğretmenleri görmesi gerekiyor, duyması gerekiyordu ve bir sınıf ortamı için bütün öğrencilerle aktif bir şekilde katılması gerekiyordu. Aslında öğretmenler için de çok güzel, kullanışlı bir uygulama olduğunu düşünüyorum.”* ifadesiyle, Kadir Öğretmen ise *“Zoom kullanmak canlı bağlantı oldu ve tüm öğrencileri de aynı anda görebildim. Tüm öğrenciler beni görebildi. Arkadaşlarını görebildi. Bu ee küçük*

bir sınıf gibi oldu.” ve Didem Öğretmen “Bir de tahta var. Beyaz tahta işimi çok kolaylaştırdı. Yine pdf’leri ekranla ekran paylaşımıyla çocuklara gösteriyordum. İu onların yazılması, kalemin işte onların olması, silginin olması. Bunu çocukların da yapabilmesi... Kendi araçlarıyla. Bilgisayarlarıyla, telefonlarıyla. Bunlar işimi çok kolaylaştırdı. Sanki gerçek bir sınıf ortamı oluşturuyor gibi oluyordu.” ifadeleriyle birbirlerini destekler nitelikte açıklamalar yapmışlardır.

4.11.2.2.Zoom’un Pratikliği

Katılımcılardan onu (Neriman, Kadir, Melis, Emir, Hilal, Ayşenur, Neslihan, Gökhan, Neslişah, Ömer) ise görüşmelerde Zoom programının pratikliğine dair ifadelere yer vermişlerdir. Merve Öğretmen *“Yani en güzeli ekran paylaşımı... Benim paylaştığımı çocukların da görebilmesi. Benim üzerinde yazı yazabilmem. Hani bir görsel paylaşıyorum ya da bir etkinlik paylaşıyordum. Hem ben kendim yazabiliyordum, çocuklar yerlerinde onu yazabiliyordu”* sözleriyle bunu belirtirken, Simge Öğretmen *“Bana göre en güzel yani işte bu şeyi işte sayfamı paylaşıp sayfa üzerinden bir şeyler okumak. İşte ne bileyim bazı Okulistik’tir ne bileyim Morpa Kampüs’tür. Onları kullandım. O sayfaları kullandım. Orada görsel bir şekilde, çocukların algısının daha iyi almasını sağladım. Bu paylaşımlar benim için çok önemliydi. İşte bir sayfa açıp o sayfa üzerinden bazı şeyler yazabilmeleri vs. Bu açıdan çok büyük kolaylıklar sağladı diyebilirim. Sınıfta olsam bu imkanların olmayacaktı.”* sözleriyle belirtmiştir.

4.11.2.3.Zoom’un Sağladığı Özgürlüğün Ders Ortamına Yansıması

Sınıf öğretmenlerinin dokuzu (Merve, Simge, Ceren, Zahide, Melis, Hilal, Gökhan, Didem, Ecenur) Zoom’dan faydalanmanın ders ortamını özgürleştirdiğini ifade etmişlerdir. Melis Öğretmen bu durumu *“İsteddiğimiz saatte girebiliyorduk. Hani çocukların mesela çalışan anne babaları olduğu için hani biraz geç saatte olsa olur mu hocam? Hani EBA’nın tanımladığı saatin dışında da ders tanımlayabiliyorduk veya kendi acil bir işimiz olduğunda*

sabahtan ya da öğleden sonra ne zaman kendimiz müsaitsek ona göre de ders atayabiliyorduk. O yönden rahattı Zoom'u kullanmak.” sözleriyle açıklarken Ceren Öğretmen ise “Tabii ki çocuklara erişimimiz çok kolay oldu Zoom’la birlikte. İu uani evlerimizi sınıf ortamına getirebildik. Zoom olmasaydı bilmiyorum zorluk çekerdik heralde. Gerçi başka şeyler de vardı onun yerine kullanabileceğimiz ama yani evlerimizi sınıfı ortamına çevirdik.” sözleriyle açıklamıştır. Bununla birlikte Zahide Öğretmen ise “Paylaşımın olması güzel yani hızlı paylaşım yapabiliyorsun. Bazı sitelere erişim mesela okullarda mümkün olmuyorken ama evde bunu yapabiliyoruz. İu yani uu evi sınıfa çevirdik gibi. Deney yapacağımız zaman açabiliyoruz. Eğitim sitelerinden videoları izletebiliyoruz. Deneyleri izletebiliyoruz. Yani ben çok yararlandım...” cümleleriyle Zoom platformunun sağladığı özgürlükten bahsetmiştir.

4.12. Uzaktan Eğitimde MEB’in TRT ve EBA’dan Sağlamış Olduğu İlk Okuma Yazmaya Yönelik Eğitim Videolarına İlişkin Görüşler

Araştırmaya katılan 20 sınıf öğretmeni uzaktan eğitimde MEB’in TRT ve EBA’dan sağlamış olduğu ilk okuma yazma sürecine ilişkin eğitim videolara yönelik görüşlerini dile getirmişlerdir. Bu görüşler üç alt temada ele alınmıştır. Bu alt temalar Tablo 18’de gösterilmiştir:

Alt Temalar

TRT ve EBA’daki Video İçeriklerini Faydalı Bulanlar

TRT ve EBA’daki Video İçeriklerini Olumsuz Değerlendirenler

Diğer

Tablo 18. *Uzaktan Eğitimde MEB’in TRT ve EBA’dan Sağlamış Olduğu İlk Okuma Yazmaya Yönelik Eğitim Videolarına Yönelik Görüşlere İlişkin Alt Temalar*

Covid-19 pandemisi nedeniyle MEB’in TRT ve EBA’dan sağlamış olduğu ilk okuma yazmaya yönelik eğitim videolarıyla ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşleri: TRT ve EBA’daki

video içeriklerini faydalı bulanlar (13), TRT ve EBA'daki video içeriklerini olumsuz değerlendirenler (5) ve diğer (3) olmak üzere üç alt temada ele alınmıştır.

4.12.1. TRT ve EBA'daki Video İçeriklerini Faydalı Bulanlar

Katılımcı öğretmenlerin on üçü (Mert, Neriman, Merve, Simge, Mehmet, Kadir, Melis, Hasan, Hilal, Ayşenur, Gökhan, Didem, Neslişah) TRT ve EBA'daki video içeriklerini faydalı bulmuşlardır. Neriman Öğretmen *“Ee oradaki öğretmenlerimizin hepsi, zaten sınıf öğretmeni olarak çalışan öğretmenlerimiz. Hepsinin en az belki de bir kez birinci sınıf okutma deneyimine sahip olan öğretmenlerimiz. Hepsi çok kaliteli ve alanında donanımlı olan öğretmenlerimiz. O yüzden yaptıkları etkinlikler öğrencilerin seviyesine uygun, somut etkinliklerle destekliyorlar. Ee öğrencilerin ilgisini çekiyorlar, dikkatlerini çekiyorlar. Hatta birçoğu ses tonlamasını değiştiriyor. Çocuklar gibi konuşuyor. Çocukların seviyelerine iniyorlar. O yüzden çok başarılı buluyorum.”* şeklinde ifade ederken, Melis Öğretmen *“Gayet eğlenceliydi. Çocuklara da bunu takip etmelerini aynı zamanda hem canlı derse girip hem de EBA'yı da zaten hemen hemen paralel gitti bizim derslerimizle EBA TV'nin konuları. Tekrarları da oldu Şubat tatili sürecinde. Onları takip etmelerini önerdik. Hatta bazı veliler izlerken fotoğrafını çekip hani biz EBA'yı izliyoruz diye geri dönüşler oldu. Güzeldi yani. Hala daha EBA TV'yi izlemelerini öneriyoruz. Okumaları hem tekrar etmesi açısından hem de hızlanmaları açısından.”* şeklinde görüşlerini ifade etmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerden ikisi (Gölhan, Merve) TRT ve EBA'daki videoları dersi tamamlayıcı ve pekiştirici bulmuşlardır. Mert Öğretmenin buna yönelik olarak *“Eğitim videoları çocuklarımız için ders dışındaki aktif zamanlarını geçirebilecekleri, tekrar edebilecekleri ve konuları pekiştirebilecekleri alan olduğu için daha fazla TRT ve EBA'dan çocuklara yönelik içeriklerin yayınlanmasını talep ediyorum ve olumlu görüyorum.”* ifadesi bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerden ikisi (Hilal, Gökhan) TRT ve EBA'dan sağlamış olduğu ilk okuma yazmaya yönelik eğitim videolarının seviyeye göre kesintisiz düzenlenmesi gerektiğini düşünmektedirler. Gökhan Öğretmen *“Ya ben gerçekten onları çok beğeniyorum. Hatta şöyle bir düşüncemde vardı. Yani o kadar çok beğendim ki diyordum ki yani gerçekten böyle bir kanal değil de böyle işte EBA1, EBA2 diye 1'den 12'ye kadar keşke olsaydı da böyle hani bazı evlerde 4-5 çocuk oluyor. Zor oluyor. Herkesin aynı anda canlı derse katılmasını sağlamak veliler içinde zor. Ama şöyle bir şey olsaydı. EBA1, EBA2 diye 12 tane kanal olsaydı. Her biri böyle sürekli aynı 1.sınıf konularını, 2.sınıf konularını sürekli tekrar ediyor olsaydı. 5 çocuklu bir aileyi düşünelim. Yani birisi sabah izlerdi, birisi öğlen izlerdi, birisi işte akşam izlerdi. Böyle bütün öğrencilere erişim sağlanabilirdi ve biraz daha böyle fırsat eşitsizliği daha çok az olurdu diye düşünüyorum...”* sözleriyle düşüncelerini dile getirmiştir.

4.12.2. TRT ve EBA'daki Video İçeriklerini Olumsuz Değerlendirenler

Katılımcıların beşi (Mehmet, Zahide, Emir, Neslihan, Neslişah) TRT ve EBA'daki video içeriklerini hızlı bulmuşlardır. Mehmet Öğretmen *“...Oradan sadece şunu söyleyeyim eleştiri anlamında. Başlangıçta bizimle aynı gitmiyordu. Sanki beş gün tam gün eğitim varmış gibi gidiyordu EBA TV. Yani bayağı öndeydi harflerde falan. Sonra düzenleme yapıldı. Bizimle aynı seviyeye geldi, çekildi ve bizim velilerimiz katıldılar...”* demiştir. Zahide Öğretmen ise *“Başlangıçta hızlı gittiler 1.dönemde bizden önde gittiler. Sonra bir durdular, geri kaldılar. E çocuklar biz bunları biliyoruz zaten öğretmenim dediler. İu canlı ders bitiyordu, EBA dersi başlıyordu. EBA TV başlıyordu. E çocuklar zaten altı ders ekrana bakmaktan yoruluyorlar. Bir kısmının baş ağrısı şikâyetleri iu oldu o dönemde...”* demiştir.

Katılımcı öğretmenlerden yalnızca Neslihan Öğretmen video içeriklerini tek yönlü iletişime dayalı bulmuştur. Neslihan Öğretmenin ifadesi şu şekildedir: *“Ya şey var; mesela Zoom'da bile hani internette anlatırken bile. Yeri geliyor bir espri yapabiliyorsun çocuk da bir şey oluyor, iletişim oluyor aslında o da bir iletişim oluyor. Hani ben çok şaka yaparım*

çocuklara ve şey olur; böyle zamanla ee o çocuğun hem rahatlamasını hem de böyle daha rahat konuşmasını sağlar. Oradan katılıp derse mesela şey yapar; oradan ben yapabiliyorum ya da öğretmenim beni seviyor... Ama işte EBA'da onu mesela sadece TV izler gibi çocuk izliyordur diye düşünüyorum... Tabi ki Zoom da birebir kendi öğrencinizle iletişim kurmak çok daha farklı.”

Katılımcı öğretmenler Neslişah Öğretmen “TRT EBA’yı birkaç defa kendim de baktım, takip ettim. Çocuklara önerirken nelere dikkat etmem gerekiyor diye. İu ilk olarak TRT EBA daha çok sanki büyük çocuklara yönelik. Yani i çocuğu oraya bırakacaksınız, kapıyı örteceksiniz. Çocuk onun bilincinde sorumluluğunda olacak ki o televizyondaki eğitimi izleyebilsin. Birinci sınıfa yönelik olduğunu çok düşünmüyorum ben TRT EBA’nın özellikle. Ya da anne baba başında duracak çocuğun. O şekilde o çocuk o sorumluluğunu bilip izleyecek. Ama hem işte öğretmeniyle EBA üzerinden ders yapıp ardından onu kapatıp TRT EBA’yı açabilecek bir kitle ben göremiyorum önümde.” video içeriklerini büyük çocuklara yönelik bulduğunu belirtmiştir.

4.12.3. Diğer

Bensu ve Ceren Öğretmen ise özel okulda çalışmaktadırlar. Çalıştıkları özel okulun kendi platformu olmasından dolayı TRT ve EBA’nın yayınlamış olduğu videolardan yararlanmadıklarını ve bu sebeple de takip etmediklerini ifade etmişlerdir. Sınıf öğretmenlerinden biri (Ecenur) kendisinin pek izlemediğini ve velilerinden takip edenlerden aldığı dönütlerin de olumlu olmadığını ifade etmiştir.

4.13. Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırmaya Yönelik

Önerilere İlişkin Görüşler

Araştırmaya katılan 20 sınıf öğretmeni uzaktan eğitimde ilk okuma yazma sürecinin etkililiğini artırmaya yönelik önerilerde bulunmuştur. Öğretmenlerin önerileri yedi alt temada ele alınmıştır. Bu alt temalar Tablo 19’da gösterilmiştir:

Alt Temalar

Fırsat Eşitliği Sağlanarak İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma

Disiplinler Arası Yaklaşımla İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma

Eğitim Yöntem ve Tekniklerinin Çeşitlendirilerek İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma

Oyun Temelli Etkinliklerle İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma

Canlı Derslere Tam Katılım Sağlanarak İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma

Eğitim Sitelerinin Artırılması ve Geliştirilmesiyle İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma

Diğer

Tablo 19. *Uzaktan Eğitimde İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırmaya Yönelik Önerilere İlişkin Alt Temalar*

Sınıf öğretmenleri uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi sürecinin etkililiğini artırmaya yönelik önerilerden hareketle oluşturulan alt temalar sırasıyla; fırsat eşitliğini sağlayarak ilk okuma yazma sürecinin etkililiğini artırma (9), disiplinler arası yaklaşımla ilk okuma yazma sürecinin etkililiğini artırma (3), eğitim yöntem ve tekniklerinin çeşitlendirilerek ilk okuma yazma sürecinin etkililiğini artırma (3), oyun temelli etkinliklerle ilk okuma yazma sürecinin etkililiğini artırma (3), canlı derslere tam katılım sağlanarak ilk okuma yazma sürecinin etkililiğini artırma (2), eğitim sitelerinin artırılması ve geliştirilmesiyle ilk okuma yazma sürecinin etkililiğini artırma (2) ve diğerdir (5).

4.13.1. Fırsat Eşitliği Sağlanarak İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma

Araştırmaya katılan öğretmenlerden dokuzu (Neriman, Mehmet, Zahide, Emir, Hasan, Hilal, Ayşenur, Gökhan, Didem) fırsat eşitliği sağlanmasının ilk okuma yazma sürecinde önemli bir etken olduğunu ve etkililiğini artırdığını vurgulamıştır. Neriman Öğretmen görüşlerini “... Bir kere her öğrencinin fırsatlarının eşitlenmesi gerekiyor. Yani bunu sağlayabilir miyiz? Bence mümkün değil. O yüzden de ee birazcık zor olacak. Yani bu amaçla

uğraşılabilir ama bu sağlanmaz. Çünkü her öğrencinin özel odası yok. Her öğrencinin interneti kullanmaz, internetinin kalitesi aynı değil. Ee canlı dersi açtığı materyalin kalitesi aynı değil. Telefon ekranından giriyor. Ben oradan ekran paylaşımı yapıyorum. Ekranında küçücük görünüyor. Yani çocuklar içinde çok aslında bir yandan da verimli geçmiyor. Dediğim gibi fırsat eşitliği sağlanabilir. Ee aynı ürün verilebilir ellerine. Yani tablet ise tablet bilgisayar ise bilgisayar verilebilir. İnternet kaliteleri arttırılabilir. İnternet kaliteleri arttırılabilir.” ifadesiyle belirtirken, Gökhan Öğretmen “Yani bu fırsat eşitsizliği oldu. Bunu ortadan kaldırmak için herkesin erişebileceği... Yani ya herkese tablet dağıtılmalıydı. Yani internet erişimi, tablet ya da dediğim gibi televizyon aracılığıyla olmalıydı. Yoksa böyle gerçekten zorluk oluyor. Bazı yerler hızlı ilerleyebiliyorken bazı yerler geride kalıyor. Yani benim önerim dediğim gibi ya böyle internet erişimi herkese sağlanacak bir altyapı, bir imkan sağlanmalıydı veya biraz daha televizyon EBA üzerine, televizyondaki kanallar üzerine yoğunlaşılmalıydı diye düşünüyorum.” sözleriyle belirtmiştir.

4.13.2. Disiplinler Arası Yaklaşımla İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma

Araştırmaya katılan öğretmenlerin üçü (Merve, Simge, Kadir) ilk okuma yazma sürecinin etkililiğini artırmak için disiplinlerarası bir yaklaşım uygulanması gerektiğine yönelik görüşleri belirtmiştir. Merve Öğretmen “Özellikle uzaktan eğitim sürecinde daha çok resim çizdik öğrendiğimiz harflerle ilgili. Ş sesini öğrendiysek şemsiye çizdik. D sesini öğrendiysek dede çizdik. Öyle bir şeyle eşleştirmeye çalıştık.” şeklinde ifade etmiştir.

4.13.3. Eğitim Yöntem ve Tekniklerinin Çeşitlendirilerek İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma

Katılımcılardan üçü (Mert, Merve, Ceren) eğitim yöntem ve tekniklerinin çeşitlendirilerek ilk okuma yazma sürecinin etkililiğini artırdığını belirtmişlerdir. Merve Öğretmen “Genelde hani direkt anlatımdan ziyade farklı yöntemler, oyun genelde en kullandığımız yöntemlerden bir çocuklar için. Resim çizmek olsun, şarkı dinletmek olsun

farklı etkinlikler. Yani bunlar eğitim sürecini verimli hale getiriyor.” ifadeleriyle görüşlerini belirtirken, Ceren Öğretmen “İşimdi uzaktan eğitimde çok böyle dersleri biz anlatım usulüyle gittiğimiz zaman öğrencilerde tabii ki biraz sıkılma olabiliyor. Çünkü kırk dakika küçük çocukların sandalyede oturup da bizi sürekli izlemeleri zor bir olay. Onun için daha çok böyle eğlendirici videolar hazırlayarak hani ders konularıyla ilgili dikkatlerini çekici, eğlendirici, bilgilendirici videolar hazırlanarak eğer bu dersler sunulursa çocuklar hep eğlenip hem sıkılmadan öğreneceklerdir.” şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

4.13.4. Oyun Temelli İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma

Katılımcılardan üçü (Merve, Neslihan, Didem) ise oyun temelli etkinliklerle ilk okuma yazma sürecinin etkililiğinin artırılabilceğini ifade etmiştir. Neslihan Öğretmen *“Uzaktan eğitime yönelik, ee biraz daha uygulamayı arttırmaları lazım. Mesela işte, ee Zoom’da keşke çocuk da mesela sınıf ortamında diyorum ya mesela oyun oynuyoruz. Alıyor veriyor falan. Bunu da mesela oyun tarzı şeyleri biraz daha arttırsalardı çok daha eğlenceli olur gibi düşünüyorum ben. Çünkü çocuklar somut işlem döneminde. Oyun çağındalar. Oyun oynayarak öğrenmeyi daha çok seviyorlar... Oyunlaştırmak, ne bileyim onların seviyesine indirebilmek bazı şeyleri, ee o zaman daha şey, iyi dönütler alabiliyoruz çocuklardan. Hani biraz daha oyunun tarzı mesela Zoom’da evet mesela şey yapıyorlar ama sınıfta oradan seçeneği alıp çocuk tıklayabiliyor ya mesela. Alıyor, götürüyo, sürüklüyor mesela, onu yapabilmeli. Yani derse daha aktif katılabilmeli oradan diye düşünüyorum yani. Onlar daha eğlenceli olacaktır tabii ister istemez.”* ifadesiyle bunu belirtmiştir.

4.13.5. Canlı Derslere Tam Katılım Sağlanarak İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma

Katılımcılardan ikisi (Simge, Ayşenur) canlı derslere tam katılım sağlanarak ilk okuma yazma sürecinin etkililiğinin artırılabilceğini düşünmüştür. Ayşenur Öğretmen; *“...Bence gerçekten tam katılım... Tam katılım. Ee 2005’ten beri öğretmenlik yapıyorum.*

Üniversitede sağ olsunlar anabilimdalı hocam ee dâhil beni hemen ee kendi seçtikleri, kendi okullarına hemen çekmişlerdi. Seviyordum bu işi, severek de yapıyorum hala. Tam katılımın olması şart. Bir sınıfta yeni bir konuya geçmek için %70'in o konuyu öğrenmiş olması bizim kıstasımız.” ifadesiyle görüşünü belirtmiştir.

4.13.6. Eğitim Sitelerinin Artırılması ve Geliştirilmesiyle İlk Okuma Yazma Sürecinin Etkililiğini Artırma

Araştırmaya katılım sağlayan iki öğretmen (Didem, Ecenur) ilk okuma yazma sürecine ilişkin etkililiği artırmak için eğitim sitelerinin artırılması ve geliştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Didem Öğretmen; *“Bence daha fazla teknolojik materyal lazım. İt mesela Wordwall programı var bilirsiniz onun gibi sitelerin artması lazım. EBA’da özellikle bence artması lazım.”* sözleriyle görüşünü ifade etmiştir.

4.13.7. Diğer

Katılımcı öğretmenlerden Didem Öğretmen uzaktan eğitimde ilk okuma yazma etkililiğini artırmak için etkileşimli içerik sunulabileceğini *“İmm daha çok uzaktan eğitimle aslında hareket eden harfler olan bir sistem geliştirilebilir. Harfler hareket edebilsin, çocuklar oradan hatta kendisi işte ekran üzerinden harfleri çizip boyayıp u herkesin kendi ekranından ama bunu yapıp öğretmen aynı anda o ekranı görebilen bir sistem üretilebilir. Yani belki de vardır ben bilmiyorumdur ama daha bunlar geliştirebilir yani.”* ifadesiyle belirtmiştir.

Katılımcı öğretmenlerden Melis Öğretmen *“Dediğim gibi yani uzaktan eğitimin ben faydası olduğunu düşünüyorum. Kendimizi de geliştirmemiz gerektiğini düşünüyorum. Bu konuda işte çeşitli kurslara, Milli Eğitim’in yaptığı kurslara katılırsak çok daha iyi olacak. İt ben seviyorum teknolojiyi ve kullanmaya da meraklıyım. O yüzden kendimi geliştirmek, her zaman yeniliklere açık olmak, her zaman güzel. İnşallah devamı gelir. Kendimizi geliştiririz.”* ifadesiyle görüşlerini belirtmiştir.

Hilal Öğretmen ise; *“Velilerin destekleri burada çok çok önemli... Hani birazcık daha işbirlikçi bir veliyse zaten süreç gayet su gibi ilerliyor. Ama hani çok sıkıntılı, işte uğraşmak istemeyen bir tipse süreç zor ilerledi. Dolayısıyla velilerin desteği de burada çok önemli. Bu şekilde düşünüyorum.”* sözleriyle ilk okuma yazma öğretiminde veli desteğinin önemi vurgulanmıştır.

Simge Öğretmen *“Onun dışında yani ders saatlerinin öğretime bırakılması gerektiğini düşünüyorum. Yani hem öğrencinin hem u bizim için gerçekten ders saatlerinin oluşturulmasının öğretime bırakılması. Hani bu şey saat iki buçuktan sekiz buçuğa kadar ders yapabilesin. Sabah 08.30’dan işte 14.30’a kadar ders yapabilesin diye düşünüyorum.”* ifadesiyle ders saatlerinin öğretmen tarafından belirlenmesinin uzaktan eğitimde ilk okuma yazma sürecinin etkililiğini artıracaklarını düşünmektedir.

Bensu Öğretmen ise *“Şimdi yapmamız gereken kitaplara yönelmek, kitapları okumak ve eee ne kadar bol okuma yaparsak o kadar çok okuduğumuzu anlayacağız. Okuduğumuzu anlama sürecinde de ee tabi ki diğer derslere de etki edecek. Matematik ve hayat bilgisine de etki edeceğini düşünüyorum. Bu süreci bol okuma yaparak daha da iyi değerlendirebileceğimize inanıyorum.”* ifadesiyle “kitap okuyarak” uzaktan eğitimde ilk okuma yazma sürecinin kavratıldıktan sonra bol kitap okuma yapılarak etkililiğinin artırılabilirliğini düşünmektedir.

Uzaktan eğitimde ilk okuma yazma sürecinin etkililiğini artırmaya yönelik bir önerisi olmadığını belirten Ömer Öğretmen olmuştur. Ömer Öğretmen ilk okuma yazma düzeyindeki öğrenciler için uzaktan eğitim sürecinin verimli olmadığı algısındadır ve olumsuz bir tutuma sahiptir. *“İl yani uzaktan eğitimde tabi ki u verimliliği artırmak dediğim gibi birinci sınıf için biraz zor... Çünkü biz her zaman gördüğümüz şeyler çocuk hani sınıfta sırada oturup dersi dinleyebiliyor ama evde koltukta on saniye, on beş saniye, bir iki dakika oturduktan sonra koltuğun rahatlığından dolayı yatıyor, uzanıyor. Telefonu da kaldırıyor tablet neyse elindeyse*

artık. Bunu da böyle u hani ders yapmaya çalışıyor. Tabi ki ister istemez verimsiz geçiyor yani ders.” ifadesi ile bu durumu belirtmiştir.

5. Bölüm

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgulara dayanarak ulaşılan sonuçlara yer verilmiş, bu sonuçlar alan yazın doğrultusunda tartışılmış uygulamaya ve sonraki araştırmalara yönelik önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç

Bu bölümde yapılan araştırmadaki bulgulardan elde edilen sonuçlara yer verilmiştir.

5.1.1. Öğretmenlerin uzaktan eğitimde ilk okuma yazma sürecine yönelik görüşleri.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu (15 öğretmen) uzaktan eğitimle ilk okuma yazma sürecine yönelik olumlu görüş belirtmişlerdir. Uzaktan eğitimle ilk okuma yazma sürecini olumlu olarak değerlendirenler de yüz yüze eğitim kadar başarılı bulmadıklarını ifade eden öğretmenler (4 öğretmen), uzaktan eğitim sürecinde velilerin desteğiyle eğitim öğretimin olumlu geçtiğini düşünen öğretmenler (4 öğretmen), uzaktan eğitimi yüz yüze eğitim kadar başarılı olarak görmese de %80 oranında başarılı bulan bir öğretmen, uzaktan eğitimde okulun fiziki yapısından dolayı; okula göre uzaktan eğitimde teknoloji şartlarının daha iyi olduğunu düşünerek sürecin daha iyi geçtiğini belirten bir öğretmen olmuştur. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri (9 öğretmen) Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle yürütülen ilk okuma yazma sürecini olumsuz olarak değerlendirmişlerdir. Diğer alt teması altında uzaktan eğitimle okuma yazma öğretiminin olması gereken bir uygulama olduğunu belirtmesine rağmen sürecin öğrenciler açısından olumlu mu yoksa olumsuz mu olduğundan emin olmayarak süreci belirsiz olarak tanımlayan (1 öğretmen), çoklu ortamın avantajlarını kullanabilmek açısından olumlu ancak teknolojiye erişim imkânı olmayan çocuklar için olumsuz değerlendiren (1 öğretmen), velilerin desteğiyle olumlu ancak teknolojiye erişimde yaşanan zorluklardan dolayı olumsuz değerlendiren (1

öğretmen) ve teknolojiyle tanışma açısından olumlu ancak dikte açısından olumsuz değerlendiren (1 öğretmen) öğretmenler olmuştur.

5.1.2. Birinci sınıf öğrencilerinin uzaktan eğitimde ilk okuma yazma becerilerinin hangi düzeyde olduğuna ilişkin öğretmen görüşleri.

Kendileriyle görüşülen öğretmenler (5 öğretmen) ilk okuma yazma öğretiminde birinci gruptaki harflerden (e, l, a, k, i, n) birinde bulduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların büyük çoğunluğu (13 öğretmen) birinci grup harfleri bitirdiklerini ifade etmişlerdir. Öğretmenlerden çok azı (2 öğretmen) yüz yüze eğitimde harflerin çoğunluğunu bitirmiştir. Yüz yüze eğitimde harflerin yaklaşık 2/3'sini bitirdiğini belirten bir katılımcı bu sayede temel bilgileri öğrencilerine aştığını ifade ederek uzaktan eğitime geçildiği süreçte herhangi bir sorun yaşanmadığını belirtmiştir.

5.1.3. Öğretmenlerin uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimine yönelik hazırlık süreçleri.

Kendileriyle görüşülen sınıf öğretmenlerinin büyük bir kısmı (13 öğretmen) uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi sürecine internet ve sosyal medya aracılığıyla hazırladıklarını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenler (5 öğretmen) internet üzerinden yayınlanan ders içerik videolarından, aktivitelerden, bakanlık tarafından EBA üzerinden yayınlanan etkinliklerden bir hayli fazlasıyla yararlandıklarından bahsetmişlerdir. Kendileriyle görüşülen sınıf öğretmenlerinden bazıları (5 öğretmen) teknolojik yeterlik ve okuryazarlık seviyesine ulaşarak sürece hazırlanmıştır. Bu kapsamda öğretmenler teknoloji alanındaki eksiklerini internetten ulaştıkları videolar ve arkadaşları aracılığıyla tamamladıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerden (4 öğretmen) bir kısmı ders plan ve etkinliklerini uzaktan eğitim sürecine göre düzenlemiş ya da yeniden planlar hazırladıklarını ifade etmişlerdir. Bu öğretmenlerimizden bir tanesi öğrenciler için bir not defteri tutarak her öğrenciyi ayrı ayrı o not defterinden takip ettiğini belirtmiştir. Böylelikle planlarını ileride

öğrenciye göre bireyselleştirebildiğini ifade etmiştir. Bir diğer öğretmen ise daha önceden hazırlamış oldukları ders planlarını sürece göre kısaltarak daha verimli etkinlikleri plana dâhil ettiğini ifade etmiştir. Bu süreçte öğretmenlerden birkaçı da (3 öğretmen) sosyal medya mecralarında açılan öğretmen gruplarından destek aldıklarını belirtmiştir.

5.1.4. Öğrencilerin uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimine öğrencilerin uyum sağlama durumları.

Görüşme yapılan öğretmenlerin görüşlerine göre uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi sürecinde öğrencilerinin uyum sağladığını belirten (17 öğretmen) ve uyum sağlayamadığını belirten (5 öğretmen) öğretmenler vardır. Öğrencilerin uyum sağladığını belirten öğretmenler (13 öğretmen) süreç içerisinde uyum sağladığını belirtmiştir ve bu öğretmenlerden bir kısmı (6 öğretmen) öğrencilerin “velilerin desteğiyle” süreç içerisinde uyum sağladıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerden bir kısmı ise (4 öğretmen) eğitim öğretime ilk olarak yüz yüze başlamaları dolayısıyla uzaktan eğitime geçildiği süreçte öğrencilerin sürece hemen uyum sağladıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin çok azı (2 öğretmen) uzaktan eğitimle ilk okuma yazma öğretimine uyum sağlama sürecinde öğrencilerin uyum sağlayamadığını ifade etmişlerdir.

5.1.5. Uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi sürecinde veliler.

Yapılan araştırma sonucunda görüşülen öğretmenlerin görüşlerine göre uzaktan eğitimle yapılan ilk okuma yazma sürecinde öğretmenlerin tamamına yakını (18 öğretmen) velilerin sürece zamanla adapte olarak süreç içinde uyum sağladıklarını belirtmişlerdir. Uyum sağladığını belirten öğretmenlerden bir kısmı (7 öğretmen) velilerin uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin yanlarında derse girerek sürece uyum sağladıklarını belirtmiştir. Ancak bununla birlikte bir öğretmen velilerin çocukları ders esnasında yalnız bırakıp öğrenciye yalnızca kitap, defter açma konusunda destek verdiğini ifade etmiştir, Öğretmenlerden ikisi “veli toplantısı” yaparak velileri bilgilendirdiğini ve uyum sağlamasına destek verdiğini belirtirken

“değerli hissettirerek ve cesaretlendirerek” süreçte onları motive ettiğini belirten öğretmenler de (2 öğretmen) olmuştur. Bu süreçte iki öğretmen ise velilerin sürece uyum sağlayamadığını belirtmiştir.

Görüş belirten öğretmenlerin hepsi süreçte velilerin tamamıyla iş birliği içerisinde olduklarını ifade etmişlerdir. Bu iş birliği veliye rehberlik ederek ve ödev takibi ile sağlanmıştır. Öğretmenlerin yarısından fazlası (12 öğretmen) velilerle olan iş birliğinin uzaktan eğitimle verilen ilk okuma yazma süreci boyunca veliye rehberlik ederek yaptıklarını belirtirken yine yarıdan fazla öğretmen (12 öğretmen) velilerle olan iş birliğini ödevlerin takibini sağlayarak yaptığını belirtmiştir. Öğretmenler bu süreçte velilerle olan iletişimi genellikle WhatsApp üzerinden yaptıklarını belirtmişlerdir. Ödevlerin takibi ve kontrolü veliler tarafından WhatsApp'tan öğretmene iletilerek ya da belli zaman aralıklarında okula bırakılarak sağlanmıştır. Bununla birlikte öğretmenlerden bir kısmı (6 öğretmen) velilere rehberlik edebilmek için veli toplantısı yaptıklarını söylemişlerdir.

5.1.6. Uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi sürecinde yaşanan sorunlar ve çözüm yöntemleri.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamı (20 öğretmen) uzaktan eğitimde ilk okuma yazma sürecinde sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Sorun yaşadığını belirten öğretmenlerin bir kısmı (12 öğretmen) alt yapı eksikliğinden kaynaklanan sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Alt yapı sorunları olarak elektrik kesintileri ve internet bağlantısında yaşanan problemlerden bahsetmişlerdir. Bununla birlikte dönüt ve düzeltme verememekten kaynaklı sorun yaşadıklarını ifade eden öğretmenler (11 öğretmen) ve velilerden kaynaklı sorun yaşadığını ifade eden öğretmenler (11 öğretmen) olmuştur. Velilerden kaynaklı sorun yaşadığını belirten öğretmenler (6 öğretmen) velilerin öğrencilere dersle ilgili arkadan kopya vermesi, fısıldamasından dolayı sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenler (5 öğretmen) teknolojik araç eksikliğinden dolayı da sorun yaşadığını

belirtmiştir. Tablet, bilgisayar ve telefon eksiklikleri ya da yetersizlikleri uzaktan eğitim sürecine katılımı düşürdüğü belirtilmiştir. Bunlar dışında açık heceleri birleştirmede uzaktan eğitimde zorlandıklarını ifade eden (1 öğretmen), okul öncesi eğitim almamış öğrencilerin zorlandığını belirten (1 öğretmen) ve MEB'in belirlediği ders saatlerinin düzensizliklerden kaynaklı sorun yaşadığını belirten (1 öğretmen) öğretmenler olmuştur.

Uzaktan eğitim sürecinde ilk okuma yazma öğretiminde yaşanan sorunların çözümüne ilişkin olarak 17 öğretmen görüş belirtmiştir. Öğretmenlerin çoğunluğu (11 öğretmen) yaşanan bu sorunların yine öğretmenler tarafından çözüleceği düşünmekte ve kendilerinin yapabileceği çözümler üretmişlerdir. Gerek süreç içerisinde gerekse yüz yüze eğitime geçtikten sonra verilen desteklerle yaşanan sorunların çözülebileceği öğretmenler tarafından ifade edilmiştir. Öğretmenlerin (7 öğretmen) bir kısmı velileri sürece katarak sorunların çözülebileceğini belirtmişlerdir. Burada velilerle iletişim halinde olarak süreçte velilere rehberlik edilmesi vurgulanmıştır. Bunun dışında ek araç-gereç desteği ile sorunların çözülebileceğini ifade eden öğretmenler olmuştur (2 öğretmen). Ancak araç-gereç desteğinin nasıl sağlanacağına yönelik bir ifade de bulunmamışlardır. Öğretmenlerin yarısından fazlasının bahsettiği (12 öğretmen) alt yapıdan kaynaklı sorunlara yönelik sundukları herhangi bir çözüm bulunmamaktadır. Bunlarla birlikte uzaktan eğitim sürecinde değil de yüz yüze eğitime geçildiğinde neler yapacağından bahseden bir öğretmen ve tecrübeli öğretmenlerden yardım aldığını ifade eden de bir öğretmen olmuştur.

5.1.7. Uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin okuma yazma gelişimlerini takip etmeye yönelik öğretmen görüşleri.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinden yarısı (10 öğretmen) süreçte öğrencilerin okuma yazma gelişimlerini hem ders içinde hem de ders sonrasında takip ettiklerini vurgulamışlardır. Ders içinde okuma çalışmaları ve dikteyi o anda yazıp ekrana göstermelerini isteyerek takip ederken, ders sonrasında da okuma videoları ve ödevler istemişlerdir. Bu

sayede süreci çift yönlü takip etmeyi sağlamışlardır. Katılımcı öğretmenler (6 öğretmen) ders sonrası yapılan ödevlendirmelerin fotoğraflarını isteme, okuma videosu çekip atmalarını isteme gibi çalışmalarla okuma yazmadaki ilerlemelerini takip etmişlerdir. Görüşülen öğretmenlerin (2 öğretmen) ders içinde “metin okutarak” ya da “dikte çalışması” yaparak ve anlık dönütler vererek okuma yazma seviyelerini takip ettikleri de görülmüştür.

5.1.8. Uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretiminde yapılan çalışmalara öğrencilerin katılım durumları.

Görüş bildiren öğretmenlerden (11 öğretmen) internet erişimi olmadığı için katılım sağlayamayan öğrencilerin olduğunu belirten öğretmenler olmuştur. Aynı zamanda öğrencilerden internet erişimi olduğu halde katılım sağlamadığını ifade eden öğretmenler de olmuştur (6 öğretmen). Bununla birlikte öğretmenlerin çok azı ise (3 öğretmen) öğrencilerinin tamamının hem derslere erişebildiği hem de derslere katıldıklarını ifade etmişlerdir. Sınıfının hepsinin internete erişim sağlayıp katıldığını ifade eden öğretmenler özel okulda görev yapan öğretmenlerdir. Aynı sınıf içerisinde internet erişimi olmayıp derse katılmayan öğrenciler olduğu gibi internet erişimi olsa da derse katılmayan öğrenciler bulunmaktadır.

5.1.9. Uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretiminde sürecinde süreci takip edemeyen öğrenciler için yapılan çalışmalar.

Görüş bildiren öğretmenlerin çoğunluğu (9 öğretmen) süreci takip edemeyen öğrencileri için ödevlendirmeler yaptıklarını ve bu ödevleri günlük ya da haftalık olarak verdiklerini belirtmişlerdir. Bir kısım öğretmen (6 öğretmen) ise öğrencilere bireysel destek sağladıklarını ya da yüz yüze eğitime geçildikten sonra sağlayacaklarını belirtmişlerdir. Bununla birlikte (6 öğretmen) süreci takip edemeyen öğrencilerin velilerinden destek alarak süreçte öğrencilere yardımcı olduklarını ifade eden öğretmenler de olmuştur. Düzenli olarak okula ödev bırakan (1 öğretmen) ve öğrencinin evine ödev götürülen (1 öğretmen) öğretmenler

olmuştur. Bir öğretmen ise ihtiyacı olan iki öğrencisine tablet olarak öğrencilerinin süreci takip edebilmeleri için destek olduğunu ifade etmiştir.

5.1.10. Uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi sürecinde sosyal ağlar.

Görüş bildiren öğretmenlerin ifadelerine bakıldığında öğretmenlerin neredeyse tamamı (16 öğretmen) haberleşme ağı olarak kullandıklarını ifade etmiştir. Aynı zamanda yine çoğunluğa göre (13 öğretmen) eğitim öğretim hizmetlerinin sürekliliğini sağlamak için kullanılmaktadır. Ödev kontrollerini sağlayarak ve öğrencilere dönüt vererek de kullanan öğretmenler de vardır (7 öğretmen). Öğretmen görüşlerine bakıldığında haberleşme ağı olarak kullanan öğretmenlerden hepsi velilerle iletişim kurduğunu belirtirken bununla beraber bir öğretmen zümreler arası iletişimi de sağladıklarını da belirtmiştir.

5.1.11. Uzaktan eğitimde devam edilen ilk okuma yazma sürecinde Zoom kullanımına yönelik görüşler.

Öğretmen görüşlerine Zoom programının dezavantajları; yazılımsal eksikliklerin bulunması (9 öğretmen) donanım ve alt yapıdan kaynaklı aksaklıkların yaşanmasıdır (9 öğretmen). Yazılımsal eksiklikler; Zoom programının İngilizce olması ve çocuklara kullanımının zor gelmesi gibi eksikliklerdir. Donanım ve altyapıdan kaynaklı aksaklıklar ise; donma ve kesilmelerin yaşanması, programının sistemden atması, internetten kaynaklı sorunlardır.

Zoom programının avantajlarına bakıldığında öğretmenlerin çoğuna göre (11 öğretmen) Zoom programıyla birlikte sınıf ortamı evlere taşınmış ve bu sayede de pandeminin olumsuz etkileri azaltılmaya çalışılmıştır. Bununla birlikte öğretmenlerin yarısı (10 öğretmen) Zoom programını ekran paylaşımı, beyaz tahta kullanımı, eğitici siteleri yansıtabilme, kişi sınırının olmaması, erişiminin kolay olması, EBA'ya göre daha az kopma ve donma yaşanması gibi özelliklerinden dolayı pratik ve ekonomik bulurken, öğretmenlerin yarıya

yakını (9 öğretmen) internet ağıyla ders yapılmasından dolayı ders saatlerini belirleyebilmenin olumlu olduğunu belirtmişlerdir.

5.1.12. Uzaktan eğitimde MEB'in TRT ve EBA'dan sağlamış olduğu eğitim videolarına yönelik görüşler.

Öğretmenlerin görüşlerini bakıldığında yarıdan fazlası (13 öğretmen) video içeriklerini faydalı bulurken, çok azı (5 öğretmen) video içeriklerini olumsuz olarak değerlendirmiştir. Öğretmenler MEB'in TRT ve EBA'dan sağlamış olduğunu eğitim videolarını faydalı bulmuş bununla birlikte iki öğretmen de bu videoları aynı zamanda dersi tamamlayıcı ve pekiştirici bulmuşlardır. MEB'in TRT ve EBA'dan sağladığı bu videoları olumsuz olarak değerlendirenler öğretmenlerin ders programlarıyla aynı gitmemesi ve hızlı oluşu, çocukların uzun süre ekrana maruz kalması, karşılıklı bir iletişim kanalı olmaması sebebiyle olumsuz bulduklarını ifade etmişlerdir. Görüş bildiren öğretmenlerden (2 öğretmen) özel okulda çalışan öğretmenler bu videolardan herhangi bir şekilde yararlanmadıkları için videolara yönelik fikirlerinin olmadığını belirtmişlerdir.

5.1.13. Uzaktan eğitimde ilk okuma yazma sürecinin etkililiğini artırmaya yönelik görüşler.

Katılımcı öğretmenlere bakıldığında ilk okuma yazma öğretimi sürecini artırmaya yönelik önerilerden neredeyse yarısı (9 öğretmen) fırsat eşitliğini sağlamaya yöneliktir. Etkililği artırmaya yönelik en çok üzerinde durulan konu fırsat ve imkan eşitliklerini düzenleme üzerinedir. Bununla birlikte disiplinler arası yaklaşımla (3 öğretmen), eğitim yöntem ve tekniklerini çeşitlendirerek (3 öğretmen), oyun temelli etkinliklerle (3 öğretmen), canlı derslere tam katılım sağlanarak (2 öğretmen) ve eğitim sitelerinin artırılması ve geliştirilmesiyle (2 öğretmen) etkililiğin artırılacağını düşünen öğretmenler bulunmaktadır.

5.2. Tartışma

Tezin bu bölümünde Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma yazma öğretimi sürecine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerine yönelik yapılan araştırma sonucunda elde edilen bulgular mevcut literatür ve öznel bulgular kapsamında değerlendirilecektir.

11 Mart 2020 tarihinde Dünya'yı etkisi altına alan ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından pandemik hastalık olarak ilan edilen Koronavirüs, dünya genelinde eğitim, sağlık vb. tüm alanları derinden etkilemiştir. Dünya genelinde eğitim öğretim hizmetleri süreçten etkilenmiştir. Bununla birlikte ülkemiz de süreçten etkilenmiştir. Süreçte alternatif yöntemlerden faydalanılmıştır. Salgının belli dönemlerinde süreç uzaktan eğitim ile genellikle EBA, Zoom ve benzeri platformlardan yürütülmüştür. Bu durumun süreci nasıl etkilediğini araştırmak adına da öğretmenlerin görüşleri alınmıştır.

Literatür incelendiğinde ve yapılan araştırmada da yer alan bilgilere dayanarak uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma yazma öğretimi sürecinde süreç boyunca yaşanan en büyük sorunlardan ve en çok üzerinde durulması gereken konulardan biri fırsat ve imkân eşitsizlikleri olmuştur. Bu durum öğrencilerde telafi edilmesi zor olan öğrenme kayıpları ve eksiklikleri oluşturmuştur. Okulların daha uzun süre kapalı kalması da oluşan öğrenme kayıplarını arttırmıştır. Oluşan öğrenme kayıpları dezavantajlı öğrencilerde daha fazla olmuş ve pandemi sürecinden önce de yer alan bu eşitsizlik aradaki makası iyice açmıştır (TEDMEM, 2020). Kızlar, etnik azınlıklar ve engelliler gibi fırsat eşitsizliği bulunan grupların okulların kapanmasından daha fazla etkilendiği takdirde dışlama ve eşitsizliğin daha da kötüleşeceği belirtilmiş ve araştırmanın sonucunda da aynı sonuçlara ulaşılmıştır (Azevedo, Hasan, Goldemberg, Iqbal, Geven, 2020). Sağırılı'nın (2021) uzaktan eğitimle yürütülen ilk okuma yazma sürecinde öğretmen görüşlerini aldığı araştırmaya göre bir kısım öğrencinin derslere düzenli devam ettiği bir kısım öğrencinin ise derslere düzenli devam

etmediği ifade edilmiştir. Öğrencilerin derslere devam durumlarını etkileyen ve engelleyen faktör olarak ailelerin maddi imkanlarının sınırlılığı olduğu belirtilmiştir. Ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerinin düşük olmasının, öğrencilerin derslere devam etmesini engellediği sonucuna ulaşılmış ve bu durum da fırsat eşitsizliğine yol açmıştır. Bununla birlikte Kılıç Toscalı'nın (2022) çalışmasında da sesi hissetme ve tanıma aşamasında bütün öğrencilerin aynı öğrenme ortamına sahip olmamasının az da olsa fırsat eşitsizliğine yol açtığını düşünen öğretmenler vardır. Ramos-Morcillo ve diğerleri (2020), uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin eşit haklara sahip olmamasının süreci olumsuz etkilediğini belirtmiştir. Kırmızı ve Büyükdağ'ın (2021) çalışmasında da görüş bildiren öğretmenlerin hepsi uzaktan eğitim sürecinin olumsuz yönlerine ilişkin olarak fırsat eşitsizliği vurgusunu yapmıştır. Fırsat ve imkân eşitsizliklerini azaltmak için ulusal ve uluslararası pek çok kurum çalışmalar başlatmıştır. Bu çalışmalar özellikle ekonomik sıkıntı yaşayan ve dezavantajlı öğrenci grupları için olmuştur. Fırsat ve imkân eşitsizliklerinin azaltılması için dijital imkânlara erişimin artırılması önemlidir. Ancak sadece dijital imkânlara erişimin artması ve teknolojiye erişimin sağlanması sorunu çözmemektedir (Engin, 2021). Bunlarla birlikte müfredattan beklentileri ayarlayarak ve okullar açıldıktan sonra hızlı bir telafi dönemi yaratarak öğrenme kayıplarının azaltılabileceği düşünülmektedir (Azevedo, Hasan, Goldemberg, Iqbal, Geven, 2020).

Bununla birlikte yapılan çalışmaya göre yaşanan önemli sorunlardan biri de teknolojik araç-gereç eksikliğidir. Teknolojik araç gereç eksikliği yalnızca öğrencilerin değil aynı zaman da öğretmenlerin de yaşadığı bir problemdir. Sağırılı (2021) tarafından yapılan araştırmada uzaktan eğitimle verilen ilk okuma yazma öğretimi sürecinin verimliliğinin tam katılım sağlanırsa artacağı vurgulanmış ve katılım ile başarı arasında pozitif bir ilişki olduğu belirtilmiştir. Söz konusu araştırmada teknolojik araç-gereç eksikliği sebebiyle derslere katılımda aksaklıklar yaşandığı, dersleri kardeşleriyle çakışan öğrencilerin çakışma

durumunda teknolojik araç-gereç eksikliğinden dolayı derslere giremedikleri zamanlar olduğu öğretmen görüşlerinde ifade edilmiştir. Yine aynı çalışmada her ailenin evde internet, bilgisayar ve tablet gibi araçlarının olmamasından dolayı öğrencilerin bir kısmının derslere ya hiç devam edemediği ya da çok az devam ettiği belirtilmiştir. Evde okula çağında başka kardeşlerin olması teknolojik araç-gereç eksikliği yaşamasına sebep olmuş ve derslere girmeye engel olmuştur. Göçmez ve Ünal'ın (2021) çalışmasında da kardeş sayısının fazla olmasından dolayı öğrencilerin derse katılamaması gibi bir problemin olduğundan bahsedilmiştir. Bayburtlu'nun (2020) Türkçe öğretmenlerini uzaktan eğitime yönelik görüşlerini aldığı çalışmasında öğrencilerin bir kısmında bilgisayar, tablet ve telefon gibi cihazların olmamasından kaynaklı olarak canlı derslere katılamadıkları belirlenmiştir. Özcan ve Saydam'ın (2021) çalışmasında da teknolojik yetersizliği olan öğrencilerin derslere erişemediğine yönelik öğretmen görüşlerinde yer verilmiştir. Derslere katılım sağlamayan öğrencilerin çoğunun internet erişiminin olmadığı için katılamadığı ifade edilmiştir. Aynı şekilde Atik ve Avcı'da (2021) maddi durumlardan kaynaklı olarak bilgisayar ve tablet edinememe gibi sorunlardan bahsederek teknolojik araç-gereç yetersizliğinin vurgusunu yapmıştır. Endonezya'da yapılan çalışmada da öğrencilerin en önemli engelinin, e-öğrenme kullanımında bilgi ve beceri eksikliği, cihazlara erişim ve internet bağlantısı eksikliği olduğu ifade edilmiştir (Mailizar, Almanthari, Maulina, Bruce 2020). Öğrencilerin derslere katılımını sağlayabilmek adına devlet tarafından tablet desteği sağlanmaya çalışılmış ancak yeterince kişiye ulaşılammıştır. Bununla birlikte öğrencilerin yaşadığı internet erişimi ve alt yapı sorunlarını çözmeye yönelik devlet, Türkiye'de aktif olarak yer alan GSM operatörleriyle anlaşmış ve özellikle öğrenciler için 8 GB'a kadar ücretsiz internet hizmeti sunmuştur. Ayrıca bu süreçte oluşabilecek problemleri çözmek için de sürekli açık olan bir çağrı hizmeti oluşturulmuştur (MEB, 2020c). Öğrencilerin sağlıklı bir şekilde derse girmelerini sağlamak

için yapılan tüm bu hizmetler pek çok öğrencinin derse katılımını artırsa da bu hizmetlerin sınırlı kaldığı durumlar da söz konusudur.

Araştırmada uzaktan eğitimle ilk okuma yazma sürecinde donanım ve alt yapıdaki aksaklıklardan dolayı sorun yaşandığı tespit edilmiştir. Alt yapıdan kaynaklı sorunlarda internet bağlantısında yaşanan sorunlar ve elektriğin sık sık gidip gelmesi gibi sorunlar ele alınmıştır. Ertmer'e göre (1999) uzaktan eğitim sürecinde donanım, erişim ve teknik destek gibi engeller bulunmaktadır. Pelgrum'a göre de (2001) uzaktan eğitim sürecinde bilgi ve iletişim teknolojileri kaynaklarının eksikliğinden oluşan engeller bulunmaktadır. Dündar ve Türker'in (2021) lise öğretmenleriyle EBA üzerine yapmış oldukları çalışmada öğretmenlerin görüşleri alındığında alt yapı sorunları ve donanım eksikliklerinin olduğu ve bu sebeple de uzaktan eğitim sürecinin verim ve etkisinin daha az olduğunu gösteren bir bulgu elde etmişlerdir. Aynı zamanda EBA'da yaşanan sorunlara bakıldığında bunların; "internet bağlantısına ve gerekli donanıma sahip olmama", "EBA sistemine giriş yapamama / sistemsel bağlantı sorunları" sebebiyle giriş yapamamak olduğu belirlenmiştir. Yapılan başka araştırmalarda da alt yapı yetersizliği ve eksikliği, bağlantı sorunları, erişim sorunlarından bahsedilmiştir (Akay Celep, Gürel ve Dönmez, 2021; Atik ve Avcı, 2021; Göçmez ve Ünal, 2021; Karbeyaz ve Kurt, 2020; Kesik ve Baş 2021; Kırmızı ve Büyükdağ, 2021; Koçoğlu ve Kasa Ayten, 2022; Özcan ve Saydam, 2021; Sarışık, Sarışık, Fidan, 2020). Ancak Saygı (2021) çalışmasında sınıf öğretmenlerinin değerlendirmelerine göre EBA'nın içerik ve alt yapı olarak yeterli olduğu değerlendirilmiştir.

Pandemi sürecinde ailenin da tanımı değişmiş ve özellikle temel eğitim dönemindeki çocuklar için aileler aynı zamanda öğretici ve eğitici rolü de almışlardır. Ailelerin bu dönemde sorumlulukları artmıştır. Hem aile rolünü üstlenmesi hem de öğretici rolünü üstlenmesi veli için stresli olmuştur. Sadece anne ve baba değil süreç boyunca çocukla ilgilenen ve bakımını üstlenen kişilere de ekstra sorumluluklar gelmiştir. Çin ve İspanya gibi

ülkelerde velilere pedagojik destek sağlanmış ve deneyimlerini paylaşımlarına olanak sağlanmıştır. Bu süreçte velilere de bu anlamda desteklerin sağlanması önemlidir. Velilerin süreci daha iyi yönetebilmesi için süreçle ilgili gerekli eğitimler verilmelidir (Genç, 2021). Uzaktan eğitim sürecinde veli katkısı oldukça önemlidir (UNESCO, 2020). Süreç boyunca öğretmenler ailelere rehberlik etmiş ve bu süreçte velilerin öğretmen rolü üstlenmesi gerektiğini belirtilmiştir (Özcan ve Saydam, 2021). Aynı şekilde yapılan bu araştırmada da benzer ifadeler yer almaktadır. Süreçte veli desteği alan öğrencilerin süreci daha verimli geçirdikleri ve bununla birlikte daha başarılı oldukları ifade edilmiştir (Kırmızı ve Büyükdağ, 2021).

Ancak bunlarla birlikte uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma yazma sürecinden yaşanan sorunlardan bir kısmı da velilerden kaynaklı sorunlardır (Atik ve Avcı, 2021). Velilerden kaynaklı sorunlardan en çok vurgulanan sorun velilerin öğrencilere derslerle ilgili kopya vermesi ya da fısıldamasıdır. Sağırılı'nın (2021) araştırmasında da velilerin çocuklarına kelime ya da harf fısıldamasının uzaktan eğitim sürecinde olumsuz sonuçlara sebep olduğu ifade edilmiştir. Göçmez ve Ünal'ın (2021), Kırmızı ve Büyükdağ'ın (2021) çalışmasında da öğretmenler velilerin arkadan öğrencilere kopya verdiklerini ifade etmişlerdir. Ancak bu çalışmaların hepsinde velilerle iş birliği yapıldığı ve sürecin veliler tarafından kolaylaştırıldığı da vurgulanmıştır.

Can (2020) salgın süreciyle birlikte öğretmenlerin de alışık olmadıkları bir dönemden geçtiklerini, öncesinde uzaktan eğitim deneyimi yaşamamış olan öğretmenler için bu sürecin farklı bir deneyim olduğunu, öğretmenlerin sanal ortamda sınıf yönetimini teknolojiyi kullanarak sağlamak durumunda kaldıklarını ve bu nedenle öğretmenlerin sanal sınıf ortamlarında öğrencilerin, zamanın ve teknolojinin yönetimini iyi yapmaları gerektiğini belirtmektedir. Yaşı büyük öğretmenler süreçte genel olarak daha çok zorlanmış ve pandemi süreci boyunca "yaşam boyu öğrenme" becerisinin önemi vurgulamıştır. Öğrenmeyi seven ve

becerilerini geliştirmek için çabalayan öğretmenler sürece daha iyi uyum sağlamayı başarmışlardır (Çağatay, 2021). Yapılan bu araştırmada da öğretmenlerin bir kısmı teknolojik yeterlik ve okur yazarlıklarını geliştirmek adına çalışmalarında bulunmuş ve eğitimler almıştır. Öğretmenlerin yetersizlik yaşadıkları ya da kendileri eksik gördükleri konularda özellikle teknolojik alan bilgilerinde pandemi sürecinde ya da pandemi bitimi sonrası hizmet içi eğitimler alınmasının gerekli olduğu düşünölmektedir (Kırmızıgöl, 2020).

Araştırmada elde edilen bir diğer sonuç; öğretmenlerin öğrencilerinin okuma yazma gelişimlerini ders içinde okuma ve dikte çalışmalarıyla ders sonrasında ise ödevlerle, WhatsApp uygulaması aracılığıyla okuma videolarıyla takip ettikleridir. Sınıf öğretmenleri bu süreçte ödev takibinin zorluğunu ve öğrencilere dönüt verilememesinden dolayı sorunların olduğunu belirtmişlerdir. Sağırılı (2021) araştırmasındaki öğretmen görüşlerine bakıldığında uzaktan eğitimde ilk okuma yazmaya yönelik ölçme ve değerlendirme çalışmalarının yüz yüze eğitime göre daha çok zaman aldığını ancak yine de değerlendirme yapabilmek adına öğretmenlerin tek tek okutma, yazdıklarına bakma ve anlık sorular yönelttiklerini belirtmişlerdir. Özcan ve Saydam'ın (2021) çalışmasında öğretmenler öğrencilerin okuma ve yazma seviyelerini canlı derste okutarak ya da WhatsApp üzerinden okuma ve dikte çalışmalarının videolarını inceleyerek takip ettiklerini söylemişlerdir. Dünder ve Türker'in (2021) EBA üzerine yaptıkları araştırmada da öğrenciyi takip etme ve verilen ödevlerin kontrolünün zorluğuna yönelik sonuçlara ulaşılmıştır. Çoruk (2021) da pandemi sürecinde dönüt ve düzeltme verememekten kaynaklı sorunların var olduğunu belirtmiştir. Bunlarla birlikte pek çok çalışmada ödev kontrolü ve takibinin zor olduğu, ölçme ve değerlendirmenin zayıf ve sorunlu olduğu ve dönüt verme anlamında yetersiz kalındığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan hataların anında düzeltilmemesi ve bundan dolayı kalemi yanlış tutma, harfin yazılışının ve yazılış yönünün hatalı olması, okumada hatalar, gerileme ve yavaşlama gibi

sorunlara yol açtığı belirtilmiştir (Atik ve Avcı, 2021; Bozkurt, 2020; Can, 2020; Göçmez ve Ünal, 2021; Koçoğlu ve Kasa Aytan, 2022; Özdoğan ve Berkent, 2020; Sağırılı, 2021).

Bu araştırmada uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin kullanmış olduğu platformlar sorulduğunda Zoom, EBA, WhatsApp, Okulistik, Youtube, Morpa Kampüs, Telegram, Wordwall gibi platformlardan bahsedilmiştir. Atik ve Avcı'nın (2021) araştırmasında da öğretmenlerin çoğunluğunun EBA, Zoom, Okulistik ve Morpa Kampüs'ten faydandıklarını ifade etmişlerdir. Ancak Özcan ve Saydam'ın (2021) araştırmasında öğretmenler bunlara ek olarak Z Kütüphane, Matific, Perculus, Google Teams, Google Classroom, Toy Theater/Padlet, Kahoot, Okuyorum uygulaması/Bip, Ders Ekranda/Sebit Vcloud/Skype, Quizizz ve Google Meet gibi farklı programları da kullandıklarını belirtmişlerdir.

Yapılan bu araştırmada da sınıf öğretmenlerinden bazılarının kendilerini teknolojik olarak yetersiz ve eksik hissettikleri, bu nedenle kendilerini yetersiz gördükleri teknoloji alanında geliştirmek için eğitimler aldıkları belirlenmiştir. Dündar ve Türker'in (2021) araştırmasında da EBA kullanımında öğretmenlerin yetersizliklerine yer verildiği tespit edilmiştir. Uzaktan eğitim sürecinde ilk okuma yazma öğretiminde yaşanan sorunların çözümüne ilişkin sınıf öğretmenleri; daha çok öğretmen desteği, veli desteği ve teknolojik araç-gereç desteği vurgusu yapmışlardır. Ancak ilk okuma yazma sürecinin etkililiğini artırmak için en önemli şeyin fırsat eşitliğini sağlamak olduğunu da belirtmişlerdir. Ayrıca; teknoloji alanında yetersiz olan öğretmenlerin teknolojik yeterlik ve okuryazarlık seviyesine erişmek için gerekli eğitimleri almaları gerektiğini de ifade etmişler ancak alt yapıdan kaynaklı sorunlara yönelik çözüm belirtmemişlerdir. Efendioğlu ve Gezer'in (2021) sınıf öğretmenlerinin EBA üzerinden yapılan uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini incelediği çalışmasında derslerin etkisini artırmak için ödevlendirme, sınıf öğretmenin desteği, etkileşim kurabilme, ders çeşitliliği, uzaktan eğitimin sürekliliği, motivasyon ve

örneklendirme gibi öneriler geliştirdikleri tespit edilmiştir. Dündar ve Türker'in (2021) çalışmasında alınan görüşler sonucunda alt yapının güçlendirilmesi ve öğretmenlere gereksinim duydukları eğitimlerin verilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Tüm bu çalışmalar incelendiğinde öğretmenlerin uzaktan eğitimde yaşanan sorunların çözümüne yönelik benzer önerilerde buldukları tespit edilmiştir.

5.3. Öneriler

Pandemi sürecinin yarattığı sorunların çözümüne yönelik olarak yeniden yapılanma gerekmektedir. Bu sürecin doğru yönetilebilmesi için de çözüm önerileri geliştirilmesi önemlidir.

5.3.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler

- Uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi sürecinde;
  - Velilerle sürekli iletişim halinde olunmalı, velilere düzenli olarak çocuğun durumu ile ilgili bilgi verilmelidir.
  - Öğretmenler ödev takibini daha sıkı yapmalı, ödevlere dönütler verilmeve bu süreçte veli-öğretmen sürekli olarak iş birliği içerisinde olmalıdır.
  - Öğrencilerin katılım ve erişim seviyeleri kontrol edilmeli ve canlı dersler inisiyatifte bırakılmadan devam zorunluluğu olmalıdır.
- Ekonomik olarak yetersiz olan ya da çok kardeşli ailelere bilgisayar ve tablet gibi uzaktan eğitime erişimde ihtiyacı olacak teknolojik araç gereçler sağlanmasıyla ilgili çalışmalar yapılabilir.
- Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin tam bir eğitim alabilmesi için alt yapıyla ve internet bağlantısıyla ilgili sorunların sebepleri araştırılmalı ve çözülmesine yönelik çalışmalar yapılabilir. Alt yapı güçlendirme çalışmaları yapılabilir. Aynı zamanda

öğrencilere ve ailelerine canlı derslere katılabilmeleri için gerekli olan internet ücretsiz bir şekilde sağlanabilir.

- Uzaktan eğitimde öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik olarak canlı derslerinin sayısı ve süresi düzenlenebilir.
- Kullanılan EBA ve Zoom gibi sistemlere iyileştirilme, genişletme ve güçlendirme çalışmaları yapılabilir.
- EBA'nın kapsamı ve içerikleri zenginleştirilebilir.
- Öğretmenlere ve okul yöneticilerine yönelik olarak bilişim teknolojilerini eğitim ortamında nasıl kullanacaklarına yönelik hizmet içi eğitimler düzenlenebilir. Bu sayede zorunlu bir şekilde teknoloji ve bilgi okuryazarlığı sağlanabilir.

5.3.2. İleri Araştırmalara Yönelik Öneriler

Covid-19 pandemisi nedeniyle ilk okuma yazmayı uzaktan eğitimle öğrenen öğrencilerin ilerleyen sınıflarda okuryazarlık durumlarının araştırıldığı çalışmaların alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle verilen ilk okuma yazma öğretimi sürecine ilişkin velilerin de görüşlerinin alındığı nitel bir çalışma yapılabilir.

6.Bölüm

Kaynakça

- Akar, C. (2008). Öz-yeterlik inancı ve ilkokuma yazmaya etkisi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2), 185-200. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/usaksosbil/issue/21654/232814>
- Akçay, C. (2021). *Salgın sürecinde Türk eğitim sistemini yeniden düşünme*. Çoruk, A. (Ed.), *Covid-19 salgınının Türk eğitim sistemine yansımaları* (1.Baskı, 1.Cilt, 1-11). Ankara: Pegem Yayınevi.
- Akdemir, Ö. (2011). Yükseköğretimimizde uzaktan eğitim. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, (2), 69-71 . Retrieved From <https://dergipark.org.tr/tr/pub/higheredusci/issue/61475/917977>
- Akyol, H. (2019). *Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Akyol, H. ve Temur, T. (2008). Ses temelli cümle yöntemi ve cümle yöntemi ile okuma yazma öğrenen öğrencilerin okuma becerilerinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9).
- Atik, H. ve Avcı, F. (2021). Covid-19 salgın sürecinde 1. sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim uygulamaları: eğitim teknolojileri ile ilk okuma-yazma öğretiminde karşılaştıkları zorluklar ve çözüm önerileri. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 687-708.
- Aydın Yılmaz, Z. (2006). *Uygulama örnekleriyle ilk-okuma yazma öğretimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Aytan, T (2017). Sınıf öğretmeni adaylarının ilkokuma ve yazma öğretimi dersine ilişkin tutumları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 18(2), 547-565.
- Azevedo, J. P., Hasan, A., Goldemberg, D., Iqbal, S. A. & Geven, K. (2020). Simulating the potential impacts of COVID-19 school closures on schooling and learning outcomes: a set of global estimates. *The World Bank*.
- Babayiğit, Ö ve Erkuş, B. (2017). İlk okuma yazma öğretimi sürecinde sorunlar ve çözüm önerileri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19 (2), 271-284. DOI: 10.17556/erziefd.334982

- Barman, N. (2022). Digital technology adoption and its impact on the education system during the covid-19 pandemic. *International Management Review*, 18, 27-92.
- Bates, A. W. & Bates, T. (2005). Technology, e-learning and distance education. Psychology Press.
- Bay, Y. (2008). *Ses temelli cümle yöntemiyle ilkökuma yazma öğretiminin değerlendirilmesi (Ankara İli Örneği)*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bayburtlu, Y. S. (2020). Covid-19 pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinde öğretmen görüşlerine göre Türkçe eğitimi. *Turkish Studies*, 15(4), 131-151. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.4446>
- Beaunoyer, E., Dupere, S. & Guitton, M. J. (2020). Covid-19 and digital inequalities reciprocal impacts and mitigation strategies. *Computer in Human Behavior*, 111 (206424), 1-9. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2020.106424>.
- Burns, P. C., Betty D. Roe & Elinor P. Ross (1992). Teaching reading in today's elementary schools. *Boston: Houghton Mifflin Company*.
- Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: yeni normal ve yeni eğitim paradigması. *Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 112-142.
- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye'de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Cemiloğlu, M. (2001). *İlköğretim okullarında Türkçe öğretimi*. Bursa: Alfa Kitabevi.
- Çağatay, M. (2021). *Salgın sürecinde öğretmen yetiştirme*. Çoruk, A. (Ed.), *Covid-19 salgınının Türk eğitim sistemine yansımaları* (1.Baskı, 1.Cilt, 89-98). Ankara: Pegem Yayınevi.
- Çelenk, S. (2002). İlkokuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri. *İlköğretim Online Dergisi*, 1(2), 40-47.
- Çelenk, S. (2005). "Yeni İlk Okuma Yazma Öğretim Programının Değişik Öğretim Yaklaşımları Işığında Değerlendirilmesi". Eğitimde Yansımalar VIII: Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu. Kayseri.
- Çoruk, A. (Ed.), *Covid-19 salgınının Türk eğitim sistemine yansımaları* (1.Baskı,

- 1.Cilt, 99-112). Ankara: Pegem Yayınevi.
- Çoruk, A. (2021). *Salgın sürecinde temel eğitim*. Çoruk, A. (Ed.), *Covid-19 salgınının Türk eğitim sistemine yansımaları* (1.Baskı, 1.Cilt, 29-43). Ankara: Pegem Yayınevi.
- Çoruk, A. ve Moran, C. (2021). *Salgın sürecinde temel eğitim*. Çoruk, A. (Ed.), *Covid-19 salgınının Türk eğitim sistemine yansımaları* (1.Baskı, 1.Cilt, 29-43). Ankara: Pegem Yayınevi.
- Cunningham, P.M., S.A. Moore, J.W.Cunningham & D.W.Moore (1995). *Reading and Writing in Elementary Classrooms*. Longman Publishers, USA.
- Daniel, J. (2020). Education and the Covid-19 pandemic. *Prospects*, 49(1), 91-96.
- Demir, E. (2015). Uzaktan eğitime genel bir bakış. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (39), Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/dpusbe/issue/4781/>
- Demir, F. ve Özdaş, F. (2020). Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye'de ve Dünyada Eğitim*, 273-292. Doi: 10.37669/milliegitim.775620
- Edmund, H. (2003). *Fenomenoloji üzerine beş ders (Çeviren: Harun Tepe)*, Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları, 2012.
- Eken, Ö., Tosun, N. ve Tuzcu Eken, D. (2020). Covid-19 salgını ile acil ve zorunlu uzaktan eğitime geçiş: genel bir değerlendirme. *Milli Eğitim Dergisi*, 113-128. DOI: 10.37669/milliegitim.780722
- Emin, M. N. (2020). Koronavirüs salgını ve acil durumlarda eğitim. *SETA Perspektif*, 268, 1-4.
- Engin, G. (2021). *Salgın sürecinde fırsat ve imkan eşitliği/eşitsizliği*. Çoruk, A. (Ed.), *Covid-19 salgınının Türk eğitim sistemine yansımaları* (1.Baskı, 1.Cilt, 142-151). Ankara: Pegem Yayınevi.
- Engin, G. ve Genç, S.Z. (2021). *Salgın sürecinde medya kullanımı*. Çoruk, A. (Ed.), *Covid-19 salgınının Türk eğitim sistemine yansımaları* (1.Baskı, 1.Cilt, 183-190). Ankara: Pegem Yayınevi.
- Erbaş, H. (1992). Sosyolojide fenomenoloji. *Araştırma Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Felsefe Bölümü Dergisi*.
- Ergin, C. (2010). *İlköğretim öğrencilerinin uzaktan eğitime bakış açıları (Van ili örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.

- Ferah, A. (2007). Türkçe İlk Okuma-Yazmayı Öğrenme. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Genç, S.Z. (2021). *Salgın sürecinde aile içi iletişim, aile eğitimi ve karşılaşılan sorunlar*. Çoruk, A. (Ed.), *Covid-19 Salgınının Türk eğitim sistemine yansımaları* (1.Baskı, 1.Cilt, 163-170). Ankara: Pegem Yayınevi.
- Gezen, M. O. ve Efendioğlu, A. (2021). Sınıf öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı televizyon kanalı (EBA TV) üzerinden yapılan uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(3), 776-791.
- Gökbulut, B. (2021). Uzaktan eğitim öğrencilerinin bakış açısıyla uzaktan eğitim ve mobil öğrenme. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 11 (1), 160-177. DOI: 10.17943/etku.797164
- Gömlüksiz, M. N. (2013). Sınıf öğretmeni adaylarının ilkokuma ve yazma öğretimi dersine ilişkin tutumlarının değerlendirilmesi. *Electronic Turkish Studies*, 8(3), 197- 211. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.4077>
- Güler, A., Halıcıoğlu, M. B. ve Taşgın, S. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayınları, Ankara.
- Gündüz, F. ve Çalışkan, M. (2013).60-66, 66-72, 72-84 Aylık çocukların okul olgunluk ve okuma yazma becerilerini kazanma düzeylerinin incelenmesi. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Dergisi*, 8(8), 379-398.
- Güneş, F. (2007). *Ses temelli cümle yöntemi ve zihinsel yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Güneş, F., Uysal ve F. Taç, İ. (2016). İlkokuma yazma öğretimi süreci: Öğretmenim bana okuma yazma öğretir misin?, *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 2, 23-33. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/ekquad/issue/28247/300318>
- Horzum, M. (2010). Uzaktan eğitimde uzaklığın boyutları ve tasarımı: coğrafi uzaklığa karşın transaksyonel (psikolojik ve iletişimsel) uzaklığın azaltılması. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (20), 95-118.
- Husserl, E. (2015). Fenomenoloji üzerine beş ders. (H. Tepe, Çev.) Ankara: BilgeSu Yayıncılık.
- İflazoğlu A. S ve Yiğit V. (2011). Ses temelli cümle yöntemi ile ilkokuma yazma öğretim sürecinde karşılaşılan güçlükler ve bu güçlüklerle baş etme stratejilerinin belirlenmesi:

- (Şırnak İli Örneği). *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(3), 319- 342.
- İzmirli, S. ve Şahin İzmirli, Ö. (2021). Salgın Sürecinde Acil Uzaktan Eğitim Uygulamaları.
- Karaağaç, G. (2018). Dil Bilimi Terimleri Sözlüğü. Ankara: TDK.
- Karadağ, E. ve Yücel, C. (2020). Yeni tip koronavirüs pandemisi döneminde üniversitelerde uzaktan eğitim: lisans öğrencileri kapsamında bir değerlendirme çalışması. *Yükseköğretim Dergisi*, 10(2), 181-192. doi:10.2399/yod.20.730688
- Karadağ, E. ve Sertel, G. (2021). *Salgın sürecinde okul yönetimi*. Çoruk, A. (Ed.), *Covid-19 salgınının Türk eğitim sistemine yansımaları* (1.Baskı, 1.Cilt, 153-162). Ankara: Pegem Yayınevi.
- Karbeyaz, A. ve Kurt, M. (2020). Covid-19 sürecinde eğitim bilişim ağı (EBA) ile ilgili öğretmen tutumları: bir karma yöntem çalışması. *Ekev Akademi Dergisi*, (84), 39-66.
- Kesik, C. ve Baş, Ö. (2021). Sınıf öğretmenlerinin perspektifinden EBA ve eğitim portalları ile ilk okuma ve yazma öğretimi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 11(1), 93-115.
- Kılıç Toscalı, Y. (2022). *Online eğitimde okuma yazma öğretimine ilişkin öğretmen görüşleri*. Denizli Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Kırmızı, F. S. ve Büyükdağ, G. (2022). Öğretmen görüşlerine göre covid-19 salgını sürecinde uzaktan eğitimde ilk okuma yazma sorunları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 385-413.
- Kızılaslan Tunçer, B. (2013). *Öğretmen adaylarının ilk okuma yazma öğretimi dersindeki akademik başarıları, biliş üstü farkındalık düzeyleri, düşünme stilleri ve tutumları arasındaki ilişkiler*. (Unpublished doctoral dissertation). Çanakkale On Sekiz Mart University/Institute of Educational Sciences, Çanakkale, Turkey.
- Koçoğlu, M. ve Ayten, B. K. (2022). Covid-19 pandemi dönemi başlangıcında 1. sınıfta olan öğrencilerin bu süreçlerinin ve 2. sınıfa hazırbulunuşluklarının değerlendirilmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 225-260.
- Mailizar, A., Abdulsalam, M. & Suci, B. (2020). Secondary school mathematics teachers' views on e-learning implementation barriers during the COVID-19 pandemic: The case of Indonesia. *Eurasia Journal of Mathematics, Science & Technology Education*, 1-9.

- MEB (2021). EBA destek noktası. [http:// ebadesteknoktasi.meb.gov.tr/](http://ebadesteknoktasi.meb.gov.tr/) adresinden 14 Ocak 2021 Tarihinde Erişildi.
- MEB (2005). İlköğretim Türkçe Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5. Sınıflar), Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi. MEB (2015).
- MEB İstatistikleri Örgün Eğitim 2019-2020 Raporu. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı.
http://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_09/04144812_meb
- MEB (2021) Sayılarla Uzaktan Eğitim. <http://yegitek.meb.gov.tr/www/sayilarla-uzaktan-egitim/icerik/3149> Adresinden Erişildi.
- MEB (2019a). Millî Eğitim Bakanlığı 2020 Yılı Bütçe Sunuş Raporu. Ankara: MEB Strateji Geliştirme Başkanlığı.
https://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_12/18094404_2020_BUTCE_SUNUY_U_17.12.2019.pdf adresinden erişildi.
- MEB (2020a). *Uzaktan eğitim için uydu frekans ve yayın platformları bilgileri.*
<http://www.meb.gov.tr/uzaktan-egitim-icin-uydu-frekans-ve-yayin-platformlari-bilgileri/haber/20565/tr> adresinden erişilmiştir.
- MEB (2020a). 2019- 2020 Eğitim Öğretim Yılı'nın İkinci Dönemine Ait Derslerin Kritik Konu ve Kazanımlarına Yönelik Öğretim Programları ve Etkinlik Örnekleri.
<http://mufredat.meb.gov.tr/201920ikincidonem.html> Adresinden Erişildi.
- MEB (2019b). Millî Eğitim Bakanlığı 2019- 2023 Stratejik Planı. Ankara
- MEB (2020b). EBA Destek Noktaları Uzaktan Eğitime Erişimin Önündeki Engelleri Kaldırıyor. <https://www.meb.gov.tr/ebadestek-noktalari-uzaktan-egitime-erisiminonundeki-engelleri-kaldiriyor/haber/21553/tr> Adresinden Erişildi.
- MEB (2020d). Dünya Bankası Güvenli Okullaşma ve Uzaktan Eğitim Projesi <https://www.meb.gov.tr/meb-dunya-bankasiguvenli-okullasma-ve-uzaktan-egitim-projesi/haber/21536/tr> Adresinden Erişildi. MEB. (2020d).
- MEB Yeğitek (2020a). Türkiye Güvenli Okullaşma ve Uzaktan Eğitim Projesi.
<https://yegitek.meb.gov.tr/www/turkiye-guvenliokullasma-ve-uzaktan-egitim-ssde-projesi/icerik/3050> Adresinden Erişildi.

- MEB Yeğitek (2020b). Türkiye Güvenli Okullaşma ve Uzaktan Eğitim Projesi- Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi. https://yegitek.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_10/20202440_CYevresel_ve_Sosyal_YoYnetim_CYercYevesi_19102020.pdf Adresinden Erişildi.
- MEB Yeğitek (2021) Sayılarla Uzaktan Eğitim. <https://yegitek.meb.gov.tr/www/sayilarlauzaktan-egitim/icerik/3149> Adresinden Erişildi.
- Metin, M., Gürbey, S. ve Çevik, A. (2021). Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitime yönelik öğretmen görüşleri. *Maarif Mektepleri Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 66-89. <https://doi.org/10.46762/mamulebd.881284>
- Özcan, A. F. ve Saydam, E. N. (2021). İlkokul birinci sınıf öğretmenlerinin Covid 19 salgın sürecinde ilk okuma yazma öğretimine yönelik algıları. *Journal of Interdisciplinary Education: Theory and Practice*, 3(2), 62-86.
- Özdemir, C. ve Erdoğan, T. (2017). Sınıf öğretmeni adaylarının ilkokuma ve yazma öğretimine ilişkin öz yeterlik inançlarının belirlenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 314-331 <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2017.17.28551-304637>
- Özer, M. (2020). Türkiye’de Covid-19 salgını sürecinde Millî Eğitim Bakanlığı tarafından atılan politika adımları. *Kastamonu Education Journal*, 28(3), 1124-1129. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.722280>
- Ramos-Morcillo A. J, Leal-Costa, C., Moral-García J. E & Ruzafa-Martínez, M. (2020). Experiences of nursing students during the abrupt change from face-to-face to e-learning education during the first month of confinement due to COVID-19 in Spain. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(15), 5519.
- Sağırılı, M. (2021). Salgın sürecinde ilk okuma yazma öğretimi. *Ekev Akademi Dergisi*, (86), 385-402.

- Sarışık, S., Sarıuşık, S., Akay Celep D., Gürel, M. ve Dönmez, S. (2021). İlkokullarda görevyapan sınıf öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı (EBA) kullanımlarının öğretmen görüşleri ile incelenmesi. *Temel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 209-219
- Saygı, H. (2021). Covid- 19 pandemi uzaktan eğitim sürecinde sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı sorunlar. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 109-129.
- Sirem, Ö. ve Baş, Ö. (2020). Okuma güçlüğü olan ilkokul öğrencilerinin covid-19 sürecinde uzaktan eğitim deneyimleri. *Electronic Turkish Studies*, 15(4).
- Susam, B., Gönül, A., Başar, B. ve Demir, M. K. (2021). Uzaktan eğitim yoluyla yapılan hayat bilgisi dersine yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Temel Eğitim Dergisi*, 12, 6-17. <https://doi.org/10.52105/temelegitim.12.1>
- Tahiroğlu, M. ve Aktepe, V. (2016). Okulöncesi dönemde edinilen dilin ilkokuma yazma öğretimi sürecindeki etkileri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 23, 44-51.
- Taşkın, N., Sak, R. ve Şahin Sak, İ. (2015). Okul öncesi dönemde okuma yazma öğretimi: öğretmen görüşleri. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal Uluslararası Katılımlı 3. Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Kongre Kitabı*. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/husbfd/issue/7893/103897>
- TEDMEM (2020) 2020 Eğitim Değerlendirme Raporu. <https://tedmem.org/download/2020egitim-degerlendirme-raporu?wpdmdl=3644&refresh=61dc912e489391641845038> Adresinden Erişildi.
- TEDMEM (2020). COVID-19 Sürecinde Eğitim: Uzaktan Öğrenme, Sorunlar ve Çözüm Önerileri (TEDMEM Analiz Dizisi 7). Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları.
- TEDMEM (2021) COVID-19 ve Dünyada Okulların Durumu. <https://tedmem.org/covid-19/covid-19-ve-dunyada-okullarin-durumu>.
- Telli Yamamoto, G. ve Altun, D. (2020). Coronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34.
- Türker, A. ve Dündar, E. (2020). Covid-19 pandemi sürecinde eğitim bilişim ağı (EBA) üzerinden yürütülen uzaktan eğitimlerle ilgili lise öğretmenlerinin görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 323-242.

- Uğur Göçmez, A. ve Ünal, E. (2021). Dijital eğitim sürecinde ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunların öğretmen görüşleri doğrultusunda incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(3), 936-955.
- UNESCO. (2020). Distance Learning Strategies, What do we know about effectiveness?.
<http://meb.ai/GBEARw> adresinden 20 Mart 2021'de alınmıştır.
- Ünal, Ş. (2001). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Üst, E. (2015). Sınıf öğretmenliği son sınıf öğrencilerinin ilkokuma yazma öğretimine bilgi düzeyleri ve tutumlarının incelenmesi. (Unpublished master's thesis). *Atatürk University Institute of Educational Sciences*, Erzurum, Turkey.
- Üstün, Ç. ve Özçiftçi, S. (2020). Covid-19 pandemisinin sosyal yaşam ve etik düzlem üzerine etkileri: bir değerlendirme çalışması. *Anatolian Clinic the Journal of Medical Sciences*, 25 (Special Issue on COVID 19), 142-153. DOI: 10.21673/anadoluklin.721864
- Yıldırım, A. ve Şimsek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, N. ve Demirtaş, Z. (2008). Öğrenci görüşlerine dayalı sınıf öğretmenliği bölümü ilk okuma ve yazma öğretimi dersine ilişkin bir öneri. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(3): 681-695.
- Yıldız, M. (2010). *Göç eden ailelerin çocuklarının okul öncesi eğitim alan ve almayanlarının ilkokuma yazma becerilerinin gelişimine yönelik ilköğretim 1. sınıf öğretmen görüşleri: Mersin Örneği*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.

ÖZGEÇMİŞ

GÜLŞAH TEKE

EĞİTİM

İlisansüstü	Sınıf Eğitimi, Uludağ Üniversitesi	2018- Halen
Lisans	Sınıf Öğretmenliği, Uludağ Üniversitesi	2014 – 2018
Lisans	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık,, Uludağ Üniversitesi	2014 – 2018
Lise	Bursa Anadolu Erkek Lisesi	2010 - 2014

İŞ DENEYİMİ

Beştepe İlkokulu Sınıf Öğretmeni	2020-Halen
Fatih Ortaokulu Özel Eğitim Öğretmeni	2019-2020
Hüseyin Özdilek Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Kurum Deneyimi 2017-2018 bahar döneminde Öğretim Üyesi Ömer Faruk KABAKÇI ve okul psikolojik danışmanı danışmanlığında gözlemler yapılmıştır. Daha sonra dört hafta süreyle uygulama yapılmıştır.	2018
Yıldırım RAM Psikolojik Danışmanlıkta Alan Çalışması 2017-2018 bahar döneminde Uzman Pskolog Emine YANIT ve Klinik Psikolog Sabri ÇAKAR danışmanlığında gözlemler yapılmıştır.	2018
Akşemsettin İlkokulu Öğretmenlik Uygulaması (1-2) 2017 güz ve 2018 bahar yarıyıllarında Öğretim Üyesi Uğur AVCI danışmanlığında tüm sınıf seviyelerinde gözlem ve uygulamalar yapılmıştır.	2017-2018
Canaydın İlkokulu Okul Deneyimi 2016 güz yarıyılında Öğretim Üyesi Şehnaz SUNGURTEKİN danışmanlığında tüm sınıf seviyelerinde gözlem ve uygulamalar yapılmıştır.	2016

TEZ & PROJELER

Okullarda Gürültü Kirliliği Nedenleri, Etkileri ve Kontrolü. TÜBİTAK	2015-2016
---	-----------

Profesör Doktor Mızrap BULUNUZ danışmanlığında 3 Mart Azizoğlu İlköğretim Okulu ve Dilek Özer Ortaokulu gürültü kirliliği konusunda farkındalık yaratılmasına katkıda bulundu

ÖDÜLLER & BAŞARI BELGELERİ

Bahar Dönemi Yüksek Onur Belgesi, Uludağ Üniversitesi	2018
Güz Dönemi Onur Belgesi, Uludağ Üniversitesi.	2017
Bahar Dönemi Onur Belgesi, Uludağ Üniversitesi.	2017
Güz Dönemi Onur Belgesi, Uludağ Üniversitesi	2016
Güz Dönemi Onur Belgesi, Uludağ Üniversitesi	2015
Güz Dönemi Yüksek Onur Belgesi, Uludağ Üniversitesi	2014

EK EĞİTİM & SERTİFİKALAR

Koç'um Olur Musun?	BEBKA Teknik Destek Programı	2016
---------------------------	------------------------------	------

BİLGİSAYAR YETENEKLERİ

MS Office: Orta Düzey

DİL BECERİLERİ

İngilizce Okuma: Orta Düzey, Yazma: Orta Düzey, Konuşma: Orta Düzey

SOSYAL AKTİVİTELER

Tenis, Seyahat, Pastacılık Sanatları

KULÜP & DERNEK ÜYELİKLERİ

SÖT, PEGDER

REFERANSLAR

Ömür SADIOĞLU	Uludağ Üniversitesi	Doç. Dr.
----------------------	---------------------	----------

KİŞİSEL BİLGİLER

Doğum Günü	: 05/09/1996
Ulus	: Turkish
Medeni Hal	: Bekar
Cinsiyet	: Kadın
Ehliyet	: B (2017)

EKLER

EK-1: Görüşme Formu

GÖRÜŞME FORMU

Değerli öğretmenim;

Bu araştırmanın amacı; Covid-19 pandemisi nedeniyle 23 Kasım 2020 tarihinden itibaren uzaktan eğitim ile devam ettiğiniz ilk okuma yazma öğretimi sürecine yönelik görüşlerinizi tespit etmektir. Araştırmaya ilişkin görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgilerinize ilişkin sorular, ikinci bölümde ise sizin ilk okuma yazma öğretimini uzaktan eğitim ile devam ettiğiniz sürece ilişkin sorular yer alacaktır. Yapılacak görüşme izniniz doğrultusunda kaydedilecek, kişisel bilgileriniz ve görüşleriniz araştırma amacı dışında kullanılmayacaktır. Katkılarınız için teşekkürler.

Gülşah TEKE

1.BÖLÜM

Kişisel Bilgiler

- 1.Cinsiyet: K E
- 2.Yaşınız:
- 3.Mezun olunan fakülte: Eğitim Fakültesi
- 4.Çalışılan kurum: Özel Devlet
- 5.Deneyim (kıdem): 1-5 6-10 11-15
16-20 21-24 +25
- 6.Birinci sınıf okutma deneyimleri: 1 2 3 4 +5 Okutmayan
7. İlk okuma yazma öğretimine Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam etmek durumunda kaldığımızda sosyal ağlardan yararlandınız mı? Evet Hayır
Cevabınız evet ise aşağıdaki sosyal ağlardan hangisinden/hangilerinden yararlandınız?
Facebook Whatsapp Instagram Diğer (belirtiniz).....
8. İlk okuma yazma öğretimine Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam etmek durumunda kaldığımızda internet üzerinden canlı dersler yaptınız mı? Evet Hayır
Cevabınız evet ise aşağıdaki platformlardan hangisini/hangilerini kullandınız?
Zoom Meeting Google Meet Microsoft Teams Diğer
(belirtiniz).....
- 9.Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Müdürlüğü'nün yapmış olduğu teknolojiye yönelik kurslardan faydalandınız mı? Evet Hayır

2.BÖLÜM

- 1) Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma yazma öğretimi sürecini genel olarak nasıl değerlendirirsiniz?
- 2) Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitim süreci başladığında sınıfınızın okuma yazma becerileri hangi düzeydeydi?
- 3)Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam etmek durumunda kaldığımızda ilk okuma yazma öğretimi sürecine nasıl hazırlandınız?
- 4) Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma yazma öğretimi sürecine öğrencileriniz nasıl uyum sağladı?
- 5) Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma yazma öğretimi sürecine veliler nasıl uyum sağladı?
- 6) Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma yazma öğretimi sürecinde velilerle nasıl bir iş birliği yaptınız?
- 7) Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam ettiğiniz ilk okuma yazma öğretimi sürecinde yoğun olarak yaşadığınız sorunlar nelerdi?

8)Bu sorunları aşmaya yönelik neler yaptınız?

9) Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam ettiğiniz ilk okuma yazma öğretimi sürecinde öğrencilerinizin okuma ve yazma gelişimlerini nasıl takip ettiniz?

10)Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam ettiğiniz ilk okuma yazma öğretimine ilişkin çalışmalara öğrencilerinizin ne kadarı erişebildi?

11)Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin ne kadarı süreci takip ediyor?

12)Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma yazma öğretimi sürecinde süreci takip edemeyen öğrenciler için ne tür çalışmalar yapıyorsunuz?

13)Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam edilen ilk okuma yazma öğretimi sürecinde anne ve babası çalışan öğrencilerde süreç nasıl ilerledi?

14)İlk okuma yazma öğretimine Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam ettiğiniz süreçte EBA' yı nasıl kullandınız?

Sondaj soru: Öğrencilerinize EBA' dan çalışmalar gönderdiniz mi? Kontrollerini ve dönütlerini sağladınız mı?

*15) Birinci bölümün yedinci sorusuna “evet” yanıtı verildiyse 15a sorusu sorulur.

15a. Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam ettiğiniz ilk okuma yazma öğretimi sürecinde (kullandığı ağın/ağların adı söylenerek)'nden nasıl yararlandınız?

*16) Birinci bölümün sekizinci sorusuna “evet” yanıtı verildiyse 16a ve 16b soruları sorulur.

16a. Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam ettiğiniz ilk okuma yazma öğretimi sürecinde (kullandığı platformun adı söylenerek) kullanırken ne tür zorluklarla karşılaştınız?

16b. Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitimle devam ettiğiniz ilk okuma yazma öğretimi sürecinde (kullandığı platformun adı söylenerek) kullanmanın sağladığı kolaylıklar nelerdi?

17) Covid-19 pandemisi nedeniyle MEB'in TRT ve EBA' dan sağlamış olduğu ilk okuma yazmaya yönelik eğitim videolarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

18) Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Müdürlüğü'nün yapmış olduğu teknolojiye yönelik eğitimlerin ilk okuma yazma öğretimi sürecine nasıl bir katkı sağlayacağını düşünüyorsunuz?

19) Uzaktan eğitimle ilk okuma yazma öğretimi sürecinin etkililiğini artırmaya yönelik önerileriniz nelerdir?

EK-2: Bilgilendirilmiş Onam Formu

**ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ETİK KURULU**

BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

Bu formun amacı katılmanız rica edilen araştırma ile ilgili olarak sizi bilgilendirmek ve katılmanız ile ilgili izin almaktır.

Bu kapsamda “Covid-19 Pandemisi Nedeniyle Uzaktan Eğitim ile Devam Eden İlk Okuma Yazma Sürecine İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri” başlıklı araştırma “Gülşah TEKE” tarafından **gönüllü katılımcılarla** yürütülmektedir. Araştırma sırasında sizden alınacak bilgiler gizli tutulacak ve sadece araştırma amaçlı kullanılacaktır. Araştırma sürecinde konu ile ilgili her türlü soru ve görüşleriniz için aşağıda iletişim bilgisi bulunan araştırmacıyla görüşebilirsiniz. Bu araştırmaya **katılmama** hakkınız bulunmaktadır. Aynı zamanda çalışmaya katıldıktan sonra çalışmadan **çıkabilirsiniz**. Görüşlerinize ihtiyaç duyulması durumunda sizinle tekrar görüşülecektir. Bu formu onaylamanız, **araştırmaya katılım için onam verdiğiniziz** anlamına gelecektir.

Araştırmayla İlgili Bilgiler:

Araştırmanın Amacı: Covid-19 pandemisi nedeniyle 23 Kasım 2020 tarihinden itibaren uzaktan eğitim ile devam ettiğiniz ilk okuma yazma öğretimi sürecine yönelik görüşlerinizi tespit etmektir.

Araştırmanın Yürütüleceği Yer: Gaziantep ve Bursa

Çalışmaya Katılım Onayı:

Katılmam beklenen çalışmanın amacını ve yeri ile ilgili bilgileri okudum ve gönüllü olarak çalışma süresince üzerime düşen sorumlulukları anladım. Çalışma ile ilgili ayrıntılı açıklamalar sözlü olarak araştırmacı tarafından yapıldı. Bu çalışma ile ilgili faydalar ve riskler ile ilgili bilgilendirildim.

Bu araştırmaya kendi isteğimle, hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın katılmayı kabul ediyorum.

Katılımcının (Islak imzası ile)

Adı-Soyadı:

İmzası:

Araştırmacının

Adı-Soyadı: Gülşah TEKE

E-posta: gulsahtekee@gmail.com

İmzası:

Not: Bu form, iki nüsha halinde düzenlenir. Bu nüshalardan biri imza karşılığında gönüllü kişiye verilir, diğeri araştırmacı tarafından saklanır.